

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group

a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

Sadržaj

Izvještaj Uprave	1
Odgovornost Uprave za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	6
Izvještaj nezavisnog revizora	7
Izvještaj o finansijskom položaju	9
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	10
Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama	12
Izvještaj o novčanim tokovima	14
Bilješke uz finansijske izvještaje	15 - 93

Izvještaj Uprave

Uprava predstavlja izvještaj zajedno sa revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. decembra 2015.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group akcionarsko društvo Pale je osnovano 1992. godine, a danas posluje kao punopravni član jedne od najvećih osiguravajućih grupacija u Centralnoj i Jugoistočnoj Evropi VIENNA INSURANCE GROUP AG Vienna. Osnovni kapital Wiener osiguranja VIG AD Banja Luka je 11.216 hiljada KM. U skladu sa Zakonom o društвima za osiguranje, Društvo je registrovano za obavljanje poslova neživotnih i životnih osiguranja.

Od 01.12.2014. godine Društvo je promjenilo naziv i sjedište. Stari naziv i sjedište „Jahorina osiguranje VIG“ ad Pale promjenjen je u novi naziv Wiener osiguranje Vienna Insurance Group AD sa sjediшtem u Banja Luci. Proces preseljenja je uspješno završen sa 01.02.2015. godine.

U cilju podizanja nivoa kvaliteta usluga osnovali smo 2003. godine specijalizovano preduzeće za obavljanje usluga tehničkog pregleda "Jahorina auto" d.o.o. i danas u više od 20 gradova širom BiH u vlastitim, savremeno opremljenim centrima obavljamo tehničke preglede za naše klijente.

Wiener osiguranje Viena Insurance Group AD je jedan od osnivača i vlasnik 28% kapitala Društva za upravljanje investicionim fondovima "Jahorina Konseko progres" AD Pale.

Kao dokaz da poslujemo po najvišim standardima sistema kvaliteta, od 2002. godine posjedujemo certifikat Sistem menadžmenta kvalitetom ISO 9001: 2008 pribavljen od TÜV Nord Cert GmbH.

Sa željom da budemo bliže korisnicima naših usluga i proizvoda stvorili smo mrežu od 8 filijala sa više poslovnica i ispostava širom BiH. Sa 31. decembrom 2015. godine imamo 340 zaposlenih i vrlo razgranatu distribucionu mrežu u BiH.

Glavni ciljevi i dugoročna strategija su zaštita sigurnosti i interesa klijenata, a u skladu sa tim zadržavanje liderске pozicije u Republici Sрpskoj, i povećanje tržišnog učešća u BiH. Svoj razvoj baziramo na daljem unapređenju paleta imovinskih osiguranja kao i osiguranju života gdje i u 2015. godini bilježimo značajan rast u odnosu na prethodnu godinu. Na tržištu Republike Srpske Wiener osiguranje je zadržalo lidersku poziciju sa ukupnim tržišnim učešćem od 9,25% (bez premije iz FBiH). Wiener osiguranje VIG AD je u 2015. godini na tržištu BiH imalo učešće od 5,4%, i nalazi se na sedmoj poziciji na tržištu osiguranja BiH po visini premije.

Društvo je u 2015. ostvarilo ukupnu fakturisanu premiju u iznosu od 31.657 hiljada KM, od čega je iznos od 29.336 hiljada KM fakturisana premija neživotnih osiguranja, a 2.320 hiljade KM fakturisana premija životnih osiguranja. Najveće učešće u premiji neživotnih osiguranja ima premija osiguranja imovine (vrste osiguranja 08 i 09) sa 41%, premija autoodgovornosti sa 33%, nezgode sa 12%, autokaska sa 8% itd.

Vrijedno je napomenuti da je u ukupnoj strukturi premije došlo do značajnog smanjenja učešća premije autoodgovornosti. Sve ovo potvrđuje činjenicu da je orientacija Wiener osiguranja Vienna Insurance Group AD bila, i biće i u narednom periodu, prodaja profitabilnijih imovinskih vrsta osiguranja, i povećanje njihovog učešća u ukupnom portfelju Društva.

Wiener osiguranje VIG AD je u 2015. godini imalo ukupno riješenih odštetnih zahtjeva u iznosu od 38.107 hiljada KM od čega je iznos od 37.824 hiljada KM odnosi na štete neživotnih osiguranja ili 99,26%, a iznos od 282 hiljade KM na štete životnih osiguranja ili 0,72%. Od ukupnog iznosa riješenih odštetnih zahtjeva isplaćeno je 37.944 hiljade KM ili 99,57%. Ovako visok iznos nastalih šteta u ostalim vrstama imovinskih osiguranja su posljedica isplate preostalih šteta iz majske poplava 2014. godine 26.377 hiljade KM.

U 2015. godini ukupno na rješavanju je bilo 6.314 odštetnih zahtjeva. Od ukupnog broja odštetnih zahtjeva u rješavanju, 6.124 se odnosilo na neživotna osiguranja, a 190 odštetnih zahtjeva je bilo iz životnog osiguranja.

Po obračunu 31.12.2015. god. izvršena je rezervacija 1.289 slučaja prijavljenih nastalih šteta neživotnih osiguranja u vrijednosti 14.290 hiljada KM. Najveći broj rezervisanih šteta se odnosi na štete iz osnova autoodgovornosti 531 slučaja ili 41,19% u vrijednosti 5.362 hiljade KM ili 37,52% ukupno rezervisanih nastalih prijavljenih šteta, a iz osnova neobaveznihs osiguranja 758 slučaja ili 58,81%, u vrijednosti 8.929 hiljade KM ili 62,48%.

Najveći iznos rezervi za nastale prijavljene štete neobaveznihs osiguranja je na tarifi 09 imovina ostalo 7.258 hiljada KM, tarifa 08 požar 545 hiljada KM, te tarifa 03 auto kasko 744 hiljade KM, tarifi 01 nezgoda 276 hiljade KM, te ostale vrste imovine 106 hiljade KM.

Ukupne rezerve šteta od poplava iznose 4.348 hiljada KM ili 30,43% nastalih prijavljenih šteta. Prosječna rezervisana šteta iznosi 11 hiljada KM.

Izvještaj Uprave (nastavak)

U skladu sa zakonskom regulativom Društvo je formiralo tehničke rezerve životnih i neživotnih osiguranja, za pokriće budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika koji proizilaze iz poslova osiguranja, a u skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje. Djelatnost osiguranja je povezana sa velikim brojem različitih vrsta rizika koji su konstantno prisutni i koji se mogu realizovati sa različitim intenzitetima. Pod rizikom se podrazumijeva vjerovatnoća nastanka negativnih efekata na poslovni i finansijski rezultat i položaj društva za osiguranje.

Tehničke rezerve na dan 31. decembra 2015. godine u neživotnim osiguranjima iznose 38.825 hiljada KM i u životnim osiguranjima 3.630 hiljada KM i formirane su po načelima aktuarske matematike, pravila struke osiguranja i odgovarajućih statističkih podataka i pokrivene su 100% sa sredstvima u skladu sa propisima i zahtjevima za diverzifikaciju plasmana (Pravilnik o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda).

Minimalni garantni fond Društva za poslove neživotnih osiguranja, prema Zakonu o društvima za osiguranje, iznosi 5.000.000,00 KM, a za poslove životnih osiguranja 3.000.000,00 KM. 50 % minimalnog garantnog fonda, u skladu sa zakonskim propisima, Društvo drži u namjenski oročenim depozitima kod banaka u RS (BiH).

Imovinom se upravlja u maniru savjesnog privrednika, birajući investicije sa najvišim prinosom pri određenom nivou rizika. Cilj ulaganja je da se optimizuje prihod od ulaganja kao i da se osigura da se imovinom i obavezama upravlja na osnovu novčanih tokova i ročnosti. Svako prenošenje sredstava iz zone niskog prinsosa u zonu gdje se očekuju veći prinosi sa sobom nosi i rizik. Rizici sredstava u Društvu mogu se svesti pod sistemske, tržišne i kreditne rizike. Dužna pažnja poklanja se i usklađenosti s pravilima koja su postavljena Zakonom o osiguranju.

Imajući u vidu dugoročne ciljeve i ulogu investicionog portfolija, donošenje odgovarajućeg uputstva o upravljanju rizicima u velikoj mjeri je povezano sa donošenjem smjernica za investicionu politiku. Samim tim Društvo aktivno pristupa uvođenju novih sistema upravljanja imovinom i rizicima, u svrhu postavljanja čvrstih temelja koji će zadovoljavati standarde profesionalnog upravljanja.

Osnovni cilj Društva prilikom upravljanja finansijskim i osiguravajućim rizicima je održavanje nivoa kapitala adekvatnog obimu i vrstama poslova osiguranja koje obavlja, te s obzirom na rizike kojima je izloženo. Uprava prepoznaje značaj postojanja efikasnog i efektivnog sistema upravljanja rizicima. Rukovodstvo pregleda i odobrava ciljne portfelje na periodičnoj osnovi, utvrđuje smjernice ulaganja i limite, i nadzire proces upravljanja aktivom i pasivom.

Upravljanje rizicima kojima je u svom poslovanju Društvo izloženo provodi se kontinuirano, upravljanje rizicima omogućava identifikaciju, analizu, kvantifikaciju i kontrolu rizika Društva.

Agencija kontroliše solventnost Društva kako bi se osiguralo pokriće obaveza proizašlih iz mogućih ekonomskih promjena ili prirodnih katastrofa.

Ekonomsko okruženje

Trenutno finansijska tržišta u RS i BiH su ograničena i malena, a ako se ovome doda i globalna ekomska kriza, čak i u zemljama članicama EU, sve ovo će se reflektovati i na način ulaganja i prinose na uložena sredstva u 2015. godini.

Tržište osiguranja

Ukupna ostvarena premija na tržištu BiH za period 01.01. - 31.12.2015. godine iznosila je 588.625 hiljada KM, što u odnosu na premiju od 562.117 hiljada KM koja je ostvarena u 2014. godini predstavlja rast od 4,7%.

Ukupno učešće neživotnih osiguranja iznosilo je 79,01%, a učešće životnih osiguranja 20,99%.

Ukupna premija koja je ostvarena na tržištu Republike Srpske iznosila je 182.739 hiljada KM, i u odnosu na premiju koja je ostvarena u 2014. godini od 171.123 hiljade KM predstavlja rast od 6,79%. Premija ostvarena na tržištu FBiH iznosila je 405.886 hiljada KM i veća je 3,81% u odnosu na 2014. godinu.

Izvještaj Uprave (nastavak)

VIENNA INSURANCE GROUP

Oko 23.000 Vienna Insurance Group („VIG“) zaposlenih u oko 50 društava Grupe u 25 država ostvarilo je oko EUR 9,1 milijardi premije u 2015. Ovo čini Grupu jednom od vodećih osiguravajućih grupacija uvrštenih na berzu u Austriji i Centralnoj i Istočnoj Evropi. Kao broj 1 na svojim glavnim tržištima, VIG svojim klijentima pruža izvanredan portfolio proizvoda i usluga u segmentu osiguranja imovine i nezgode, kao i životnog i zdravstvenog osiguranja.

Od Austrije do Centralne i Istočne Evrope

Korijeni VIG sežu unazad do 1824. godine u Austriji: 190 godina istorije u kojima se Društvo razvilo iz uspješnog lokalnog osiguravača u vodeću međunarodnu grupaciju. Priča počinje sa Wiener Städtische, jednim od prvih društava iz Zapadne Evrope u svojoj industriji koje je prepoznalo mogućnosti rasta u Centralnoj i Istočnoj Evropi, i koje je iskoristio priliku da uđe na tržište bivše Čehoslovačke u 1990. godini. Ostala tržišta su uslijedila, tako što se Društvo proširilo na Mađarsku u 1996., Poljsku u 1998., Hrvatsku u 1999. i Rumuniju u 2001. godini. Nakon ulaska na tržište Moldavije u 2014., Vienna Insurance Group sada posluje na 25 tržišta.

Broj jedan na svojim osnovnim tržištima

VIG-ova osnovna tržišta uključuju Austriju, Češku, Slovačku, Poljsku, Rumuniju, Bugarsku, Hrvatsku, Mađarsku, Srbiju i Ukrajinu. Sa tržišnim udjelom od preko 19%, VIG je očigledan broj jedan na ovim tržištima.

Tržišta VIG u Centralnoj i Istočnoj Evropi donose preko polovine od preko EUR 9,2 milijardi premije Grupe u 2015. – jasan znak uspjeha strategije širenja na CIE. VIG je uvjeren da će region nastaviti da se povezuje ekonomski, što će dovesti do povećane potražnje za osiguranjem.

VIG RE, reosiguravajuće društvo koje je osnovao VIG 2008. godine, sa sjedištem u Republici Češkoj, naglašava važnost CIE regiona kao rastućeg tržišta za VIG.

Blizina klijenata – na 25 tržišta

Lokalno preduzetništvo, i bliskost klijenata koju ono donosi, igra glavnu ulogu u uspjehu VIG i reflektuje se u regionalnim vezama, multi-brand strategiji i širokom dijapazonu korištenih kanala za distribuciju. Grupa se zbog ovoga namjerno oslanja na već ustanovljene brendove pod kapom Vienna Insurance Group, jer individualna snaga ovih brendova i lokalna stručnost su ono što čini VIG uspješnom poslovnom grupacijom.

Izvještaj Uprave (nastavak)

Uspjeh postignut zahvaljujući fokusu na naše osnovne djelatnosti i obavezujuće vrijednosti

VIG je progresivan, osiguravač svjestan visokog rizika koji se fokusira na sve glavne djelatnosti, poslove osiguranja. On nudi sigurnost u obliku pouzdanosti, povjerenja i solidarnosti – ne samo svojim klijentima, već i u svom poslovanju sa poslovnim partnerima, zaposlenicima i akcionarima. Sve svoje poslovne odluke po ovom pitanju su zasnovane na etičkim vrijednostima kao što su poštenje, integritet, raznolikost, jednake mogućnosti i orientacija na klijente.

Efekti ovakvog fundamentalnog pristupa vide se ne samo u strategiji stalnog samoodrživog rasta, već i u odličnom bonitetu.

Rating agencija Standard & Poor's još je jedanput potvrdila svoju ocjenu za Vienna Insurance Group: A + sa stabilnim izgledima. To znači da VIG i dalje ima najbolji rejting od svih tvrtki u ATX indeksu, vodećem indeksu Bečke Berze. Agencija je istaknula izvrsnu konkurenčku poziciju VIG kao tržišnog lidera u Austriji i Srednjoj i Istočnoj Evropi, diverzificirani portfelj te multikanalnu distribucijsku strategiju.

Dva snažna partnera u CIE regiji: VIG i Erste Group

Erste Group je jedna od vodećih bankarskih grupacija u Centralnoj i Istočnoj Evropi, sa jakim vezama sa Austrijom. VIG i Erste Group ušli su u strateško partnerstvo 2008. godine koje je bilo korisno za obje grupacije. Na tržištima gdje su obje grupacije aktivne, filijale Erste Group nude VIG proizvode osiguranja a društva VIG Grupe nude bankarske proizvode Erste Group zauzvrat.

Snažno prisutvo na berzi, dugoročni glavni dioničar

VIG-ove dionice su uvrštene na Bečku berzu od 1994. godine. Na kraju 2015. godine, nešto malo preko 20 godina od svoje inicijalne javne ponude, VIG je bio jedno od top društava na glavnem tržištu Bečke Berze sa tržišnom kapitalizacijom od oko EUR 4.8 milijardi. Dok je vodeći ATX indeks pao za 15.2% u 2014, akcije VIG još jednom su pokazale svoju stabilnost tako što su postigle rast cijene od oko 2.4%. Politika dividendi Društva je zasnovana na stabilnosti i kontinuitetu. VIG je isplatio dividendnu svaku godine od svoje inicijalne javne ponude.

Sekundarna berzovna kotacija VIG na Praškoj Berzi u februaru 2008. godine naglašava veliku važnost regije Centralne i Istočne Evrope za Društvo. Sa tržišnom kapitalizacijom od oko CZK 132.1 milijardi, VIG je takođe jedno od najvećih društava na Praškoj Berzi sa krajem 2014. godine.

Oko 70% akcija VIG je u vlasništvu Wiener Städtische Versicherungsverein, stabilnog glavnog akcionara sa dugoročnom orientacijom. Preostale dionice su u opticaju.

Privlačan poslodavac

Pored toga što smo prvi izbor za proizvode osiguranja, VIG takođe želi da bude prvi izbor i kao poslodavac te da privuče najtalentovanije i najinteligentnije zaposlenike. Širok dijapazon mjera, kao što su identifikacija i razvoj individualnih vještina svakog zaposlenika, sprovodi moderno Odjeljenje za ljudske resurse. Raznolikost se vidi kao prilika i dio je svakodnevnog života u VIG. Važnost se pridaje stvaranju uslova potrebnih da bi žene razvile svoj puni potencijal. Ovo je zato što je Vienna Insurance Group svjestan da je njen uspjeh zasnovan na ljudima, i time i posvećenosti svojim zaposlenicima kojih ima oko 23.000.

Više informacija o VIG je dostupno na www.vig.com i u Godišnjem Izvještaju VIG Grupe.

Izvještaj Uprave (nastavak)

Pregled poslovanja

Rezultat poslovanja Grupe i Društva za godinu koja je završila 31. decembra 2015. navedeni su u finansijskim izvještajima u nastavku.

Uprava Društva

Upravni odbor Wiener osiguranja VIG ad čine:

- Mag. Peter Höfinger, predsjednik
- Dr Rudolf Ertl, član
- Dragana Plavšić, član
- Branko Krstonošić, član
- Slavko Mitrović, član
- Mag. Goran Mandić, član
- Dr Miškić Miroslav, član do 11.01.2016.

Izvršni odbor čine:

- Goran Mandić, predsjednik
- Dragana Plavšić, član
- Ognjen Aleksić, član
- Dr Miškić Miroslav, član do 18.12.2015

Dr Miškić Miroslav je obavljao funkciju generalnog direktora do 31.12.2015 godine. Vršilac dužnosti generalnog direktora Društva od 01.01.2016 godine je Goran Mandić, Mag.

Goran Mandić dolazi iz sjedišta Vienna Insurance Group iz Beča, te je u dosadašnjem dugogodišnjem radu bio fokusiran na razvoj VIG kompanija u regiji Centralne i Istočne Europe i uvođenje standarda grupacije.

U skladu sa nedavnim promjenama i zacrtanom strategijom, Wiener osiguranje je u proteklom periodu zaposlilo više od 100 novih radnika, s planom daljnog zapošljavanja i širenja poslovne mreže, uz uvodenje novih radnih mjesta prema najmodernijim standardima u području osiguranja.

Odgovornost Uprave za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava Društva dužna je pripremiti odvojene i konsolidovane finansijske izvještaje za svaku poslovnu godinu, koji istinito i fer pokazuju finansijski položaj Društva i Grupe, te njihovu finansijsku uspješnost i novčane tokove u skladu s važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Društva i Grupe, te sprječavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir takvih računovodstvenih politika koje će biti u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih odluka i procjena, te pripremanje odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je prepostavka da će Društvo i Grupa nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na usaglašavanje Generalnoj skupštini godišnje izvještaje Društva i Grupe zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Generalna skupština odobrava i usvaja godišnje finansijske izvještaje.

Odvojeni i konsolidovani finansijski izvještaji na stranama 9 do 93 odobreni su od strane Uprave, za podnošenje Generalnoj skupštini, 7. aprila 2016. godine te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

Goran Mandić

Vršilac dužnosti generalnog direktora

Dragana Plavšić

Izvršni član upravnog odbora

Izvještaj nezavisnog revizora akcionarima Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka ("Društvo") koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2015. godine, izvještaje o sveobuhvatnoj dobiti, promjenama u kapitalu i novčanim tokovima za godinu koja završava na taj dan, te sažetak značajnih računovodstvenih politika i drugih objašnjavajućih informacija.

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu s Medunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji ne sadrže značajno pogrešno prikazivanje, uslijed prevare ili pogreške.

Revizorova odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mišljenje o ovim finansijskim izvještajima na osnovu revizije koju smo obavili. Reviziju smo obavili u skladu sa Medunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i planiramo, te obavimo reviziju na način da steknemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže značajno pogrešno prikazivanje.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobivanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci zavise od revizorove prosudbe, kao i od procjene rizika značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještajima, uslijed prijevare ili pogreške. U stvaranju tih procjena rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja od strane subjekta kako bi se osmislili revizijski postupci koji odgovaraju okolnostima, ali ne i za namjenu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola poslovnog subjekta. Revizija također uključuje ocjenjivanje adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i razumnosti računovodstvenih procjena koje je stvorila uprava, kao i ocjenjivanje cjelokupne prezentacije finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da osiguraju osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Izvještaj nezavisnog revizora akcionarima Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka (nastavak)

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2015. godine, njegovu finansijsku uspješnost i njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju
podružnica Banja Luka
Ovlašteni revizori

Jovana Dučića 14
78000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina

U ime KPMG B-H d.o.o. za reviziju:

Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

7. april 2016. godine

Vedran Vukotić
FBiH ovlašteni revizor
Broj licence: 3090017124

Izvještaj o finansijskom položaju

na dan 31. decembra

	Bilješke	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Aktiva					
Nekretnine i oprema	1.10	6.538	9.702	4.865	7.797
Investicione nekretnine	1.11	10.507	8.582	10.507	8.582
Nematerijalna imovina					
- Odgođeni troškovi pribave	1.12	2.924	2.661	2.924	2.661
- Ostala nematerijalna imovina	1.13	315	392	311	388
Ulaganje u podružnicu	1.14	-	-	415	415
Ulaganje u pridruženo pravno lice	1.15	70	141	70	140
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	1.16	14.516	6.174	14.516	6.174
Zajmovi i potraživanja	1.16	10.644	15.403	10.553	15.304
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju	1.17	15.349	43.540	15.349	43.540
Zalihe	1.18	134	44	133	44
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	1.19	4.945	4.905	4.827	4.857
Novac i novčani ekvivalenti	1.20	544	1.012	490	914
Ukupna aktiva		66.486	92.556	64.960	90.816
Obaveze					
Rezerve za ugovore o osiguranju	1.21	40.455	66.222	40.455	66.222
Uzeti zajmovi	1.22	1.576	1.842	391	391
Rezervisanja za obaveze i troškove	1.23	1.521	1.245	1.488	1.212
Odgodena porezna obaveza	1.36 (b)	125	144	114	136
Obaveze iz ugovora o osiguranju, ostale obaveze i odgodeni prihod	1.24	9.593	9.517	9.373	9.346
Ukupne obaveze		53.270	78.970	51.821	77.307
Kapital i rezerve					
Akcionarski kapital	1.25 (a)	11.216	15.511	11.216	15.511
Emisiona premija	1.25 (b)	2.934	-	2.934	-
Zakonske i statutarne rezerve		1.121	1.552	1.121	1.552
Rezerva fer vrijednosti	1.25 (c)	894	237	894	237
Revalorizacione rezerve		207	1.009	133	935
Akumulirani gubici		(3.156)	(4.723)	(3.159)	(4.726)
Ukupno kapital i rezerve		13.216	13.586	13.139	13.509
Ukupne obaveze, kapital i rezerve		66.486	92.556	64.960	90.816

Bilješke na stranicama od 15 do 93 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti*za godinu koja je završila 31. decembra*

<i>Bilješke</i>	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
	2015.	2014.	2015.	2014.
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Zaračunate bruto premije	1.27	31.651	27.156	31.657
Premije predane u reosiguranje	1.27	(15.085)	(12.346)	(15.085)
Neto zaračunate premije		16.566	14.810	16.572
Promjena bruto rezerve prenosnih premija	1.27	(1.708)	(1.515)	(1.708)
Promjena rezervi prenosnih premija, udio reosiguranja	1.27	88	(848)	88
Neto zaradene premije	1.27	14.946	12.447	14.952
Prihod od provizija i naknada	1.28	4.277	4.435	4.277
Finansijski prihod	1.29	1.902	2.086	1.904
Ostali poslovni prihodi	1.30	2.946	1.561	1.265
Neto poslovni prihodi		24.071	20.529	22.398
Nastale štete	1.31	(11.870)	(66.323)	(11.920)
Udio reosiguranja u nastalim štetama	1.31	4.297	59.240	4.297
Neto nastale štete		(7.573)	(7.083)	(7.623)
Troškovi pribave	1.32	(8.650)	(8.393)	(8.650)
Administrativni troškovi	1.33	(8.078)	(5.536)	(6.446)
Ostali poslovni rashodi	1.34	(2.669)	(3.949)	(2.659)
Finansijski troškovi	1.35	(260)	(354)	(179)
Gubitak prije poreza		(3.159)	(4.786)	(3.159)
Porez na dobit	1.36 (a)	-	-	-
Gubitak razdoblja		(3.159)	(4.786)	(3.159)

Bilješke na stranicama od 15 do 93 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (nastavak)*za godinu koja je završila 31. decembra*

<i>Bilješke</i>	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Gubitak razdoblja	(3.159)	(4.786)	(3.159)	(4.785)
Ostala sveobuhvatna dobit razdoblja				
<i>Pozicije koje mogu biti naknadno reklassifikovane u dobit ili gubitak</i>				
Promjena u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa	657	(324)	657	(324)
<i>Pozicije koje ne mogu biti reklassifikovane u dobit ili gubitak</i>				
Revalorizacija imovine	(802)	27	(802)	-
Ostala sveobuhvatna dobit, neto od poreza				
Ukupno sveobuhvatna dobit razdoblja	(3.304)	(5.083)	(3.304)	(5.109)
Osnovni i razrjeđeni gubitak po akciji u KM	1.26	(22,44)	(30,85)	(22,44)
	=====	=====	=====	=====

Bilješke na stranicama od 15 do 93 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama

za godinu koja je završila 31. decembar

Grupa	Acionarski kapital '000 KM	Emisiona premija '000 KM	Zakonske i statutarne rezerve '000 KM	Rezerva fer vrijednosti '000 KM	Revalorizac ione rezerve '000 KM	Akumuliran i gubici '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2014.	21.873	615	485	561	982	(5.906)	18.610
Neto dobici i gubici od promjene fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa (bilješka 1.25 (c))	-	-	-	(324)	-	-	(324)
Dobici od revalorizacije nekretnina neto od odgođenog poreza	-	-	-	-	27	-	27
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	(324)	27	-	(297)
<i>Gubitak razdoblja</i>	-	-	-	-	-	(4.786)	(4.786)
<i>Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje</i>	-	-	-	(324)	27	(4.786)	(5.083)
Prijenos za pokriće akumuliranih gubitaka	(4.810)	(615)	(485)	-	-	5.910	-
Prijenos u zakonske rezerve	(1.552)	-	1.552	-	-	-	-
Prijenos u zakonske rezerve	-	(104)	104	-	-	-	-
Neto dobici priznati direktno u kapitalu	-	-	-	-	-	59	59
Transakcije priznate direktno u okviru kapitala i rezervi	(6.362)	(615)	1.067	-	-	5.969	59
Stanje na dan 31. decembra 2014.	15.511	-	1.552	237	1.009	(4.723)	13.586
Stanje na dan 1. januara 2015.	15.511	-	1.552	237	1.009	(4.723)	13.586
Neto dobici i gubici od promjene fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa (bilješka 1.25 (c))	-	-	-	657	-	-	657
Gubici od revalorizacije nekretnina neto od odgođenog poreza	-	-	-	-	(802)	-	(802)
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	657	(802)	-	(145)
<i>Gubitak razdoblja</i>	-	-	-	-	-	(3.159)	(3.159)
<i>Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje</i>	-	-	-	657	(802)	(3.159)	(3.304)
Dokapitalizacija	-	2.934	-	-	-	-	2.934
Prijenos za pokriće akumuliranih gubitaka	(3.174)	-	(1.552)	-	-	4.726	-
Prijenos u zakonske rezerve	(1.121)	-	1.121	-	-	-	-
Transakcije priznate direktno u okviru kapitala i rezervi	(4.295)	2.934	(431)	-	-	4.726	2.934
Stanje na dan 31. decembra 2015.	11.216	2.934	1.121	894	207	(3.156)	13.216

Bilješke na stranicama od 15 do 93 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama (nastavak)

za godinu koja je završila 31. decembar

Društvo	Akcionarski kapital '000 KM	Emisiona premija '000 KM	Zakonske i statutarne rezerve '000 KM	Rezerva fer vrijednosti '000 KM	Revalorizacije rezerve '000 KM	Akumulirani gubici '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2014.	21.873	615	485	561	935	(5.910)	18.559
Neto dobici i gubici od promjene fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa (bilješka 1.25 (c))	-	-	-	(324)	-	-	(324)
Dobici od revalorizacije nekretnina neto od odgođenog poreza	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	(324)	-	-	(324)
<i>Gubitak razdoblja</i>	-	-	-	-	-	(4.785)	(4.785)
Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje	-	-	-	(324)	-	(4.785)	(5.109)
Prijenos za pokriće akumuliranih gubitaka	(4.810)	(615)	(485)	-	-	5.910	-
Prijenos u zakonske rezerve	(1.552)	-	1.552	-	-	-	-
Neto dobici priznati direktno u kapitalu	-	-	-	-	-	59	59
Transakcije priznate direktno u okviru kapitala i rezervi	(6.362)	(615)	1.067	-	-	5.969	59
Stanje na dan 31. decembra 2014.	15.511	-	1.552	237	935	(4.726)	13.509
Stanje na dan 1. januara 2015.	15.511	-	1.552	237	935	(4.726)	13.509
Neto dobici i gubici od promjene fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa (bilješka 1.25 (c))	-	-	-	657	-	-	657
Gubici od revalorizacije nekretnina neto od odgođenog poreza	-	-	-	-	(802)	-	(802)
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	657	(802)	-	(145)
<i>Gubitak razdoblja</i>	-	-	-	-	-	(3.159)	(3.159)
Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje	-	-	-	657	(802)	(3.159)	(3.304)
Dokapitalizacija	-	2.934	-	-	-	-	2.934
Prijenos za pokriće akumuliranih gubitaka	(3.174)	-	(1.552)	-	-	4.726	-
Prijenos u zakonske rezerve	(1.121)	-	1.121	-	-	-	-
Transakcije priznate direktno u okviru kapitala i rezervi	(4.295)	2.934	(431)	-	-	4.726	2.934
Stanje na dan 31. decembra 2015.	11.216	2.934	1.121	894	133	(3.159)	13.139

Bilješke na stranicama od 15 do 93 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o novčanim tokovima

za godinu koja je završila 31. decembar

Bilješka	Grupa 2015. KM '000	Grupa 2014. KM '000	Društvo 2015. KM '000	Društvo 2014. KM '000
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti				
Prilivi od premije osiguranja, saosiguranja i primljeni avansi	30.956	26.310	30.962	26.311
Prilivi od učešća u naknadi štete	30.650	22.565	30.650	22.565
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	3.029	2.990	860	880
Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i udjela u štetama i dati avansi	(38.632)	(31.770)	(38.653)	(31.853)
Odliv po osnovu premija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija	(10.562)	(6.954)	(10.563)	(6.954)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	(8.921)	(8.256)	(7.700)	(6.887)
Odlivi po osnovu troškova sprovodenja osiguranja	(6.356)	(5.350)	(6.353)	(5.037)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	(114)	(129)	(34)	(47)
Odlivi po osnovu poreza na dobit	(3)	-	-	-
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(1.021)	(908)	(688)	(617)
<i>Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnost</i>	(974)	(1.502)	(1.519)	(1.639)
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja				
Odlivi po osnovu dugoročnih finansijskih plasmana	(15.813)	(3.060)	(15.813)	(3.060)
Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, opreme, investicionih nekretnina	99	21	99	21
Prilivi po osnovu kamata	845	862	843	861
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	13.671	4.088	13.671	4.088
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, opreme, investicionih nekretnina	(637)	(593)	(637)	(593)
<i>Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja</i>	(1.835)	1.318	(1.837)	1.317
Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja				
Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	2.934	-	2.934	-
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	-	978	-	391
Prilivi po osnovu kratkoročnih pozajmica	7	-	-	-
Smanjenje uzetih kredita	(266)	(266)	-	(3)
Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	-	(17)	-	(17)
Ostali finansijski odlivi	(334)	(402)	(2)	(30)
<i>Neto priliv gotovine iz finansijskih aktivnosti</i>	2.341	293	2.932	341
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenta	(468)	109	(424)	19
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	1.20	1.012	903	914
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	1.20	544	1.012	490

Bilješke na stranicama od 15 do 93 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz finansijske izvještaje

1.1 Društvo koje je predmet izvještavanja

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. („Društvo“) je akcionarsko društvo sa sjedištem u Banja Luci Kninska 1 a. Društvo je matično društvo Wiener osiguranje Grupe („Grupa“). Od 01. decembra 2014. godine Društvo je promjenilo naziv i sjedište. Stari naziv i sjedište „Jahorina osiguranje VIG“ AD Pale promjenjen je u novi naziv Wiener osiguranje Vienna Insurance Group ad sa sjedištem u Banja Luci. Proces preseljenja je uspješno završen sa 1. februarom 2015. godine.

Društvo je osiguravajuće društvo koje nudi proizvode neživotnog i životnog osiguranja u Bosni i Hercegovini (Republički Srpskoj – „RS“, Brčko Distriktu – „BD“ i Federaciji Bosne i Hercegovine – „FBiH“). Poslovanje Društva predmet je Zakona o društvima za osiguranje, u skladu s kojim finansijsko izvještavanje Društva reguliše Agencija za osiguranje Republike Srpske („Agencija“) koja je centralna institucija za praćenje sistema osiguranja u Republici Srpskoj, uključujući i rad filijale u FBiH.

Društvo je u 100% vlasništvu Vienna Insurance Group („VIG“), akcionarskog društva sa sjedištem u Beču, Austriji.

1.2 Osnova za pripremu izvještaja

(a) Izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji sastoje se od konsolidovanih i odvojenih finansijskih izvještaja Društva.

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji Društva i njegove podružnice („Grupa“), pripremljeni su u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).

Finansijski izvještaji odobreni su za izdavanje od strane Uprave dana 7. aprila 2016. godine i dostavljeni Generalnoj skupštini na prihvatanje.

(b) Funkcionalna i prezentacijska valuta

Finansijski izvještaji iskazani su u Konvertibilnim markama („KM“) koja je funkcionalna valuta. Vrijednosti su zaokružene na najbližu hiljadu (ako drugačije nije navedeno). Centralna banka Bosne i Hercegovine („CBBiH“) provodi politiku tečaja na principu „currency board-a“ prema kojem je KM vezana za EUR u odnosu 1:1,95583 koji je korišten kroz 2015. i 2014. godinu. Očekuje se da će se ovo zadržati i u doglednoj budućnosti.

(c) Osnova mjerena

Finansijski izvještaji sastavljeni su na osnovi istorijskog troška ili amortizovanog troška umanjenog za odgovarajuće umanjenje vrijednosti, tamo gdje je prikladno, osim za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju i investicione nekretnine koje se vode po fer vrijednosti.

(d) Korištenje procjena i prosudbi

Priprema finansijskih izvještaja u skladu s MSFI zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i prepostavki koje utiču na primjenu politika i iskazane iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Procjene i uz njih vezane prepostavke zasnivaju se na istorijskom iskustvu i raznim drugim faktorima za koje se smatra da su razumni u danim uslovima i uz raspoložive informacije na datum izrade finansijskih izvještaja, a rezultat kojih čini osnovu za prosuđivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza koja nije lako utvrđiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane prepostavke kontinuirano se pregledaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i budućim periodima, ako izmjena utiče i na njih.

Prosudbe Uprave koje se odnose na primjenu MSFI-a koje imaju značajan uticaj na finansijske izvještaje i procjene sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u idućoj godini opisane su u Bilješci 1.4.

1.2 Osnova za pripremu izvještaja (nastavak)

(d) Korištenje procjena i prosudbi (nastavak)

Mjerenje fer vrijednosti

Određeni broj računovodstvenih politika i objava Grupe zahtjeva mjerenje fer vrijednosti finansijske i nefinansijske imovine.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obaveze u redovnoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerenja na glavnom, ili u njegovom nedostatku, najpovoljnijem tržištu kojem Grupa ima pristup na taj datum.

Kod mjerenja fer vrijednosti sredstava ili obaveza, Grupa koristi dostupne podatke sa tržišta koliko god je to moguće. Fer vrijednosti su kategorisane koristeći sljedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenu:

- Nivo 1: kotirane tržišne cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze.
- Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima za imovinu ili obavezu, bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena).
- Nivo 3: ulazni podaci za imovinu ili obaveze nisu bazirani na vidljivim tržišnim podacima (nedostupni podaci).

Ako se ulazni podaci koji se koriste za mjerenu fer vrijednosti sredstava ili obaveza mogu kategorisati u drugi nivo hijerarhije fer vrijednosti, onda se mjerenu fer vrijednosti kategorise u potpunosti u isti nivo hijerarhije fer vrijednosti kao i najniži nivo ulaznih parametara koji je značajan za cjelokupno mjerenu.

Grupa priznaje prenos između nivoa hijerarhije fer vrijednosti na kraju izvještajnog perioda tokom kojeg se promjena desila.

Dodatne informacije o pretpostavkama korištenim prilikom mjerenu fer vrijednosti navedene su u Bilješci 1.43 Mjerenje fer vrijednosti.

1.3 Značajne računovodstvene politike

(a) Osnova konsolidacije

Konsolidovane finansijske izvještaje čine Društvo i njegova podružnica (zajedno „Grupa”).

Podružnice

Podružnice su Društva koja kontroliše Grupa. Grupa kontroliše društvo ukoliko je izložena ili ima pravo na varijabilne povrate od upravljanja tim društvom i ima sposobnost uticaja na te povrate kroz svoju moć upravljanja tim društvom. Finansijski izvještaji podružnica uključeni su u konsolidovane finansijske izvještaje od datuma sticanja kontrole do datuma prestanka kontrole.

Metoda kupnje koristi se za evidentiranje sticanja podružnice od strane Grupe. Trošak sticanja podružnice mjeri se po fer vrijednosti dane imovine, izdanih vlasničkih instrumenata i nastalih ili preuzetih obaveza na datum razmjene, uvećano za troškove koji se mogu izravno pripisati sticanju. Stečena prepoznatljiva imovina i obaveze i preuzete potencijalne obaveze u poslovnim kombinacijama početno se vrednuju po fer vrijednosti na datum sticanja, neovisno o udio interesa manjinskih akcionara. Višak troška sticanja iznad fer vrijednosti udio Grupe u stečenoj prepoznatljivoj neto imovini, uključujući i nematerijalnu imovinu, evidentira se kao goodwill. Ukoliko je trošak sticanja manji od fer vrijednosti neto imovine stečene podružnice, razlika se priznaje u dobiti ili gubitku.

U odvojenim finansijskim izvještajima Društva, ulaganje u podružnicu je iskazano po trošku sticanja umanjenom za odgovarajuće umanjenje vrijednosti, ukoliko je to potrebno.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(a) Osnova konsolidacije (nastavak)

Udjeli u pravnim licima koji se vode po metodi udjela

Udjeli Grupe u pravnim licima koji se vode po metodi udjela sastoje se od ulaganja u pridruženo pravno lice.

Pridružena pravna lica su društva nad kojima Grupa ima značajan uticaj, ali nema kontrolu ili zajedničku kontrolu nad finansijskim i poslovnim politikama. Ulaganja u pridružena pravna lica obručanavaju se primjenom metode udjela. Ona se početno priznaju po trošku sticanja, koji uključuje i troškove transakcije. Nakon početnog priznavanja, konsolidovani finansijski izvještaji Grupe uključuju udio u dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti pridruženog pravnog lica evidentiranog metodom udjela, sve do datuma prestanka značajnog uticaja ili zajedničke kontrole.

Transakcije eliminisane prilikom konsolidacije

Stanja i transakcije među članicama Grupe te nerealizovani prihodi i rashodi iz transakcija među članicama Grupe, eliminišu se pri izradi konsolidacije finansijskih izvještaja. Nerealizovani gubici se eliminišu na isti način kao i nerealizovani dobici, osim ako ne postoji dokaz o umanjenju vrijednosti.

(b) Transakcije u stranoj valuti

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u funkcionalnu valutu po kursu važećem na dan transakcije. Monetarna imovina i obaveze denominirane u stranoj valuti na datum izvještaja preračunavaju se u funkcionalnu valutu po kursu važećem na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali po osnovi kursnih razlika monetarnih stavki predstavljaju razliku amortiziranog troška u funkcionalnoj valuti na početku razdoblja, usklađenog za efektivnu kamatu i plaćanja tokom perioda, i amortiziranog troška u stranoj valuti preračunatog po kursu važećem na kraju perioda. Nemonetarna imovina i obaveze denominirane u stranoj valuti koje se mijere po fer vrijednosti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema važećem kursu na datum kada je njihova fer vrijednost utvrđena. Kursne razlike proizašle iz preračunavanja priznaju se u dobiti ili gubitku.

Najznačajnija valuta za koju Grupa veže svoje obaveze (matematička rezerva životnog osiguranja) i prihode (premiju životnog osiguranja) i troškove (naknade životnog osiguranja) je Euro, dok je najveći dio imovine iskazan u KM.

(c) Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema su materijalna imovina koja se drži s namjerom upotrebe u svrhu pružanja usluga ili u administrativne svrhe.

Priznavanje i mjerjenje

Oprema se mjeri se po istorijskom trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Zemljište i zgrade koje se koriste u distribuciji proizvoda ili usluga, ili u administrativne svrhe prikazane su u izvještaju o finansijskom položaju po njihovim revalorizovanim vrijednostima koji predstavljaju njihovu fer vrijednost koja se bazira na njihovoj trenutnoj primjeni na datum revalorizacije, umanjenoj za ukupnu naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Svako povećanje vrijednosti koje je rezultat revalorizacije takvog zemljišta i zgrada pripisuje se revalorizacionim rezervama, osim do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizacijsko smanjenje istog sredstva koje je prethodno priznato kao rashod u bilansu uspjeha, u kojem se slučaju povećanje priznaje u bilansu uspjeha do iznosa prethodno priznatog rashoda. Smanjenje knjigovodstvene vrijednosti uslijed revalorizacije takvog zemljišta i zgrada priznaje se kao rashod do iznosa koji prevazilazi revalorizacione rezerve koje se odnose na ta sredstva.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(c) Nekretnine i oprema (nastavak)

Priznavanje i mjerjenje (nastavak)

Ulaganja u nekretnine su iskazana po nabavnom trošku umanjenom za gubitke od umanjena vrijednosti. Amortizacija se počinje obračunavati kada je imovina spremna za namijenjenu upotrebu.

Troškovi uključuju rashode koji se mogu direktno pripisati pribavi imovine.

Svaki dobitak ili gubitak od otuđenja nekretnina i opreme (obračunat kao razlika između neto prihoda od otuđenja i knjigovodstvene vrijednosti) priznaje se u dobit ili gubitak.

Oprema se vrednuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Naknadni troškovi

Troškovi zamjene dijela nekretnina i opreme priznaju se u knjigovodstveni iznos imovine samo ako je vjerovatno da će buduće ekonomski koristi povezane s imovinom priciniti u Grupu i ako se trošak nabave može pouzdano izmjeriti.

Amortizacija

Amortizacija se priznaje u dobiti ili gubitku linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe pojedinih dijelova nekretnina i opreme. Zemljišta i imovina u pripremi se ne amortizuju.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe prikazan je u nastavku:

	2015. i 2014.
Građevinski objekti – zgrade	66 – 76 godina
Kompjuterska oprema	4 – 5 godina
Namještaj i ostala oprema	6 – 10 godina
Motorna vozila	6,5 godina
Ostalo	5 – 20 godina

Metode amortizacije i korisnik vijek preispituju se, i ukoliko je potrebno prepravljaju, na svaki datum izvještavanja.

Knjigovodstvena vrijednost imovine odmah se smanjuje do nadoknadičnog iznosa ako je knjigovodstvena vrijednost veća od procijenjenog nadoknadičnog iznosa.

Dobici ili gubici od otuđenja utvrđuju se uspoređujući ostvarenu prodajnu cijenu i knjigovodstvenu vrijednost imovine te se uključuju u dobit ili gubitak.

(d) Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su materijalna imovina koja se dugoročno drži s namjerom ostvarivanja zarade od najamnine i/ili porasta tržišne vrijednosti, ne koristi se u svrhu pružanja usluga ili druge administrativne svrhe.

Investicione nekretnine sastoje se od zasebnih nekretnina i pripadajućeg zemljišta. Investicione nekretnine se vode po fer vrijednosti, sa priznavanjem svake njihove promjene kroz dobit ili gubitak.

Nekretnine se inicijalno priznaju po fer vrijednosti i vode se po fer vrijednosti nakon priznavanja. Ukoliko Grupa počne koristiti nekretnine klasificirane u investicione nekretnine, one se reklassificiraju u nekretnine i opremu, a fer vrijednost na dan reklassifikacije postaje trošak za daljnje mjerjenje.

Ukoliko dio nekretnina i opreme postane investiciona nekretnina zbog promjene namjene, eventualna razlika između knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti na dan transfera priznaje se u kapital kao revalorizacija nekretnina i opreme. Nakon otuđenja, preostali višak revalorizacionih rezervi prebacuje se u zadržanu dobit unutar kapitala, odnosno, prenos se ne iskazuje u sveobuhvatnoj dobiti.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(e) Nematerijalna imovina

Odgodeni troškovi pribave – ugovori o osiguranju

Troškovi pribave uključuju sve troškove nastale direktno i indirektno u vezi sa zaključivanjem novih ugovora o osiguranju i obnovi postojećih ugovora.

Odgođeni troškovi pribave za neživotna osiguranja odnose se na provizije (osim za obnovu polica) koje su plaćene agentima i plate djelatnika zaposlenih u pribavi nastale pri zaključivanju polica osiguranja u toku finansijske godine, ali koje se odnose na iduću finansijsku godinu te ostale varijabilne troškove ugovaranja i izdavanja polica. Opšti troškovi prodaje i opšti troškovi pojedinih skupina osiguranja se ne razgraničavaju. Za poslove neživotnog osiguranja, odgođeni troškovi pribave na datum izvještavanja izračunavaju se usporedbom rezervi za prenosne premije na datum izvještavanja s bruto premijama polisiranim tokom godine, razgraničavajući uporedivo dio troškova pribave.

Za poslove životnog osiguranja, troškovi pribave uključeni su u izračun rezervi životnog osiguranja temeljem Zillmerizacije. Kao takvi odgođeni troškovi pribave za životna osiguranja ne prikazuju se kao posebna pozicija u izvještaju o finansijskom položaju.

Nadoknadivi iznos odgođenih troškova pribave procjenjuje se na svaki datum izvještavanja kao dio testa adekvatnosti obaveza.

Ostala nematerijalna imovina

Ostala nematerijalna imovina stečena od strane Grupe, koja ima konačan vijek upotrebe, iskazuje se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Naknadni troškovi

Naknadni troškovi kapitaliziraju se samo ako povećavaju buduće ekonomski koristi od imovine na koju se odnose. Svi ostali troškovi, priznaju se u dobiti i gubitku kako nastaju.

Amortizacija

Amortizacija se priznaje u dobiti ili gubitku linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe nematerijalne imovine, od dana kada je raspoloživa za upotrebu. Procijenjeni korisni vijek upotrebe prikazan je u nastavku:

	2015. i 2014.
Software	7,5 godina
Ostala nematerijalna imovina - prava	10 godina

Korisni vijek upotrebe provjerava se i koriguje, ukoliko je potrebno, na svaki datum izvještavanja. Dobici i gubici od otuđenja utvrđuju se upoređujući ostvarenu prodajnu cijenu i knjigovodstvenu vrijednost imovine te se uključuju u dobit ili gubitak.

(f) Najmovi

Operativni – Grupa kao najmoprimac

Najam kod kojeg Grupa kao najmoprimac ne preuzima suštinski sve rizike i koristi vezane uz vlasništvo, klasificuje se kao operativni najam. Rashodi po osnovu operativnog najma priznaju se u dobiti ili gubitku po linearnej metodi tokom trajanja najma i uključeni su u ostale operativne rashode.

Finansijski – Grupa kao najmoprimac

Najam kod kojeg Grupa kao najmoprimac preuzima suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom, klasificuje se kao finansijski najam. Finansijski najam je prikazan u izvještaju o finansijskom položaju u sklopu nekretnina i opreme po trošku sticanja umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Ova sredstva se amortizuju kroz njihov očekivani korisni vijek koji se zasniva na trajanju najma (pogledati računovodstvenu politiku za nekretnine i opremu). Plaćanja temeljem finansijskog najma priznaju se u dobiti ili gubitku po linearnej metodi tokom trajanja najma.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(g) Zalihe

Zalihe se vrednuju po nižem od troška ili neto prodajne vrijednosti. Zalihe su vrednovane po trošku nabavke, uključuju sve troškove koji su potrebni za dovođenje zaliha u stanje spremno za upotrebu, koristeći metodu prosječnog ponderisanog troška.

Neto prodajna vrijednost je procijenjena prodajna cijena u normalnom toku poslovanja umanjena za procijenjene troškove kompletiranja i prodaje zaliha.

(h) Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Grupa klasificuje svoje finansijske instrumente u sljedeće kategorije: zajmovi i potraživanja, finansijska imovina raspoloživa za prodaju i ostale finansijske obaveze. Klasifikacija ovisi o namjeri s kojom su finansijska imovina i obaveze steceni. Uprava određuje klasifikaciju finansijske imovine i obaveza prilikom početnog priznavanja i, ukoliko je prikladno, ponovno je procjenjuje na svaki datum izještavanja.

Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja uključuju nederivativnu finansijsku imovinu koja ima fiksna ili odrediva plaćanja te koja ne kotira na aktivnom tržištu. Zajmovi i potraživanja nastaju kada Grupa odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima te uključuju depozite kod banaka i kredite osiguranicima i zaposlenicima i drugim institucijama.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje nederivativnu finansijsku imovinu koja je raspoređena u ovu kategoriju ili nije raspoređena niti u jednu drugu kategoriju. Finansijska imovina raspoređena kao raspoloživa za prodaju namjerava se držati na neodređeno vrijeme, ali se može prodati u svrhu održavanja likvidnosti ili u slučaju promjene kamatnih stopa, kursnih razlika ili cijena vlasničkih instrumenata. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze su sve finansijske obaveze koje nisu raspoređene u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Potraživanja nastala iz ugovora o osiguranju se knjiže po MSFI 4 *Ugovori o osiguranju*. Ostale finansijske obaveze se objavljuju u izještaju o finansijskom položaju pod "Osiguranje i ostala potraživanja i odloženi prihod".

Priznavanje i prestanak priznavanja

Kupovina i prodaja finansijske imovine raspoložive za prodaju priznaje se na datum trgovanja, odnosno datum kada se Grupa obavezuje na kupovinu ili prodaju instrumenta. Zajmovi i potraživanja i finansijske obaveze koje se vode po amortiziranom trošku priznaju se u trenutku kada je finansijska imovina predana zajmoprincima, odnosno obaveza primljena od zajmodavaca.

Grupa prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelomično) kada isteknu prava na primitke gotovinskih tokova od finansijske imovine ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Grupa prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, predana ili istekla.

Grupa prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Grupa će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima. Realizirani dobici i gubici od prodaje finansijskih instrumenata računaju se metodom prosječnog ponderiranog troška sticanja.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(h) Finansijski instrumenti (nastavak)

Početno i naknadno mjerjenje

Finansijska imovina i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove koji se direktno povezuju sa sticanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijske obaveze.

Nakon početnog priznavanja, Grupa vrednuje finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju po njihovofer vrijednosti, bez umanjenja za troškove pribave. Vlasničke hartije od vrijednosti klasificirane kao raspoložive za prodaju koje nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi vrednuju se po trošku sticanja umanjenom za umanjenje vrijednosti.

Zajmovi i potraživanja se vrednuju po amortiziranom trošku umanjenom za umanjenja vrijednosti. Finansijske obaveze koje se ne raspoređuju u skupinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha vrednuju se po amortiziranom trošku. Premije i diskonti, uključujući početne transakcijske troškove, uključuju se u knjigovodstveni iznos pripadajućeg instrumenta te amortiziraju koristeći efektivnu kamatu stopu tog instrumenta.

Dobici i gubici

Dobici i gubici proizašli od promjene fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Gubici od umanjenja vrijednosti, dobit i gubitak od tečajnih razlika, prihod od kamata te amortizacija premije ili diskonta uz primjenu metode efektivne kamatne stope, za monetarnu imovinu raspoloživu za prodaju, priznaju se kroz dobit ili gubitak. Prihod od dividendi priznaje se kroz dobit ili gubitak. U trenutku prodaje ili drugačijeg prestanka priznavanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, svi kumulativni dobici ili gubici u kapitalu prenose se u dobit ili gubitak.

Dobici i gubici od finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortiziranom trošku mogu također nastati prilikom prestanka priznavanja ili umanjenja vrijednosti finansijskog instrumenta i priznaju se u dobiti ili gubitku.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Grupa na svaki datum izvještavanja provjerava postoje li objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti finansijske imovine koja nije klasifikovana kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine provodi se ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastupio događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti nakon početnog priznavanja imovine te navedeni događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti ima uticaj na buduće novčane tokove od imovine, koji se može pouzdano procijeniti.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti finansijske imovine (uključujući vlasničke hartije od vrijednosti) uključuje nepodmirenje obaveza ili kašnjenje dužnika, restrukturiranje kredita ili predujma od strane Grupe prema uslovima koje Grupa inače ne bi razmatrala, indikacije da će dužnik ili izdavatelj ući u stečajni postupak, nestanak aktivnog tržišta za vrijednosnicu, ili ostale dostupne podatke vezane uz skupinu imovine, kao što su nepovoljne promjene u platnom položaju dužnika ili izdavatelja unutar te skupine, ili ekonomski uslovi koji su povezani s nepodmirenjima obaveza unutar te skupine.

Gubitak od umanjenja vrijednosti imovine koja se vodi po amortiziranom trošku utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih gotovinskih tokova diskontiranih originalnom efektivnom stopom te imovine. Gubici se priznaju u dobiti ili gubitku te odražavaju u rezervaciji za umanjenje vrijednosti kredita i predujmova. Kamata na imovinu s umanjenom vrijednošću i dalje se priznaje kao amortizacija diskonta. Ukoliko naknadni događaj rezultira smanjenjem iznosa gubitka od umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se umanjuje kroz dobit ili gubitak.

U slučaju vlasničkih ulaganja klasificiranih kao raspoloživa za prodaju, značajno ili produljeno smanjenje fer vrijednosti ulaganja ispod troška stjecanja uzima se u obzir kod utvrđivanja je li vrijednost imovine umanjena. Ukoliko postoji takav dokaz za vlasničke hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, kumulativni gubitak, utvrđen kao razlika između troška stjecanja i tekuće fer vrijednosti, umanjen za gubitak od umanjenja vrijednosti po toj finansijskoj imovini predhodno priznat u dobit ili gubitak, prenosi se iz ostale sveobuhvatne dobiti i priznaje kao dobit ili gubitak. Gubici od umanjenja vrijednosti priznati kao dobit ili gubitak po vlasničkim vrijednosnicama ne ukidaju se naknadno kroz dobit ili gubitak nego se sva povećavanja vrijednosti do konačne prodaje priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Promjene u rezervaciji za umanjenje vrijednosti koje se odnose na vremenensku vrijednost novca su sastavni dio prihoda od kamata.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(h) Finansijski instrumenti (nastavak)

Specifični instrumenti

Depoziti kod banaka

Depoziti kod banaka klasificuju se kao zajmovi i potraživanja i vrednuju se po amortiziranom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Dužničke hartije od vrijednosti

Dužničke hartije od vrijednosti su klasifikovane kao finansijska imovina raspoloživa za prodaju i vrednuju se po fer vrijednosti, osim ukoliko ne postoji pouzdana mjera fer vrijednosti, kada se one vrednuju po trošku sticanja, umanjenom za umanjenje vrijednosti.

Krediti

Krediti zaposlenicima i osiguranicima se klasificuju kao krediti i potraživanja i knjiže se po trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica

Ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica iskazana su po trošku umanjenom za umanjenje vrijednosti u odvojenim finansijskim izvještajima Društva. Ulaganja u podružnice konsolidovana su metodom pune konsolidacije u konsolidovanim finansijskim izvještajima, dok su ulaganja u pridružena društva obračunavaju po metodi udjela.

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti i naknadno po amortiziranom trošku.

Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obaveze se netiraju, te se u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu, u slučaju kada postoji zakonski provedivo pravo na netiranje priznatih iznosa i postoji namjera namire na neto principu ili istovremeno stjecanja imovine i podmirenja obaveza.

Prihodi i rashodi se iskazuju u neto iznosu samo kada je to dozvoljeno računovodstvenim standardima ili kada dobiti i gubici proizlaze iz grupe sličnih transakcija.

(i) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti sadržani u izvješaju o finansijskom položaju i izvještaju o novčanim tokovima uključuju novac u banci i blagajni.

(j) Troškovi osoblja

Kratkoročni troškovi

U ime svojih uposlenika, Grupa plaća penziono i zdravstveno osiguranje na i iz bruto plate koji su obračunati na bruto isplaćenu platu, kao i porez na plate koji se računa na isplaćenu neto platu. Grupa gore navedene doprinose plaća u Fond PIO Republike Srpske, Fond zdravstva Republike Srpske, i Federalni penzioni i zdravstveni fond Federacije Bosne i Hercegovine, po zakonskim stopama važećim tokom godine. Nadalje, topli obrok, prevoz i regres su plaćeni u skladu sa lokalnim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u dobiti ili gubitku u periodu u kojem su troškovi nastali.

Obaveze za doprinose za definirane penzije planove priznaju se kao trošak u dobiti ili gubitku u periodu u kojem su troškovi nastali.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(j) Troškovi osoblja (nastavak)

Dugoročni troškovi: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Grupa je obavezna isplaćivati otpremnine prilikom odlaska uposlenika u penziju u iznosu od minimalno 3 prosječne mjesečne plate tog uposlenika ili tri puta prosječne plate u Federaciji Bosne i Hercegovine u periodu od tri mjeseca nakon odlaska u penziju (u ovisnosti što je povoljnije za uposlenika).

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu, a svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći se diskontnom stopom koja približno odgovara kamatnim stopama na trogodišnje oročene depozite u komercijalnim bankama i kamatnim stopama komercijalnih i državnih obveznika.

(k) Porez na dobit

Porez na dobit bazira se na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Trošak poreza na dobit iskazuje se u izvještaju dobiti ili gubitku s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate izravno u kapitalu i rezervama, kada se porez na dobit priznaje u kapitalu i rezervama.

Tekući porez predstavlja očekivanu poreznu obavezu obračunatu na oporezivu dobit za godinu, koristeći porezne stope koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum izvještavanja i sva usklađenja porezne obaveze iz prethodnih razdoblja.

Odgođeni porezi priznaju se bilančnom metodom, odražavajući privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Odgođeni porez ne priznaje se u slučaju ulaganja u podružnice ako se neće nadoknaditi u doglednoj budućnosti. Odgođeni porez izračunava se korištenjem poreznih stopa koje se očekuju primijeniti na privremene razlike kada će se one nadoknaditi ili namiriti, a na osnovi propisa koji su bili na snazi ili u suštini važeći na datum bilansa stanja.

Odgođena porezna imovina priznaje se do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća oporeziva dobit biti dostatna za korištenje privremenih razlika. Odgođena porezna obaveza pregledava se na svaki datum izvještavanja te se smanjuje ukoliko više nije vjerovatno da će se povezana porezna korist moći realizirati. Odgođena porezna imovina i obaveze se ne diskontiraju, a iskazuju se kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obaveze.

(l) Rezervacije

Rezervacija se priznaje kad Grupa, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu koja se može pouzdano procijeniti te je vjerovatno da će biti potreban odljev resursa koji sadrže ekonomске koristi radi podmirivanja te obaveze. Rezervacije se utvrđuju diskontiranjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu prije poreza koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu obavezu.

Rezervacije za obaveze i troškove održavaju se na razini koju rukovodstvo Grupe smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Rukovodstvo određuje adekvatnost rezervacija na osnovi uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomске uvjete, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i u ostale relevantne čimbenike.

Rezervacije se uklidaju samo za one troškove za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako odljev ekonomskih koristi za podmirenje obveza više nije vjerovatan, rezervacija se uklida.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(m) Akcionarski kapital

Redovni akcionarski kapital

Redovni akcionarski kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih običnih akcija klasifikovanih u poziciju kapitala i rezervi i denominiran je u KM.

Emisiona premija

Emisiona premija predstavlja akumuliranu pozitivnu razliku između nominalne vrijednosti i primljenog iznosa za izdate akcije.

Zakonske i statutarne rezerve

Zakonske i statutarne rezerve su formirane raspodjelom neto dobiti u prethodnim godinama.

Prema Zakonu o privrednim društvima, prilikom raspodjele dobiti po godišnjem obračunu, akcionarska društva u Republici Srpskoj su dužna izdvajati najmanje 5% dobiti u Zakonske i statutarne rezerve, sve dok iznos rezervi ne dostigne nivo od 10% osnovnog kapitala akcionarskog društva.

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti uključuje nerealizovane dobitke i gubitke od promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od umanjenja vrijednosti i povezanog odgođenog poreza.

Zadržana dobit i akumulirani gubici

Sva dobit za godinu, zadržana nakon raspoređivanja, prenosi se u rezerve na osnovu odluke akcionara ili ostaje u zadržanim prihodima (akumuliranim gubicima).

Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve se formiraju procjenom nekretnina za obavljanje djelatnosti radi usklajivanja sa tržišnom fer vrijednosti. Procjenu vrši nezavisni procjenitelj. Povećanje vrijednosti nekretnina se iskazuje kao povećanje u kapitalu i rezervama, a smanjenje vrijednosti se iskazuje kao smanjenje u kapitalu i rezervama na poziciji revalorizacionih rezervi.

(n) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost imovine Grupe, izuzev odgođenih troškova pribave (molimo pogledajte računovodstvenu politiku 1.3 (e)), finansijske imovine (molimo pogledajte računovodstvenu politiku 1.3 (h)) i odgođene porezne imovine (molimo pogledajte računovodstvenu politiku 1.3 (k)) preispituje se na svaki datum izvještavanja kako bi se utvrdilo postoje li indikacije umanjenja vrijednosti. Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija, procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Za imovinu koja nema konačan korisni vijek upotrebe te nematerijalnu imovinu koja još nije u upotrebi, nadoknadivi iznos procjenjuje se na svaki datum izvještavanja.

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kada je knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja generira novac veća od njezinog nadoknadivog iznosa. Jedinica koja generira novac je najmanja prepoznata grupa imovine koja generira novčane tokove, a koji se mogu zasebno identificirati od onih za drugu imovinu i grupe imovine. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobitak ili gubitak. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznat za imovinu koja generira novac raspodjeljuje se umanjujući knjigovodstvenu vrijednost imovine unutar te jedinice (skupine jedinica) na pro rata osnovi.

Nadoknadivi iznos imovine i jedinice koja generira novac je vrijednost imovine u upotrebi ili neto prodajna cijena, ovisno o tome koji je iznos viši. Vrijednost u upotrebi se procjenjuje diskontiranjem očekivanih budućih gotovinskih tokova na njihovu sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije poreza koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu.

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznat prethodnih godina procjenjuje se na svaki datum izvještavanja radi utvrđivanja da li je gubitak smanjen ili više ne postoji. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida ukoliko je došlo do promjene u procjenama koje su bile korištene za određivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida samo do knjigovodstvene vrijednosti imovine, umanjene za akumuliranu amortizaciju, kakva bi bila izračunata da nije bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(o) Izvještavanje po segmentima

Segment je zasebno prepoznatljiv dio Grupe koji je angažiran u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga (poslovni segment) ili u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga u određenom ekonomskom okruženju (geografski segment) koji u sebi sadrži rizike i koristi razlike od onih u drugim segmentima. Primarni format Grupe za izvještavanje po segmentima su poslovni segmenti, koji uključuju segmente životnih i neživotnih osiguranja te usluge tehničkog pregleda vozila.

Raspodjela troškova između segmenata života i neživota

Prihod od ulaganja, realizirani i nerealizirani dobici i gubici te troškovi i naknade koji proizlaze iz sredstava neživotnog osiguranja, raspoređuju se na segment neživota.

Prihod od ulaganja, realizirani i nerealizirani dobici i gubici te troškovi i naknade od imovine životnog osiguranja, uključeni su direktno u segment životnih osiguranja.

Tokom godine direktni administrativni troškovi direktno terete segmente životnog i neživotnog osiguranja. Kod administrativnih troškova koji ne mogu biti direktno raspoređeni, trošak se po ključu raspoređuje između segmenata životnog i neživotnog osiguranja. Troškovi oglašavanja i marketinga izravno se raspoređuju na segment života ili neživota, ovisno o osigurateljnom proizvodu na koji se odnose. Za oglašavanje koje se odnosi na Društvo kao cjelinu, troškovi se raspoređuju na temelju polisirane premije po vrsti osiguranja u osigurateljskom portfelju.

Provizije se knjiže odvojeno na segmente životnog i neživotnog osiguranja. Značajan dio troškova osoblja raspoređuju se izravno na segmente životnog i neživotnog osiguranja. Ako se troškovi osoblja ne mogu izravno rasporediti na pojedini segment, raspoređuju se na temelju postotka sati utrošenih na poslove životnog i neživotnog osiguranja. Ostali troškovi pribave raspoređuju se izravno na segmente životnog i neživotnog osiguranja, ili se raspoređuju na temelju postotka sati utrošenih na poslove životnog i neživotnog osiguranja. Ostala potraživanja i obaveze se alociraju na segmente ovisno o svom porijeklu.

Raspodjela imovine i kapitala i rezervi

Sve nekretnine i oprema, kao i investicione nekretnine raspoređuju se na segment neživotnog osiguranja. Finansijska ulaganja se raspoređuju na temelju izvora sredstava. Kapital i rezerve se raspoređuju na temelju minimalnih zakonskih zahtjeva za kapitalom, a višak se po Odluci Skupštine raspoređuje na segmente neživotnog osiguranja.

(p) Prihodi

Računovodstvena politika vezana uz priznavanje prihoda od sklopljenih ugovora o osiguranju opisana je u bilješci 1.3 (s).

Finansijski prihodi

Prihod od kamata priznaju se u dobiti ili gubitku kako nastaje za sve kamatonosne finansijske instrumente, uključujući one koji se mijere po amortiziranom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope; tj. kamatne stope koja diskonтуje očekivane buduće tokove novca na neto trenutnu vrijednost tokom perioda ugovora ili na trenutno efektivnu varijabilnu kamatnu stopu.

Finansijski prihod takođe uključuje neto pozitivne kursne razlike nastale iz prevođenja novčanih sredstava i obaveza upotrebljena kursa primjenjivog na dan izvještavanja i realizivane neto dobitke od prestanka priznavanja finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju.

Prihod od investicionih nekretnina sadrži realizovane dobitke nastale prestankom priznavanja, prihode od najma i ostale prihode vezane za investicione nekretnine. Prihod od iznajmljivanja investicionih nekretnina priznaje se u dobiti ili gubitku linearnom metodom tokom trajanja svakog najma.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(p) Prihodi (nastavak)

Prihod od naknada i provizija

Naknade od provizija koje su primljene ili koje se potražuju a koje ne zahtijevaju od Grupe da pruža dodatne usluge se priznaju kao prihod od strane Grupe na efektivni datum početka ili obnove tih polisa. Prihod od naknada i provizija uključuje prihod od provizije reosiguranja.

(q) Rashodi

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi uključuju troškove pribave polisa osiguranja, administrativne troškove i ostale poslovne troškove.

Troškovi pribave

Troškovi pribave uključuju sve direktne troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju kao što su troškovi zastupničkih provizija (izuzev provizije za obnovu), plate prodajnog osoblja i troškove marketinga i promocije.

Troškovi provizije za neživot priznaju se kako nastaju u skladu sa načelom obračunskog perioda (na naplaćenu premiju), dok se troškovi provizije za život priznaju po naplati, što je u skladu s povezanim načelom priznavanja prihoda.

Računovodstvena politika Grupe vezana uz razgraničene troškove pribave prikazana je u računovodstvenoj politici 1.3 (e).

Administrativni troškovi

Administrativni troškovi uključuju troškove osoblja, amortizaciju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, trošak električne energije i ostale troškove. Ostali troškovi uključuju uglavnom troškove naplate premija, troškove otkaza polisa osiguranja, troškove upravljanja portfeljem i administrativne troškove poslova reosiguranja.

Finansijski rashodi

Troškovi finansiranja uključuju troškove kamata na uzete zajmove, koji se priznaju metodom efektive kamatne stope, troškove umanjenja vrijednosti finansijske imovine i neto negativne kursne razlike od svodenja monetarne imovine i obaveza na srednji kurs na datum izvještavanja.

(r) Klasifikacija ugovora

Ugovori u kojima Grupa preuzima značajni rizik osiguranja od druge strane (vlasnika polise) prihvaćajući nadoknaditi štetu vlasniku polise ili drugom korisniku osiguranja ako nastupi određeni neizvjesni budući događaj (osigurani događaj) koji negativno utječe na imatelja polise ili drugog korisnika osiguranja klasificiraju se kao ugovori o osiguranju.

Rizik osiguranja razlikuje se od finansijskog rizika. Finansijski rizik je rizik moguće buduće promjene kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, cijena dobara, kursa, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnih indeksa ili drugih varijabli, uz uslov da u slučaju nefinansijske varijable ta varijabla nije specifična za jednu ugovornu stranu.

Ugovori u kojima prijenos rizika osiguranja s vlasnika polise na Grupu nije značajan, klasificiraju se kao ugovori o ulaganju. Na datum izvještavanja Grupa nije imala ugovore o ulaganju.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(r) Klasifikacija ugovora (nastavak)

Ugovori s obilježjima diskrecionog sudjelovanja u dobiti

Ugovori o osiguranju i ugovori o ulaganju mogu sadržavati obilježja diskrecionog sudjelovanja u dobiti. Ugovor s obilježjem diskrecionog sudjelovanja u dobiti je ugovorno pravo imaoča polise na primanje dodatka na minimalna zagarantirana plaćanja, pri čemu će dodatna plaćanja činiti dio ukupnih ugovornih plaćanja i čiji su iznos ili trenutak nastanka diskreciona odluka izdavatelja te koja se ugovorno temelje na:

- uspješnosti određene skupine ugovora ili određenog tipa ugovora,
- realizovanim i/ili nerealizovanim prinosima na ulaganja u određene skupine imovine izdavaoca; ili
- dobiti ili gubitku društva koje je izdalo ugovore.

Diskrecioni element tih ugovora računovodstveno se evidentira kao obveza unutar matematičke rezerve i za iznose koji su alocirani pojedinim osiguranicima i za iznose koji na datum izvještavanja nisu alocirani.

Mješovito osiguranje sadrži diskrecioni udio koji omogućava nosiocima pravo na minimalnu garantiranu kamatnu godišnju stopu od 2,5% ili 3%, stopu za bonuse koje određuje Grupa iz kvalifikovanog viška.

(s) Premije

Polisirane premije neživotnog osiguranja se priznaju kao premije od početka osiguravajućeg pokrića. Svi prihodi prije tog datum se tretiraju kao obaveza za avans. Premije se objelodanjuju bruto od plativih provizija posrednicima i ne uključuju poreze i doprinose na premije.

Polisirane premije uključuju ispravke kako bi reflektovale otpise iznosa dospjelih od osiguranika npr.: promjena iznosa premije u narednoj godini i promjene u naknadama za umanjenje vrijednosti premija dospjelih od osiguranika.

Zarađeni dio primljenih premija, uključujući poslove koji nisu završeni, priznaje se kao prihod. Premije se zarađuju od datuma preuzimanja rizika tokom razdoblja pokrića, na temelju obrasca preuzetih rizika. Premije pasivnih poslova reosiguranja priznate su kao rashod u skladu s obrascem primljenih usluga reosiguranja u istom računovodstvenom razdoblju kao i premije za odgovarajući izravni posao osiguranja. Dijelovi premija pasivnih poslova reosiguranja se tretiraju kao avansi.

U skladu s izuzećima koje dozvoljava MSFI 4 i u skladu sa praksom na bosanskohercegovačkom tržištu, premije životnih osiguranja i dalje se računovodstveno evidentiraju na gotovinskom načelu.

(t) Rezerva prenosnih premija

Rezerve za prenosne premije sadrže dio bruto polisiranih premija za koje se procjenjuje da će se zaraditi u narednim finansijskim godinama i izračunata je korištenjem metode „pro rata temporis“.

Rezerve za prenosne premije životnih osiguranja uključuje se unutar matematičke rezerve životnog osiguranja.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(u) Rezerva za neistekle rizike neživotnih osiguranja

Rezerva se formira za rizike koji nisu istekli, a proizlaze iz neživotnog osiguranja tamo gdje se očekivana vrijednost šteta i troškova (uključujući odgođene troškove pribave i administrativne troškove za koje je vjerovatno da će nastati nakon završetka finansijske godine), koji se odnose na neistekla razdoblja polisa na snazi na datum izvještavanja, nadilazi rezervu prijenosnih premija vezanu za te polise, nakon oduzimanja odgođenih troškova pribave. Rezerva za rizike koji nisu istekli se računa zasebno za pojedine skupine osiguranja kojima se zajednički upravlja, prije uzimanja u obzir odgovarajućeg prinosa na ulaganja. Test adekvatnosti obaveza za život i neživot i povezanu imovinu je prikazan u više detalja u Bilješci 1.7.

(v) Rezerva za ugovore životnih osiguranja

Rezervu osiguranja života izračunao je aktuar Društva, imajući u vidu načela postavljena regulativom za izračun matematičke rezerve za osiguratelje života, izdane od strane Agencije. Rezerva osiguranja života izračunata je na temelju važećih premija upotreboom Zillmer metode, uzimajući u obzir stvarne troškove pribave, naplate i administrativne troškove kao i sva zajamčena primanja i već objavljene i predložene bonuse. Usvojena je metoda prospektivne procjene neto premija za izračun matematičke rezerve.

Grupa koristi punu Zillmer stopu od 3% u godini nastanka polise. Primijenjena Zillmer stopa je unutar ograničenja propisanih od strane Agencije.

Rezerva se inicijalno mjeri korištenjem pretpostavki korištenih za izračun odgovarajućih premija i ostaje nepromijenjena, osim u slučaju nastanka neadekvatnosti obaveze.

(w) Rezerva šteta

Rezerva predstavlja procijenjeni konačni trošak namire svih šteta, uključujući izravne i neizravne troškove namire, proizašle iz događaja koji su nastali do datuma izvještavanja te uključuju rezervu za prijavljene štete i rezervu za nastale, a neprijavljene štete.

(x) Štete

Štete proizašle iz osiguranja neživota

Nastale štete iz poslova osiguranja neživota sastoje se od šteta i troškova obrade šteta plaćenih tokom finansijske godine zajedno s kretanjem rezervi za nelikvidirane štete.

Plaćene štete evidentiraju se u trenutku procesiranja štete i priznaju se (određuju) kao iznos koji će biti plaćen za izmirenje štete. Plaćene štete u osiguranju neživota povećavaju se za troškove obrade šteta.

Naplaćene štete nadoknade od trećih strana (regresi) iskazane su kao ostali prihodi (prihodi od regresa).

Rezerve šteta temeljem procjene pojedinačnih šteta i statističkih metoda čine rezerve Grupe za procijenjeni konačni trošak namire svih šteta nastalih, ali neisplaćenih do datuma izvještavanja, bilo da su prijavljene ili ne, zajedno s povezanim internim i eksternim troškovima obrade šteta i prikladnom marginom opreznosti. Neisplaćene štete se ocjenjuju pregledavanjem pojedinačnih šteta te formiranjem rezerve za neprijavljene nastale štete, koje su rezultat internih i eksternih predvidivih događaja, poput promjena u proceduri obrade šteta, inflacije, sudskeh trendova, zakonodavnih promjena i istorijskog iskustva i trendova. Rezerve za nastale a neprijavljene štete Društvo formira primjenom paušalne metode za sve vrste osim za vrste osiguranje od nezgode, osiguranje autokasko i osiguranje autoodgovornosti, za koje se koristi metod lančane ljestvice.

Predviđene naknade od reosiguranja i procjene povrata od regresa, objavljene su kao zasebna imovina. Reosiguranje i drugi povrati procjenjuju se na sličan način kao i procjena rezervi šteta.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(x) Štete (nastavak)

Štete proizašle iz osiguranja neživota (nastavak)

Pri poslovima osiguranja od auto-odgovornosti i nezgode, dio šteta isplaćuje se u obliku anuiteta. Rezerva za takve štete formirana je po sadašnjoj vrijednosti očekivanih isplata tokom čitavog perioda trajanja prava oštećenika po diskontnoj stopi od 5%. S izuzetkom anuiteta, Grupa ne diskonтуje rezerve za nepodmirene štete.

Premda Uprava smatra da je bruto rezerva za štete i povezane povrate od reosiguranja iskazana u odgovarajućem iznosu na temelju njima trenutno raspoloživih informacija i događaja, konačna obaveza će varirati kao rezultat naknadnih informacija i događaja i može rezultirati značajnim korekcijama rezerviranih iznosa. Ispravke iznosa rezervisanja za štete ustanovljene u ranijim godinama su prikazane u finansijskim izvještajima za period u kojem su ispravke rađene, i objavljene su zasebno, ako su značajne. Korišteni metod, napravljene procjene, redovno se kontrolišu, i to je dalje opisano u Bilješci 1.6.

Štete iz poslova životnog osiguranja

Štete iz poslova životnog osiguranja reflektiraju troškove svih šteta tokom godine.

(y) Reosiguranje

Grupa cedira reosiguranje u sklopu redovnog poslovanja sa svrhom ograničavanja njegovog neto potencijalnog gubitka kroz diverzifikaciju rizika. Ugovori o reosiguranju ne lišavaju Grupu njezine izravne obaveze prema osiguranicima.

Cedirane premije i nadoknadivi iznosi prezentirani su u dobiti ili gubitku i izvještaju o finansijskom položaju na bruto principu.

Imovina iz posla reosiguranja uključuje iznose potraživanja od društava za reosiguranje za cedirane obaveze iz osiguranja. Iznosi naplativi od reosiguravatelja su procijenjeni na način konzistentan s rezervama za štete ili štete isplaćene po osnovi reosigurane polise. Imovina iz posla reosiguranja sadrži stvarne ili procijenjene iznose koji su, na osnovi ugovora o reosiguranju, naplativi od reosiguravatelja u vezi s tehničkim rezervama. Imovina iz poslova reosiguranja vezana uz tehničke rezerve formira se na temelju uslova ugovora o reosiguranju i vrednuje na istoj osnovi kao i povezane reosigurane obaveze.

Potraživanja po osnovu ugovora o reosiguranju procjenjuju se za umanjenje vrijednosti na svaki datum izvještavanja. Pretpostavlja se da je takva imovina umanjene vrijednosti onda kada postoje objektivni dokazi, da kao rezultat događaja nastalih nakon početnog priznavanja, Grupa možda neće naplatiti sve dospjele iznose te da događaj ima mjerljivi uticaj na iznose koje će Grupa primiti od reosiguravatelja.

Provizija reosiguranja

Provizija reosiguranja uključuje provizije koje su primljene ili se potražuju od reosiguratelja temeljene na ugovorima o reosiguranju.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(z) Potraživanja i obaveze iz osiguranja

Potraživanja i obaveze iz osiguranja računovodstveno se vode u skladu s MSFI 4. Potraživanja i obaveze iz osiguranja uključuju potraživanja i obaveze koje proizlaze iz ugovora o osiguranju i reosiguranju koje je Grupa sklopila. Premije životnih osiguranja priznaju se na gotovinskoj osnovi.

(aa) Standardi i tumačenja koji nisu još u upotrebi

Nekoliko novih standarda i amandmana na standarde koji nisu stupili na snagu za godišnje periode koji počinju 1. januara 2015; Grupa i Društvo u pripremi finansijskih izvještaja nisu primijenjivali dole navedene nove ili izmijenjene standarde.

- MSFI 9 Finansijski instrumenti objavljen u julu 2014, koji zamjenjuje postojeće odredbe MRSa 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerjenje. MSFI 9 uključuje revidirane upute o klasifikaciji i mjerenu finansijskih instrumenata uključujući novi model očekivanog kreditnog gubitka za računanje umanjenja vrijednosti finansijske imovine, i nove opšte zahtjeve računovodstva zaštite. Također razrađuje zahtjeve priznavanja i prestanka priznavanja finansijskih instrumenata iz MRSa 39. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju 1. ili nakon 1. januara 2018. godine, sa dozvoljenom ranijom primjenom.

Grupa i Društvo ocjenjuju mogući uticaj primjene MSFI 9 na svoje finansijske izvještaje.

- MSFI 15 Prihodi po ugovorima s kupcima uspostavlja sveobuhvatan okvir za određivanje da li, koliko i kada se priznaju prihodi. Zamjenjuje postojeća uputstva o priznavanju prihoda, uključujući MRS 18 Prihodi, MRS 11 Računovodstvo ugovora o izgradnji i IFRIC 13 Programi nagrađivanja lojalnosti kupaca. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode izvještavanja počevši od 1. januara 2017. godine, sa dozvoljenom ranijom primjenom.

Grupa i Društvo ocjenjuju mogući uticaj primjene MSFI 15 na svoje finansijske izvještaje.

Za slijedeće nove ili izmijenjene standarde se ne očekuje da će imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Grupe i Društva.

- Planovi za definirana primanja: doprinosi zaposlenih (izmjene MRS-a 19)*
- Godišnja poboljšanja MSFI-jeva Ciklus 2010. – 2012.*
- Godišnja poboljšanja MSFI-jeva Ciklus 2011. – 2013.*
- MSFI 14 Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja*
- Računovodstvo za stjecanje interesa u zajedničkim aranžmanima (izmjene MSFI-a 11)*
- Pojašnjenje prihvatljivih metoda amortizacije (izmjene MRS-a 16 i MRS-a 38)*
- Metoda udjela u odvojenim finansijskim izvještajima (izmjene MRSa 27)*
- Prodaja ili prijenos imovine između ulagača i njegovih pridruženih subjekata ili zajedničkih pothvata (izmjene MSFI-a 10 i MRS-a 28)*
- Godišnja poboljšanja MSFI-jeva Ciklus 2012. – 2014. – razni standardi*
- Društva sa ulaganjima: Primjena izuzetaka pri konsolidaciji (izmjene MSFI-a 10, MSFI-a 12 i MRS-a 28)*
- Inicijative vezane za objave u finansijskim izvještajima (izmjene IAS-a 1)*

1.4 Računovodstvene procjene i prosudbe

Ove objave nadopunjaju bilješku o upravljanju finansijskim rizicima (bilješka 1.38) i bilješku o upravljanju rizikom osiguranja (bilješka 1.5).

Grupa donosi procjene i prepostavke vezane uz budućnost. Takve računovodstvene prepostavke i procjene, po definiciji, će rijetko odgovarati stvarnim rezultatima. Procjene vezane uz rezervisanja za ugovore o osiguranju predstavljaju najznačajniji izvor neizvjesnosti procjena. Procjene i prepostavke koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklada knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

1.4.1. Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

Gubici od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortiziranom trošku procjenjuje se kako je opisano u računovodstvenoj politici 1.3 (h) o umanjenju vrijednosti finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti u ukupnim gubicima od umanjenja vrijednosti temelji se na najboljoj procjeni poslovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primitaka. Pri procjeni tih novčanih primitaka, poslovodstvo procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto prodajnu vrijednost instrumenata osiguranja. Svaka imovina sa umanjenom vrijednošću se procjenjuje na osnovu svojih prednosti, i strategije rješavanja i procjene tokova gotovine koji se smatraju nadoknadivim.

Neizvjesnost procjena vezana uz formiranje rezervi

Najznačajnije procjene vezane uz finansijske izvještaje Grupe odnose se na formiranje rezervi. Grupa zapošljava tri ovlaštena aktuara: dva interna aktuara stalno zaposlena u Društvu i jedan spoljni ovlašteni aktuar, angažovan po posebnom ugovoru.

Osnovne prepostavke korištene pri izračunu rezerve životnih osiguranja su prikazane u bilješci 1.6. Upravljanje rizikom osiguranja je detaljno opisano u bilješci 1.5, dok su rezerve za ugovore o osiguranju analizirane u bilješci 1.21.

Razgraničeni troškovi pribave

Razgraničeni troškovi pribave procjenjuju se na svaki datum izvještavanja za poslove neživotnih osiguranja usporednom rezervi za prijenosne premije sa bruto premijama policiranim tokom godine, razgraničavajući odgovarajući dio troškova pribave. Izračun se temelji na prepostavkama Grupe o raspodjeli troškova pribave kroz vrijeme trajanja ugovora o osiguranju, zbog kojih su nastali. Uprava smatra da su razgraničeni troškovi pribave u cijelosti nadoknadivi tijekom preostalog razdoblja trajanja ugovora o osiguranju koji su na snazi na datum izvještavanja.

Porez

Grupa formira poreznu obavezu u skladu s poreznim propisima Republike Srpske, Brčko Distrikta BiH, Federacije BiH. Porezna prijava podložna je odobravanju od strane poreznih vlasti koje imaju pravo naknadno pregledati poslovne knjige poreznog obveznika (svaki entitet posebno).

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena da vrši inspekcije poslovanja Društva i zahtijeva izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućom regulativom.

Uzajamne obaveze

Grupa ima obavezu prema Zaštitnom fondu osiguranja vezano za udio Grupe u štetama autoodgovornosti koje uzrokuju nepoznata ili neosigurana vozila. Osim toga, Grupa je, kao i ostali sudionici na tržištu osiguranja autoodgovornosti, odgovorna za dio nepodmirenih šteta autoodgovornosti u slučaju likvidacije bilo kojeg društva za osiguranje u skladu sa Zakonom o osiguranju u privatnom osiguranju. Uprava Društva smatra da na datum izvještavanja to ne predstavlja značajan rizik.

1.4 Računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

1.4.1 Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene (nastavak)

Umanjenje vrijednosti ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica

Umanjenje vrijednosti ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva o nadoknadivom iznosu podružnica i pridruženih pravnih lica. Nadoknadivi iznos predstavlja viši iznos od neto prodajne vrijednosti i vrijednosti u upotrebi.

Investicione nekretnine

Investicione nekretnine vode se po fer vrijednosti. Fer vrijednost je određena od strane neovisnih ovlaštenih procjenitelja na dan 31. decembra 2015. koji imaju adekvatne stručne kvalifikacije i relevantno iskustvo vezano uz lokaciju i kategoriju nekretnina koje su predmet procjene. Neovisni procjenitelji pripremaju procjenu fer vrijednosti svakih 12 mjeseci. Uprava smatra da su investicione nekretnine na datum izvještavanja iskazane po njihovoj nadoknadivoj vrijednosti.

1.4.2 Ključne računovodstvene prosudbe u primjeni računovodstvenih politika Grupe

Ključne računovodstvene prosudbe u primjeni računovodstvenih politika Grupe uključuju:

Klasifikacija finansijske imovine i obaveza

Računovodstvene politike Grupe predstavljaju okvir po kojem se imovina i obaveze inicijalno raspoređuju u različite računovodstvene kategorije u određenim okolnostima. Ulaganja koja se drže do dospijeća mogu se klasificirati u tu Grupu samo ako Grupa ima namjeru i mogućnost držati ta ulaganja do dospijeća.

Klasifikacija proizvoda

Za računovodsvenu politiku o klasifikaciji ugovora kao ugovora o osiguranju ili ugovora o ulaganju molimo pogledajte bilješku 1.3 (r). Na datum izvještavanja Grupa nije imala osiguratelnih proizvoda koji bi se tretirali kao ugovori o ulaganju.

Klasifikacija nekretnina

Grupa klasificira sve nekretnine koje ne služe obavljanju vlastite djelatnosti nego se drži za iznajmljivanje kao investicione nekretnine.

Alokacija indirektnih troškova između života i neživota

Alokacija troškova na segmente života i neživota je opisana u računovodstvenoj politici 1.3 (o).

Procijenjeni korisni vijek upotrebe opreme i nematerijalne imovine

Grupa nastavlja koristiti određenu opremu te nematerijalnu imovinu koje je u potpunosti amortizovana. Stope amortizacije su inicijalno određene temeljem najbolje procjene korisnog vijeka upotrebe ove imovine. Rukovodstvo vjeruje da je to prikladno, budući da će Grupa uskoro prestati s upotrebom ove imovine.

1.5 Upravljanje rizikom osiguranja

Grupa je izložena riziku osiguranja koji proizlazi iz široke ponude proizvoda životnih i neživotnih osiguranja: sudjelujućih tradicionalnih proizvoda života i glavnih skupina neživotnih osiguranja (osiguranja motornih vozila, imovine, transporta, odgovornosti, nezgode i zdravstvenog osiguranja).

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik rezervi. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervi u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koje će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezerve predstavlja rizik da je iznos tehničkih rezervi krivo procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Rizik pribave također uključuje rizik katastrofe, koji proizlazi iz izvanrednih događaja koji nisu u dovoljnoj mjeri pokriveni premijskim rizikom ili rizikom rezerve. Rizik pribave osiguranja života uključuje biometrijski rizik (koji uključuje smrtnost, dugovječnost, rizik poboljjevanja i invalidnosti) i rizik odustajanja. Rizik odustajanja predstavlja veću ili manju stopu odustajanja od polisa, prekida osiguranja, promjena u statusu kapitalizacije (prestanak plaćanja premije uz nastavak osiguravateljnog pokrića uz umanjenje osigurane svote) i otkupa.

Upravljanje rizicima

Grupa upravlja rizikom osiguranja kroz limite pribave, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanjem reosiguranjem.

Strategija pribave teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i temelji se na velikom portfelju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata.

Grupa reosigurava dio rizika koji pribavlja kako bi kontrolirala izloženost gubicima i zaštitila kapitalnu osnovu. Grupa kupuje kombinaciju proporcionalnih i neproporcionalnih ugovora o reosiguranju kako bi smanjila neto izloženost. Za akumulaciju neto imovinskih gubitaka koji proizlaze iz jednog događaja, reosiguravajuće pokriće za rizik katastrofe pokriva štete iznad 0,25 miliona EUR-a. Adekvatnost obaveza se procjenjuje uvezši u obzir odgovarajuću imovinu, promjene u kamatnim stopama i kursevima valuta i razvoj smrtnosti, poboljjevanja, učestalosti i iznosima šteta u neživotu, odustajanjima i troškovima kao i općim uslovima na tržištu.

Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Grupa izložena je stupanj koncentracije rizika osiguranja koji određuje stupanj do koga određeni događaj ili serija događaja mogu uticati na obaveze Grupe. Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da može proizaći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

Koncentracija rizika može proizaći iz rijetkih događaja s velikim posljedicama kao što su prirodne katastrofe, u situacijama kada je Grupa izložena neočekivanim promjenama u trendovima, na primjer, neočekivane promjene u ljudskoj smrtnosti ili u ponašanju osiguranika; ili kada značajni sudske ili regulatorni rizici mogu prouzrokovati velike pojedinačne gubitke, ili imati uticaj koji se širi na veliki broj ugovora.

1.5 Upravljanje rizikom osiguranja (nastavak)

Neživotno osiguranje

U okviru neživotnog osiguranja, Uprava vjeruje da Grupa nema značajne koncentracije izloženosti grupi ugovarača osiguranja mjereno socijalnim, profesionalnim, starosnim i sličnim kriterijima.

Najveća vjerovatnoća značajnih gubitaka za Grupu proističe iz katastrofalnih dešavanja kao što su oluja, poplava ili zemljotres. Tehnike i pretpostavke koje Društvo koristi za računanje ovih rizika su sljedeće:

- Mjerenje geografske akumulacije.
- Procjena vjerovatne maksimalne štete.
- Reosiguranje.

Životno osiguranje

Za ugovore o životnom osiguranju koji pokrivaju smrt osiguranika ne postoji znatna geografska koncentracija rizika, iako koncentracija osigurane sume može uticati na omjer isplate osiguranja na nivou portfelja.

Tablice za dugoročne ugovore o osiguranju prikazane u nastavku, daju pregled koncentracije rizika temeljenu na pet skupina ugovora grupisanih po osiguranim koristima za svaki osigurani život.

Osigurana suma na dan 31. decembra 2015. godine

KM	Ukupno osigurana suma			
	Prije reosiguranja '000 KM	%	Poslije reosiguranja '000 KM	%
1.500-5.000	2.923	7%	2.923	7%
5.001-10.000	8.367	20%	8.367	21%
10.001-20.000	17.099	41%	17.099	42%
20.001-40.000	8.919	21%	8.919	22%
>40.001	4.408	11%	3.051	8%
Stanje na dan 31. decembra 2015.	41.716	100%	40.359	100%
	=====	=====	=====	=====

Osigurana suma na dan 31. decembra 2014. godine

KM	Ukupno osigurana suma			
	Prije reosiguranja '000 KM	%	Poslije reosiguranja '000 KM	%
1.500-5.000	2.415	9%	2.415	9%
5.001-10.000	6.407	23%	6.407	24%
10.001-20.000	10.682	39%	10.682	39%
20.001-40.000	5.729	21%	5.729	21%
>40.001	2.373	8%	1.877	7%
Stanje na dan 31. decembra 2014.	27.606	100%	27.110	100%
	=====	=====	=====	=====

1.6 Osnovne prepostavke koje imaju najveći uticaj na priznatu imovinu, obaveze, prihode i rashode iz poslova osiguranja

Neživotno osiguranje

Na datum izvještavanja formira se rezerva za procijenjeni konačni trošak podmirenja svih nastalih šteta koje proizlaze iz događaja nastalih do toga datuma, bilo da su prijavljene ili ne, zajedno s odgovarajućim troškovima obrade šteta, umanjeno za već isplaćene iznose.

Obaveza za prijavljene a nelikvidirane štete („RBNS“) je procijenjena posebno za svaku pojedinačnu štetu uvezši u obzir okolnosti, dostupne informacije od procjenitelja i povjesne dokaze o iznosima sličnih šteta. Pojedinačne štete se redovno pregledavaju i rezerva se redovno ažurira kada se pojave nove informacije.

Procjena rezerve za nastale, a neprijavljenе štete („IBNR“) je općenito podložna većem stupnju neizvjesnosti, nego rezerva za prijavljene štete. IBNR rezervu pretežno procjenjuju aktuari Grupe koristeći statističke metode propisane od strane Agencije.

KLjučne metode procjene rezerve za nastale, a neprijavljenе štete, koje se nisu mijenjale u odnosu na prošlu godinu, su:

- metoda ulančanih ljestvica, koja koristi istorijske podatke kako bi se procijenili plaćeni i nastali dijelovi šteta od ukupnog troška šteta, za određene proizvode (auto odgovornost, kasko i nezgoda);
- metoda procijenjenog iznosa štete, koja koristi iskustvo Grupe s pojedinačnim iznosima šteta i koja se koristi za sva ostala osiguranja osim osiguranja od auto odgovornosti, kaska i osiguranja nezgode.

U mjeri u kojoj ove metode koriste istorijski razvoj šteta, pretpostavlja se da će se istorijski uzorak razvoja šteta ponoviti i u budućnosti. Postoje razlozi zašto ovo možda ne bude slučaj, koji su u mjeri u kojoj se mogu utvrditi, uzeti u obzir na način da su metode procjene modificirane. Takvi razlozi uključuju:

- ekonomski, pravni, politički i društvene trendove (koji uzrokuju različit nivo inflacije u odnosu na očekivani);
- promjene u kombinaciji vrsta ugovora o osiguranju koji se pribavljaju;
- nasumične varijacije, uključujući uticaj velikih gubitaka.

IBNR rezerve su inicijalno procijenjene u bruto iznosu i radi se poseban izračun kako bi se procijenio udjel reosiguranja.

Prepostavke koje imaju najveći uticaj na mjerjenje obaveza neživota su sljedeće:

Očekivana kvota šteta

Očekivana kvota šteta predstavlja kvotu očekivanih nastalih šteta u odnosu na zarađene premije.

Diskontiranje

Uz iznimku anuiteta, rezerve neživota se ne diskontiraju. Anuitetne štete u autoodgovornosti se diskontiraju po stopi od 5,00%.

Zajednica Osiguranja Imovine i Lica (ZOIL) Sarajevo

Rezervisanja po osnovu Zajednice Osiguranja Imovine i Lica („ZOIL“) predstavlja rezervisanja na osnovu odluke Vlade Republike Srpske (Službeni Glasnik i Odluku o pripajanju Srpskom osiguravajućem društvu dijelova osiguravajućih Društava broj 05-262/92), koja je obavezivala Društvo na plaćanje tih šteta.

Na osnovu navedene obaveze Društvo je naslijedilo i nekretnine koje su evidentisane vanbilansno. Upis nekretnina iz vanbilansa vrši se na bazi pravosnažnih rješenja po postupcima koji se vode kod nadležne Uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove.

1.6 Osnovne pretpostavke koje imaju najveći uticaj na priznatu imovinu, obaveze, prihode i rashode iz poslova osiguranja (nastavak)

Životno osiguranje

Matematička rezerva se računa neto prospektivnom metodom koristeći iste statističke podatke i kamatne stope koje se koriste kod izračuna tarifa (u skladu s odgovarajućom domaćom regulativom). Polise životnog osiguranja vezane su uz EUR, što je uobičajena tržišna praksa.

Garantovana tehnička kamatna stopa u polisama osiguranja definisana je tarifom za svaki proizvod.

Osnovne pretpostavke korištene u izračunu značajnih komponenti matematičke rezerve su navedene u nastavku:

Opis

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljjenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije i fiksnim rokom isplate ugovorene osigurane sume, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljjenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti. Nakon isteka ugovora o osiguranju osiguravač isplaćuje još jednu osigurana sumu korisnicima. Mješovito životno osiguranje jedne osobe s plaćanjem premije u jednokratnom iznosu, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljjenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s plaćanjem premije u jednokratnom iznosu, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljjenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini jedne osigurane sume za slučaj smrti.

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljjenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljjenja i smrti 1:1. Lica koja, prema uslovima Osiguravača kojim se osiguravaju uvećani rizici, ne bi mogla biti osigurana, mogu se osigurati po ovim uslovima, ali uz ugovaranje perioda odloženosti koji je godinu dana kraći od trajanja osiguranja.

Pod periodom odloženosti podrazumijeva se period u kojem ne postoji osiguravajuće pokriće za slučaj smrti osiguranika, odnosno ne postoji obaveza osiguravača za isplatu osigurane sume, u slučaju njegove smrti.

U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.

Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije. Osiguranje se ugovara sa obavezom plaćanja premije za svoje vrijeme trajanja ugovora ili sa skraćenim trajanjem plaćanja premije. Dodatno osiguranje lica od nastupanja težih bolesti, koje se ugovara uz osnovno osiguranje života. Ukoliko nastupi osigurani slučaj, osiguravač je u obavezi isplatiti osigurano sumu dopunskog osiguranja lica od nastupanja težih bolesti.

	Proizvod	Kamatne stope	Tablice smrtnosti
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljjenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.	C	3,00%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije i fiksnim rokom isplate ugovorene osigurane sume, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljjenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti. Nakon isteka ugovora o osiguranju osiguravač isplaćuje još jednu osigurana sumu korisnicima.	E	3,00%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s plaćanjem premije u jednokratnom iznosu, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljjenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.	CE-N11	2,50%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s plaćanjem premije u jednokratnom iznosu, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljjenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini jedne osigurane sume za slučaj smrti.	CE-11	2,50%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljjenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.	SAFE LIFE	3,00%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Pod periodom odloženosti podrazumijeva se period u kojem ne postoji osiguravajuće pokriće za slučaj smrti osiguranika, odnosno ne postoji obaveza osiguravača za isplatu osigurane sume, u slučaju njegove smrti.	D	3,00%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.	D2014	3,00%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije. Osiguranje se ugovara sa obavezom plaćanja premije za svoje vrijeme trajanja ugovora ili sa skraćenim trajanjem plaćanja premije. Dodatno osiguranje lica od nastupanja težih bolesti, koje se ugovara uz osnovno osiguranje života. Ukoliko nastupi osigurani slučaj, osiguravač je u obavezi isplatiti osigurano sumu dopunskog osiguranja lica od nastupanja težih bolesti.	B	3,00%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z

1.6 Osnovne pretpostavke koje imaju najveći uticaj na priznatu imovinu, obaveze, prihode i rashode iz poslova osiguranja (nastavak)

Životno osiguranje (nastavak)

Opis	Proizvod	Kamatne stope	Tablice smrtnosti
Rentno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, prema kojem osiguravač od ugovorenog dana i za ugovoreno razdoblje garantuje isplaćivanje ugovorene rente.	R	3,00%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Riziko životno osiguranje sa opadajućom osiguranom sumom i jednokratnim plaćanjem premije.	Riziko IKD-11	2,50%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Riziko životno osiguranje jedne osobe sa obročnim plaćanjem premije	IK-11	2,50%	RS 80-82 M i RS 80-82 Z
Riziko životno osiguranje jedne osobe sa jednokratnim plaćanjem premije	IKE-11	2,50%	RS 80-82 M i RS 80-82 Z

U 2015. nije bilo značajnijih promjena u pretpostavkama koje se koriste za mjerjenje imovine i obaveza iz poslova životnih osiguranja.

Diskrecioni bonusi osiguranicima

Osiguranici ili korisnici polisa osiguranja mješovitog osiguranja (C, E, SAFE LIFE, CE-11, CEN-11, D), rentnog (R) imaju pravo na diskrecioni udio u dobiti Društva ostvaren upravljanjem sredstvima životnog osiguranja. Dobit se obračunava po izradi godišnjeg računa i pripisuje svakoj polisi osiguranja života, kod koje je od početka osiguranja proteklo najmanje tri godine. U slučaju jednokratnog plaćanja premije dobit se pripisuje ukoliko je od početka osiguranja protekla najmanje jedna godina. U slučaju doživljjenja, udio u dobiti se isplaćuje zajedno s osiguranom iznosom. U slučaju smrti odnosno otkupa, Grupa plaća osigurani iznos i udio u dobiti koji je do tada obračunat.

1.7 Test adekvatnosti obaveza

Životno osiguranje

Matematička rezerva se testira godišnje u odnosu na izračun budućih novčanih tokova koristeći eksplicitne i konzistentne pretpostavke svih faktora – budućih premija, smrtnosti, poboljevanja, rezultata ulaganja, isteka, otkupa, garancija, bonusa osiguranicima, troškova i iskorištavanja opcija koje su na raspolaganju osiguranicima.

Tamo gdje su dostupni pouzdani tržišni podaci, pretpostavke se izvode iz raspoloživih tržišnih cijena.

Neživotno osiguranje

Obaveze osiguranja neživotnih osiguranja obračunavaju se koristeći tekuće (neistorijske) pretpostavke.

Test adekvatnosti obveza za neživotna osiguranja je stoga ograničen na neistekli dio postojećih ugovora. Iсти se radi upoređivanjem očekivanih vrijednosti šteta i troškova pripisivih neistekim periodima važećih polisa na datum izvještavanja sa iznosom prenosne premije u vezi sa tim polisama nakon odbitka razgraničenih troškova pribave. Očekivani tokovi gotovine vezani za štete i troškove se procjenjuju sa referencom na istekstvo tokom isteklog dijela ugovora, ispravljeno za značajne individualne gubitke od kojih se ne očekuje da će se ponovo desiti. Povrat od investicija je bio određen na 0% zbog trenutne situacije na tržištu.

Test se provodi po grupama proizvoda koji imaju sličan profil rizika.

Za anuitete, pretpostavke koje se koriste za utvrđivanje rezervi uključuju sve buduće tokove gotovine sa izmjenama koje se prizanju u dobiti ili gubitku.

1.7 Test adekvatnosti obaveza (nastavak)

Osjetljivost testa adekvatnosti obaveza na promjene u značajnim varijablama

Dobit ili gubitak i obaveze iz poslova osiguranja su uglavnom osjetljive na promjene u smrtnosti, stopi odustajanja, stopi troškova i diskontnoj stopi koje su procijenjene za potrebe izračuna adekvatnosti obaveza tokom testa adekvatnosti obaveza.

1.8 Odredbe i uslovi ugovora o osiguranju koji imaju značajan uticaj na iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih novčanih tokova

Ugovori neživotnog osiguranja

Grupa nudi različite vrste neživotnih osiguranja, uglavnom osiguranje motornih vozila, imovine, odgovornosti, transportnog, putničkog zdravstvenog i osiguranje nezgode. Ugovori mogu biti zaključeni na fiksni period od godinu dana ili na trajnoj osnovi s tim da svaka strana ima opciju otkaza uz tromjesečni otkazni rok (ili 6 mjeseci otkazni rok za dugoročne ugovore zaključene na period duži od 5 godina). Grupa stoga ima mogućnost ponovne procjene cijene rizika u intervalima koji nisu duži od godine dana. Također ima mogućnost primjene bonus malus sistema kao i odbijanja šteta koje proizlaze iz prijevara.

Buduće štete osiguranja su glavni izvor neizvjesnosti koji utječe na iznos i vrijeme budućih novčanih tokova. Iznos plaćen po pojedinoj šteti je ograničen osiguranom svotom koja je utvrđena u polisi osiguranja.

Ostali značajni izvori neizvjesnosti vezani za neživotna osiguranja proizlaze iz regulative koja daje pravo vlasnicima polisa da prijave štetu prije stupanja na snagu zastare, koja nastupa 3 godine nakon godine nastanka štete, odnosno 3 godine od dana saznanja za štetu ako zainteresovano lice dokaze da do dana određenog u prethodnom roku nije saznalo za štetu, ali ne kasnije od 5 godina od početka godine, nakon godine nastanka štete. Ova odredba je posebno značajna za trajnu invalidnost koja proizlazi iz osiguranja nezgode, zbog teškoća u procjeni razdoblja između nastanka štete i potvrde njenih trajnih efekata.

Karakteristike pojedinih vrsta osiguranja, ako se značajno razlikuju od gore navedenih, opisane su u nastavku.

Osiguranje motornih vozila

Portfelj osiguranja motornih vozila Grupe uključuje osiguranja autoodgovornosti i kasko osiguranje. Osiguranje autoodgovornosti pokriva tjelesne ozljede i imovinske štete u Republici Srpskoj, BiH kao i štete uzrokovane u inozemstvu koje prouzrokuju osiguranici u sustavu Zelene karte.

Imovinske štete u automobilskoj odgovornosti i kasku se uglavnom prijavljuju i podmiruju nedugo nakon datuma štetnog događaja. Prijave i isplate vezane uz tjelesne ozljede, međutim, se teže procjenjuju i određuju se u dužem periodu. Takve štete mogu biti podmirene u obliku jednokratne isplate ili kao renta.

Iznos šteta vezanih za tjelesne ozljede i s njima vezanim gubicima zarada pod uticajem su odluka sudske prakse.

Autoodgovornost je regulisana Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim obaveznim osiguranjima. Tarife i minimalne svote osiguranja su regulisane zakonom. Osiguranici imaju pravo na bonus prilikom obnove polise ukoliko ispunjavaju određene uslove.

Kasko osiguranje predstavlja standardno osiguranje od štete odnosno gubitka motornih vozila, zrakoplova ili plovila. Plaćene štete su ograničene osiguranim iznosom.

Osiguranje imovine

Osiguranje imovine dijeli se okvirno na industrijske i privatne rizike. Za industrijske rizike Grupa koristi tehnike upravljanja rizicima kako bi identificirala rizike i analizirala gubitke te surađuje s reosiguravateljima. Privatni imovinski rizici sadrže standardna osiguranja građevina i stvari. Štete se obično prijavljuju brzo i mogu likvidirati bez odgađanja.

1.8 Odredbe i uslovi ugovora o osiguranju koji imaju značajan uticaj na iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih novčanih tokova (nastavak)

Osiguranje odgovornosti

Pokriva sve vrste odgovornosti i uključuje komercijalnu odgovornost, odgovornost članova Uprave, privrednika te profesionalnu odgovornost kao i ličnu odgovornost. Dok se većina osiguranja od opšte odgovornosti pribavlja na principu „prijavljene štete“ određena pokriće od osiguranja odgovornosti se osiguravaju na principu „nastanka“.

Osiguranje nezgode

Osiguranje nezgode se tradicionalno prodaje kao dodatak životnim osiguranjima ili autoodgovornosti prodavnim od strane Grupe. Najčešći oblik osiguranja nezgode čini kolektivno osiguranje zaposlenih od nezgode. U ovom obliku osiguranja svrstavaju se i banko osiguranja (korisnika kredita, korisnika tekućih računa).

Ugovori životnog osiguranja

Učešće u dijelu dobiti

Dobit se raspoređuje prema diskreciji Grupe i priznaje se kada je predložena i odobrena od strane Uprave u skladu s odgovarajućim zakonskim propisima. Nakon što se alocira osiguranicima, te nakon što skupština doneše odluku o distribuciji dobiti iz životnog osiguranja nosiocima polisa dobit postaje garantovana.

Premije

Premije za sve proizvode životnog osiguranja su vezane za EUR i mogu biti plative u redovnim ratama ili kao jednokratne premije na početku trajanja polise.

Osiguranje za slučaj smrti koje služi kao obezbjeđenje za date kredite banaka

Tradicionalno osiguranje za slučaj smrti osiguranika za vrijeme trajanja osiguranja sa padajućom ugovorenom osiguranom svotom. Polise sadrže opadajuću osiguranu sumu. Naknade u slučaju smrti plaćaju se samo ako osiguranik umre tokom trajanja polise osiguranja.

Osiguranje za slučaj smrti i doživljena

Ovo su također tradicionalni proizvodi životnog osiguranja koji pružaju dugoročnu finansijsku zaštitu. Kapitalne polise osiguranja života za redovnu ili jednokratnu premiju pokrivaju rizik smrti za vrijeme trajanja polise, doživljena, kritične bolesti i priključnu nezgodu.

Rentno osiguranje

Rentno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, prema kojem osiguravač od ugovorenog dana i za ugovoreno razdoblje garantuje isplaćivanje ugovorene rente.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.9 Izvještavanje po segmentima

Konsolidovani izvještaj o finansijskom položaju stanja po poslovnim segmentima na dan 31. decembra 2015.

	Neživot '000 KM	Život '000 KM	Jahorina Auto '000 KM	Ukupno '000 KM
Aktiva				
Nekretnine i oprema	4.863	4	1.671	6.538
Investicione nekretnine	10.507	-	-	10.507
Nematerijalna imovina				
-Odgodeni troškovi pribave	2.924	-	-	2.924
-Ostala nematerijalna imovina	192	119	5	316
Ulaganje u pridruženo pravno lice	70	-	-	70
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	8.041	6.475	-	14.516
Zajmovi i potraživanja	9.602	951	91	10.644
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju	15.349		-	15.349
Zalihe	119	14	-	133
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	4.668	153	124	4.945
Novac i novčani ekvivalenti	405	85	54	544
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupna aktiva	56.740	7.801	1.945	66.486
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Obaveze				
Rezerve za ugovore o osiguranju	36.825	3.630	-	40.455
Uzeti zajmovi	391	-	1.185	1.576
Rezervisanja za obaveze i troškove	1.488	-	33	1.521
Odgodena porezna obaveza	70	47	8	125
Obaveze iz ugovora o osiguranju, ostale obaveze i odgođeni prihod	9.111	264	215	9.590
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	47.885	3.941	1.441	53.267
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Kapital i rezerve				
Akcionarski kapital	8.216	3.000	-	11.216
Emisiona premija	2.934	-	-	2.934
Zakonske i statutarne rezerve	696	426	-	1.122
Rezerva fer vrijednosti	475	419	-	894
Revalizacione rezerve	134	-	73	207
(Akumulirani gubici)/zadržana dobit	(3.166)	9	3	(3.154)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupno kapital i rezerve	9.289	3.854	76	13.219
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	57.174	7.795	1.517	66.486
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.9 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Konsolidovani izvještaj o finansijskom položaju po poslovnim segmentima na dan 31. decembra 2014.

	Neživot '000 KM	Život '000 KM	Jahorina Auto '000 KM	Ukupno '000 KM
Aktiva				
Nekretnine i oprema	7.797	-	1.905	9.702
Investicione nekretnine	8.582	-	-	8.582
Nematerijalna imovina				
-Odgodeni troškovi pribave	2.661	-	-	2.661
-Ostala nematerijalna imovina	313	75	4	392
Ulaganje u pridruženo pravno lice	140	-	1	141
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	4.023	2.151	-	6.174
Zajmovi i potraživanja	13.138	2.166	99	15.403
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju	43.540	-	-	43.540
Zalihe	44	-	-	44
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	4.788	69	48	4.905
Novac i novčani ekvivalenti	742	172	98	1.012
Ukupna aktiva	85.768	4.633	2.155	92.556
Obaveze				
Rezerve za ugovore o osiguranju	63.843	2.379	-	66.222
Uzeti zajmovi	391	-	1.451	1.842
Rezervisanja za obaveze i troškove	1.212	-	33	1.245
Odgodena porezna obaveza	128	8	8	144
Obaveze iz ugovora o osiguranju, ostale obaveze i odgođeni prihod	9.223	123	171	9.517
Ukupne obaveze	74.797	2.510	1.663	78.970
Kapital i rezerve				
Akcionarski kapital	12.511	3.000	-	15.511
Emisiona premija	-	-	-	-
Zakonske i statutarne rezerve	1.132	420	-	1.552
Rezerva fer vrijednosti	169	68	-	237
Revalizacione rezerve	935	-	74	1.009
(Akumulirani gubici)/zadržana dobit	(4.732)	6	3	(4.723)
Ukupno kapital i rezerve	10.015	3.494	77	13.586
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	84.812	6.004	1.740	92.556

1.9 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Konsolidovani bilans uspjeha po poslovnim segmentima za 2015. godinu

	Neživot '000 KM	Život '000 KM	Jahorina Auto '000 KM	Ukupno '000 KM
Zaračunate bruto premije	29.337	2.320	(6)	31.651
Premije predane u reosiguranje	(15.024)	(61)	-	(15.085)
Neto zaračunate premije	14.313	2.259	(6)	16.566
Promjena bruto rezerve prijenosnih premija	(1.701)	(7)	-	(1.708)
Promjena rezerve prijenosnih premija, udio reosiguranja	88	-	-	88
Neto zaradene premije	12.700	2.252	-	14.946
Prihod od provizija i naknada	4.238	39	-	4.277
Finansijski prihod	1.508	396	(2)	1.902
Ostali poslovni prihodi	1.255	10	1.681	2.946
Neto poslovni prihodi	19.701	2.697	1.673	24.071
Nastale štete	(10.394)	(1.526)	50	(11.870)
Udio reosiguranja u nastalim štetama	4.297	-	-	4.297
Neto nastale štete	(6.097)	(1.526)	50	(7.573)
Troškovi pribave	(7.665)	(985)	-	(8.650)
Administrativni troškovi	(6.288)	(158)	(1.632)	(8.078)
Ostali poslovni rashodi	(2.640)	(19)	(10)	(2.669)
Finansijski troškovi	(179)	-	(81)	(260)
(Gubitak)/dubit prije poreza	(3.168)	9	-	(3.159)
Porez na dobit	-	-	-	-
(Gubitak)/dubit razdoblja	(3.168)	9	-	(3.159)

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.9 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Konsolidovani bilans uspjeha po poslovnim segmentima za 2014. godinu

	Neživot '000 KM	Život '000 KM	Jahorina Auto '000 KM	Ukupno '000 KM
Zaračunate bruto premije	25.663	1.498	(5)	27.156
Premije predane u reosiguranje	(12.337)	(9)	-	(12.346)
Neto zaračunate premije	13.326	1.489	(5)	14.810
Promjena bruto rezerve prijenosnih premija	(1.513)	(2)	-	(1.515)
Promjena rezerve prijenosnih premija, udio reosiguranja	(848)	-	-	(848)
Neto zarađene premije	10.965	1.487	(5)	12.447
Prihod od provizija i naknada	4.435	-	-	4.435
Finansijski prihod	1.821	265	-	2.086
Ostali poslovni prihodi	240	21	1.300	1.561
Neto poslovni prihodi	17.461	1.773	1.295	20.529
Nastale štete	(65.380)	(1.005)	62	(66.323)
Udio reosiguranja u nastalim štetama	59.240	-	-	59.240
Neto nastale štete	(6.140)	(1.005)	62	(7.083)
Troškovi pribave	(7.791)	(602)	-	(8.393)
Administrativni troškovi	(4.659)	(145)	(732)	(5.536)
Ostali poslovni rashodi	(3.405)	(3)	(541)	(3.949)
Finansijski troškovi	(257)	(12)	(85)	(354)
(Gubitak)/dobit prije poreza	(4.791)	6	(1)	(4.786)
Porez na dobit	-	-	-	-
(Gubitak)/dobit razdoblja	(4.791)	6	(1)	(4.786)

1.9 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Mjerenje imovine i obaveza segmenta i prihoda i rezultata segmenta temelje se na računovodstvenim politikama koje su navedene u bilješci o računovodstvenim politikama.

Osnovni poslovni segmenti Grupe su Neživotno osiguranje, Životno osiguranje, Usluge tehničkog pregleda vozila. Bilješka 1.8 ovih finansijskih izvještaja sadrži daljnje informacije o značajnim uslovima i odredbama proizvoda osiguranja.

Rezultati segmenata, imovina i obaveze uključuju stavke koje se mogu direktno pripisati pojedinom segmentu kao i stavke koje se mogu rasporediti na razumnoj osnovi.

Osnovni proizvodi koji se nude unutar pojedinih poslovnih segmenata koji su predmet izvještavanja uključuju:

Neživot:

Auto odgovornost

Auto kasko

Imovina i odgovornost

Nezgoda i zdravstvo

Život:

Tradicionalni život

Smrt i doživljenje

Rizik smrti

Rizik doživljenja

Geografski segment

Grupa posluje u Bosni i Hercegovini. Budući da je ukupni prihod od ugovora o osiguranju ostvaren od klijenata u Bosni i Hercegovini, informacije po geografskim segmentima nisu objavljene.

Društvo (Grupa) može da posmatra budući ukupan prihod od ugovora o osiguranju ostvaren u pojedinim entitetima (RS + FBiH).

Mjesečno se dostavljaju izvještaji o premiji i štetama po entitetima RS i FBiH Agenciji za osiguranje Republike Srpske.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.10 Nekretnine i oprema

Grupa	Zemljišta i nekretnine	Oprema i namještaj	Ulaganja u tuđu materijalnu imovinu	Avansi i sredstva u pripremi	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Nabavna vrijednost					
Stanje na dan 1. januara 2014.	8.862	6.027	292	941	16.122
Nabavka	36	354	-	22	412
Otpisi	(545)	(89)	(35)	(278)	(947)
Prodaja	(5)	(200)	-	-	(205)
Revalorizacija	27	-	-	-	27
Stanje na 31. decembra 2014.	8.375	6.092	257	685	15.409
Stanje na dan 1. januara 2015.	8.375	6.092	257	685	15.409
Nabavka	235	503	-	5	743
Otpisi	(10)	(285)	-	(164)	(459)
Prodaja	(90)	(217)	-	(84)	(391)
Transfer na investicione nekretnine	(2.504)	-	-	-	(2.504)
Revalorizacija zgrade reklasifikovane na investicione nekretnine	(614)	-	-	-	(614)
Stanje na 31. decembra 2015.	5.392	6.093	257	442	12.184
Amortizacija i umanjenje vrijednosti					
Stanje na dan 1. januara 2014.	966	4.128	98	70	5.262
Trošak razdoblja	115	648	37	-	800
Otpisi	-	(133)	(2)	(27)	(162)
Prodaja	(5)	(188)	-	-	(193)
Stanje na 31. decembra 2014.	1.076	4.455	133	43	5.707
Stanje na dan 1. januara 2015.	1.076	4.455	133	43	5.707
Trošak razdoblja	103	572	5	1	681
Revalorizacija	276	-	-	-	276
Otpisi	-	(313)	(2)	-	(315)
Prodaja	(41)	(138)	-	(35)	(214)
Transfer na investicione nekretnine	(489)	-	-	-	(489)
Stanje na 31. decembra 2015.	925	4.576	136	9	5.646
Neto knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. januara 2014.	7.896	1.899	194	871	10.860
Na dan 31. decembra 2014.	7.299	1.637	124	642	9.702
Na dan 1. januara 2015.	7.299	1.637	124	642	9.702
Na dan 31. decembra 2015.	4.467	1.517	121	433	6.538

Zemljište i zgrade knjigovodstvene vrijednosti 2.102 hiljada KM su založeni kao garancije za primljene kredite kredite od TBIH Financial Services Group N.V. Amsterdam, Holandija (500.000 EUR) i od Vienna Insurance Group (680.000 EUR). Nekretnine koje su založene kao garancija su u vlasništvu Društva i Jahorina Auta: poslovni prostori u Gacku, Istočnom Sarajevu, Novom Gradu, Sokocu i Foči, objekti u Zvorniku, Han Pijesku, Modriči, Nevesinju, Kozarskoj Dubici i Palama (bilješka 1.22). Trošak amortizacije razdoblja priznaje se kao dio administrativnih troškova u dobiti ili gubitku (bilješka 1.33). U 2015. godini Grupa je obezbijedila novu procjenu nekretnina i zemljišta angažovanjem nezavisnog procjenitelja sa odgovarajućim stručnim kvalifikacijama. Nije bilo naknadnih procjena vrijednosti.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.10 Nekretnine i oprema (nastavak)

Društvo	Zemljišta i nekretnine	Oprema i namještaj	Ulaganja u tuđu materijalnu imovinu	Avansi i sredstva u pripremi	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Nabavna vrijednost					
Stanje na dan 1. januara 2014.	7.324	4.109	63	816	12.312
Nabavka	63	337	-	22	422
Otpisi	(55)	(128)	(35)	(247)	(465)
Prodaja	(5)	(200)	-	-	(205)
Stanje na dan 31. decembra 2014.	7.327	4.118	28	591	12.064
Stanje na dan 1. januara 2015.	7.327	4.118	28	591	12.064
Nabavka	50	617	-	5	672
Otpisi	(10)	(282)	-	(159)	(462)
Prodaja	(6)	(164)	-	-	(170)
Transfer na investicione nekretnine	(2.504)	-	-	-	(2.504)
Revalorizacija zgrade reklassifikovane na investicione nekretnine	(614)	-	-	-	(614)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	4.243	4.289	28	437	8.997
Amortizacija i umanjenje vrijednosti					
Stanje na dan 1. januara 2014.	879	3.047	12	70	4.008
Trošak razdoblja	99	421	-	-	520
Otpisi	(4)	(67)	(2)	-	(73)
Prodaja	-	(188)	-	-	(188)
Stanje na dan 31. decembra 2014.	974	3.213	10	70	4.267
Stanje na dan 1. januara 2015.	974	3.213	10	70	4.267
Trošak razdoblja	82	396	1	-	479
Revalorizacija	276	-	-	-	276
Otpisi	-	(261)	-	-	(261)
Prodaja	(5)	(135)	-	-	(140)
Transfer na investicione nekretnine	(489)	-	-	-	(489)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	838	3.213	11	70	4.132
Neto knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. januara 2014.	6.445	1.062	51	746	8.304
Na dan 31. decembra 2014.	6.353	905	18	521	7.797
Na dan 1. januara 2015.	6.353	905	18	521	7.797
Na dan 31. decembra 2015.	3.405	1.076	17	367	4.865

Zgrade knjigovodstvene vrijednosti 1.265 hiljada KM su založeni kao garancije za primljene kredite od TBIH Finansial Services Group N.V. Amsterdam, Holandija (200.000 EUR) (bilješka 1.22). Kredit je obezbjeđen zalogom na nekretnine iz djelatnosti osiguranja. Radi se o nekretninama u Gacku, Sokocu, Istočnom Sarajevu, Novom Gradu, Foči. Trošak amortizacije razdoblja priznaje se kao dio administrativnih troškova u dobiti ili gubitku (bilješka 1.33). U 2015. godini Društvo je obezbijedilo novu procjenu nekretnina i zemljišta angažovanjem nezavisnog procjenitelja sa odgovarajućim stručnim kvalifikacijama. Nije bilo naknadnih procjena vrijednosti. Tokom ove godine izvršena je reklassifikacija zgrade u Palama iz nekretnine za obavljanje djelatnosti u investicionu nekretninu. Za istu zgradu je izvršeno isknjiženje revalorizacionih rezervi u neto iznosu od 552 hiljade KM u 2015. godini.

1.11 Investicione nekretnine

Grupa i Društvo

	2015. '000 KM	2014. '000 KM
Stanje na dan 1. Januara	8.582	9.028
<i>Promjene</i>		
Nabavka	82	-
Prenos iz vanbilansa	42	32
Transfer sa nekretnina i opreme	2.015	-
Prodaja	(62)	-
Promjena fer vrijednosti	(152)	(478)
Stanje na dan 31. decembra	10.507	8.582

Investicione nekretnine čine više komercijalnih nekretnina koje se djelimično daju u najam trećim licima.

1.12 Odgođeni troškovi pribave

Kao dio poslova osiguranja Društva i Grupe, određeni troškovi pribave se odgađaju. Za poslove životnog osiguranja, troškovi pribave su uzeti u obzir prilikom izračuna rezerve životnog osiguranja putem Zilmerizacije. Odgođeni troškovi pribave za životna osiguranja nisu priznati kao posebna stavka imovine na datum izvještavanja.

Analiza navedenih troškova pribave je prikazana u nastavku:

Grupa i Društvo

	2015. '000 KM	2014. '000 KM
Stanje na dan 1. januara	2.661	2.687
Smanjenje/uvećanje troškova pribave priznato u bilansu uspjeha (Bilješka 1.32)	263	(26)
Stanje na dan 31. decembra	2.924	2.661

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.13 Ostala nematerijalna imovina

Grupa

	Nematerijalna imovina u pripremi	Software	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Nabavna vrijednost			
Stanje na dan 1. januara 2014.	694	660	1.354
Povećanja	-	32	32
Otpisi	(3)	-	(3)
Stanje na dan 31. decembra 2014.	691	692	1.383
Stanje na dan 1. januara 2015.	691	692	1.383
Povećanja	4	72	76
Otpisi	(5)	-	(5)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	690	764	1.454
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti			
Stanje na dan 1. januara 2014.	647	207	854
Trošak razdoblja	7	133	140
Otpisi	(3)	-	(3)
Stanje na dan 31. decembra 2014.	651	340	991
Stanje na dan 1. januara 2015.	651	340	991
Trošak razdoblja	3	150	153
Otpisi	(5)	-	(5)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	649	490	1.139
Neto knjigovodstvena vrijednost			
Na dan 1. januara 2014.	47	453	500
Na dan 31. decembra 2014.	40	352	392
Na dan 1. januara 2015.	40	352	392
Na dan 31. decembra 2015.	41	274	315

Na dan 31. decembra 2015. i 31. decembra 2014. Grupa nije imala interno generisane nematerijalne imovine. Trošak amortizacije razdoblja priznaje se kao dio administrativnih troškova u dobiti ili gubitku (Bilješka 1.33).

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.13 Ostala nematerijalna imovina (nastavak)

Društvo

	Nematerijalna imovina u pripremi	Software	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Nabavna vrijednost			
Stanje na dan 1. januara 2014.	526	660	1.186
Povećanja	-	32	32
Otpisi	(3)	-	(3)
Stanje na dan 31. decembra 2014.	523	692	1.215
Stanje na dan 1. januara 2015.	523	692	1.215
Povećanja	1	72	73
Otpisi	(5)	-	(5)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	519	764	1.283
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti			
Stanje na dan 1. januara 2014.	490	207	697
Trošak razdoblja	-	133	133
Otpisi	(3)	-	(3)
Stanje na dan 31. decembra 2014.	487	340	827
Stanje na dan 1. januara 2015.	487	340	827
Trošak razdoblja	-	150	150
Otpisi	(5)	-	(5)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	482	490	972
Neto knjigovodstvena vrijednost			
Na dan 1. januara 2014.	36	453	489
Na dan 31. decembra 2014.	36	352	388
Na dan 1. januara 2015.	36	352	388
Na dan 31. decembra 2015.	37	274	311

Na dan 31. decembra 2015. i 31. decembra 2014. Društvo nije imalo interno generisane nematerijalne imovine.

Trošak amortizacije razdoblja priznaje se kao dio administrativnih troškova u dobiti ili gubitku (Bilješka 1.33).

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.14 Ulaganje u podružnicu

a) Podružnica Grupe je:

Industrija	Država	Vlasništvo Grupe na dan	Vlasništvo Grupe na dan
		31. decembra 2015.	31. decembra 2014.
Jahorina auto d.o.o.	Usluge tehničkog pregleda vozila	Bosna i Hercegovina	100,00%
		=====	=====

Podružnica je u potpunosti konsolidovana u finansijskim izvještajima Grupe.

b) Ulaganje u podružnice je:

Jahorina auto d.o.o.	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
	415	415
	=====	=====

c) Kretanje ulaganja u podružnicu je kako slijedi:

Stanje na dan 1. januara	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Umanjenje vrijednosti (Bilješka 1.34)	-	(894)
Stanje na dan 31. decembra	415	415
	=====	=====

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka
Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji
31. decembar 2015.

1.15 Ulaganja u pridruženo pravno lice

a) Pridruženo pravna lica Grupe je:

	Industrija	Država	Vlasništvo Grupe na dan 31. decembra 2015.	Vlasništvo Grupe na dan 31. decembra 2014.
DUIF Jahorina Konseko Progres	Društvo za upravljanje fondovima	Bosna i Hercegovina	28,00%	28,00%

b) Ulaganje u pridruženo pravno lice Grupe je kako slijedi:

	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
DUIF Jahorina Konseko Progres	70	141	70	140

Na dan 31. decembra 2015, ukupna aktiva DUIF Jahorina Konseko Progress a.d. iznosila je 502 hiljade KM (2014: 506 hiljada KM), obaveze 4 hiljade KM (2014: 3 hiljade KM), prihod 160 hiljada KM (2014: 201 hiljada KM) i gubitak za 2015. godinu 7 hiljada KM (2014: dobit 0,5 hiljada KM).

1.16 Finansijska ulaganja

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	14.516	6.174	14.516	6.174
Zajmovi i potraživanja	10.644	15.403	10.533	15.304
	25.160	21.577	25.049	21.478

Na dan 31. decembra 2015. godine nije bilo dospjele finansijske imovine raspoložive za prodaju (2014.: *nije bilo*).

Na datum izvještavanja nije bilo finansijske imovine raspoložive za prodaju za koju je nastupilo umanjenje vrijednosti (2014.: *nije bilo*).

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka
Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji
31. decembar 2015.

1.16 Finansijska ulaganja (nastavak)

b) Pregled ulaganja

Grupa	Finansijska imovina raspoloživa za prodaju '000 KM	Zajmovi i potraživanja '000 KM	Ukupno '000 KM
2015.			
Dužničke hartije od vrijednost- državne obveznice – kotiraju	14.516	-	14.516
Depoziti kod banaka	-	9.670	9.670
Depoziti kod drugih institucija	-	615	615
Zajmovi zaposlenima	-	359	359
Ukupno	14.516	10.644	25.160
2014.			
Dužničke hartije od vrijednost- državne obveznice – kotiraju	6.174	-	6.174
Depoziti kod banaka	-	14.385	14.385
Depoziti kod drugih institucija	-	572	572
Zajmovi zaposlenima	-	446	446
Ukupno	6.174	15.403	21.577

Depoziti kod drugih institucija predstavljaju sredstva uplaćena za formiranje sredstava Rezervnog fonda i Fonda za naknadu šteta Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka
Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji
31. decembar 2015.

1.16 Finansijska ulaganja (nastavak)

b) Pregled ulaganja (nastavak)

Društvo	Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	Zajmovi i potraživanja	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM
2015.			
Dužničke hartije od vrijednosti - državne obveznice – kotiraju	14.516	-	14.516
Depoziti kod banaka	-	9.670	9.670
Depoziti kod drugih institucija	-	615	615
Zajmovi zaposlenima	-	268	268
Ukupno	14.516	10.553	25.069
2014.			
Dužničke hartije od vrijednosti - državne obveznice – kotiraju	6.174	-	6.174
Depoziti kod banaka	-	14.385	14.385
Depoziti kod drugih institucija	-	572	572
Zajmovi zaposlenima	-	347	347
Ukupno	6.174	15.304	21.478

Depoziti kod drugih institucija predstavljaju sredstva uplaćena za formiranje sredstava Rezervnog fonda i Fonda za naknadu šteta Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka
Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji
31. decembar 2015.

1.17 Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju

Grupa i Društvo

	2015. '000 KM	2014. '000 KM
Neživot		
Udio reosiguranja u rezervi za prenosne premije	6.241	6.153
Udio reosiguranja u rezervi za prijavljene, a plaćene i nastale a neprijavljene štete	9.108	37.387
	15.349	43.540
Život		
	15.349	43.540

1.18 Zalihe

	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Materijal u skladištu	134	44	133	44
	=====	=====	=====	=====

1.19 Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja

	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Potraživanja iz ugovora o osiguranju	4.841	5.037	4.841	5.037
Potraživanja iz poslova reosiguranja				
- za štete	249	225	249	225
- za provizije reosiguranja	1	1	1	1
Potraživanja od poreske uprave	18	18	18	18
Ostala potraživanja i unaprijed plaćeni troškovi	2.392	2.861	2.263	2.089
	=====	=====	=====	=====
Umanjenje vrijednosti:				
- potraživanja iz ugovora o osiguranju	(1.270)	(1.287)	(1.270)	(1.287)
- ostala potraživanja	(1.286)	(1.950)	(1.275)	(1.226)
	=====	=====	=====	=====
	4.945	4.905	4.827	4.857
	=====	=====	=====	=====

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.19 Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja (nastavak)

Kretanje umanjenja vrijednosti za potraživanja iz ugovora o osiguranju tokom godine bilo je kako slijedi:

	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Stanje na dan 1. januara	1.287	1.358	1.287	1.358
Gubici od umanjenja vrijednosti	861	921	861	921
Naplata prethodno umanjenih iznosa	(608)	(860)	(608)	(860)
<i>Neto gubici priznati u bilansu uspjeha</i>	253	61	253	61
<i>Otpisi prethodno umanjenih iznosa</i>	(270)	(132)	(270)	(132)
Stanje na dan 31. decembra	1.270	1.287	1.270	1.287

Gubici od umanjenja vrijednosti potraživanja iz ugovora o osiguranju priznati su unutar ostalih poslovnih rashoda (Bilješka 1.34).

Kretanje umanjenja vrijednosti za ostala potraživanja za Grupu i Društvo nije praktično prikazati.

1.20 Novac i novčani ekvivalenti

	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Novac u banci	544	1.012	490	914

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju

Grupa i Društvo

	2015. '000 KM	2014. '000 KM
Neživot		
Rezerve za prenosne premije	17.897	16.195
Rezerve za prijavljene a neisplaćene štete	13.488	41.438
Rezerve za prijavljene a neisplaćene štete -ZOIL	802	882
Rezerve za nastale a neprijavljenе štete	3.768	4.458
Rezerve za direkne troškove šteta	216	182
Rezerve za indirektne troškove šteta	653	688
	36.824	63.843
Život		
Rezerve za prenosne premije	26	18
Rezerve za životna osiguranja	3.497	2.296
Rezerve za prijavljene a neisplaćene štete	35	21
Rezerve za nastale a neprijavljenе štete	73	44
	3.631	2.379
	40.455	66.222

Značajno povećanje u rezervama za prijavljene a neisplaćene štete, udjelu reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju (bilješka 1.17) i bruto nastalim štetama (bilješka 1.31) rezultat je nastalih šteta u imovinskom osiguranju kao posljedica poplava koje su se dogodile u maju 2014. Većina nastalih šteta je pokrivena ugovorima o reosiguranju.

a) Analiza kretanja u rezervi za prenosne premije

Grupa i Društvo

	2015. Bruto KM'000	2015. Reosiguranje KM'000	2015. Neto KM'000	2014. Bruto KM'000	2014. Reosiguranje KM'000	2014. Neto KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	16.195	6.153	10.042	14.683	3.860	10.823
Premije polisirane tokom godine	29.338	15.025	14.313	25.657	12.336	13.321
Minus: premije zarađene tokom godine	(27.636)	(14.937)	(12.699)	(24.145)	(10.043)	(14.102)
Stanje na dan 31. decembra	17.897	6.241	11.656	16.195	6.153	10.042
<i>Život</i>						
Stanje na dan 1. januara	18	-	18	16	-	16
Premije polisirane tokom godine	2.320	61	2.259	1.499	10	1.489
Minus: premije zarađene tokom godine	(2.312)	(61)	(2.251)	(1.497)	(10)	(1.487)
Stanje na dan 31. decembra	26	-	26	18	-	18

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

b) Analiza kretanja u rezervama za prijavljene a neplaćene štete

Grupa

	2015.	2015.	2015.	2014.	2014.	2014.
	Bruto	Reosiguranje	Neto	Bruto	Reosiguranje	Neto
	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	41.438	36.084	5.354	6.404	776	5.628
Štete nastale u tekućoj godini	9.007	4.509	4.498	61.428	56.928	4.500
Prenos iz IBNRa	2.470	1.177	1.293	2.792	1.228	1.564
Promjene u štetama iz prethodnih godina	(1.700)	(1.427)	(273)	1.262	856	406
Isplaćene štete	(37.727)	(32.576)	(5.151)	(30.448)	(23.704)	(6.744)
Stanje na dan 31. decembra	13.488	7.767	5.721	41.438	36.084	5.354
<i>Život</i>						
Stanje na dan 1. januara	21	-	21	8	-	8
Štete nastale u tekućoj godini	295	-	295	184	-	184
Promjene u štetama iz prethodnih godina	-	-	-	-	-	-
Isplaćene štete	(282)	-	(282)	(171)	-	(171)
Stanje na dan 31. decembra	34	-	34	21	-	21

Društvo

	2015.	2015.	2015.	2014.	2014.	2014.
	Bruto	Reosiguranje	Neto	Bruto	Reosiguranje	Neto
	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	41.438	36.084	5.354	6.404	776	5.628
Štete nastale u tekućoj godini	9.057	4.509	4.548	61.490	56.928	4.562
Prenos iz IBNRa	2.470	1.177	1.293	2.792	1.228	1.564
Promjene u štetama iz prethodnih godina	(1.700)	(1.427)	(273)	1.262	856	406
Isplaćene štete	(37.777)	(32.576)	(5.201)	(30.510)	(23.704)	(6.806)
Stanje na dan 31. decembra	13.488	7.767	5.721	41.438	36.084	5.354
<i>Život</i>						
Stanje na dan 1. januara	21	-	21	8	-	8
Štete nastale u tekućoj godini	295	-	295	184	-	184
Promjene u štetama iz prethodnih godina	-	-	-	-	-	-
Isplaćene štete	(282)	-	(282)	(171)	-	(171)
Stanje na dan 31. decembra	34	-	34	21	-	21

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

c) Analiza kretanja u rezervama za prijavljene a neplaćene štete – ZOIL

Grupa i Društvo

	2015.	2015.	2015.	2014.	2014.	2014.
	Bruto	Reosiguranje	Neto	Bruto	Reosiguranje	Neto
	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	882	-	882	1.185	-	1.185
Štete nastale u tekućoj godini	-	-	-	-	-	-
Prenos iz IBNRa	-	-	-	4	-	4
Promjene u štetama iz prethodnih godina	7	-	7	(240)	-	(240)
Isplaćene štete	(87)	-	(87)	(67)	-	(67)
Stanje na dan 31. decembra	802	-	802	882	-	882
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

d) Analiza kretanja rezervi za nastale a neprijavljenе štete

Grupa i Društvo

	2015.	2015.	2015.	2014.	2014.	2014.
	Bruto	Reosiguranje	Neto	Bruto	Reosiguranje	Neto
	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	4.458	1.303	3.155	4.595	1.074	3.521
Smanjenja/povećanja priznata tokom godine	1.780	1.214	566	2.659	1.457	1.202
Prenos na rezervisanja za prijavljene a neplaćene štete	(2.470)	(1.177)	(1.293)	(2.796)	(1.228)	(1.568)
Stanje na dan 31. decembra	3.768	1.340	2.428	4.458	1.303	3.155
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Grupa i Društvo

	2015.	2015.	2015.	2014.	2014.	2014.
	Bruto	Reosiguranje	Neto	Bruto	Reosiguranje	Neto
	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000
<i>Život</i>						
Stanje na dan 1. januara	44	-	44	40	-	40
Povećanja priznata tokom godine	29	-	29	4	-	4
Prenos na rezervisanja za prijavljene a neplaćene štete	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	73	-	73	44	-	44
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

e) Analiza kretanja u rezervama za direktnе troškove šteta

Grupa i Društvo

	2015. Bruto KM'000	2015. Reosiguranje KM'000	2015. Neto KM'000	2014. Bruto KM'000	2014. Reosiguranje KM'000	2014. Neto KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	182	-	182	209	-	209
Povećanja priznata tokom godine	34	-	34	(27)	-	(27)
Stanje na dan 31. decembra	216	-	216	182	-	182
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

f) Analiza kretanja u rezervama za indirektne troškove šteta

Grupa i Društvo

	2015. Bruto KM'000	2015. Reosiguranje KM'000	2015. Neto KM'000	2014. Bruto KM'000	2014. Reosiguranje KM'000	2014. Neto KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	688	-	688	609	-	609
Povećanja priznata tokom godine	(35)	-	(35)	79	-	79
Stanje na dan 31. decembra	653	-	653	688	-	688
	=====	=====	=====	=====	=====	=====

g) Analiza kretanja matematičke rezerve

Grupa i Društvo

	2015. Bruto KM'000	2014. Bruto KM'000
Stanje na dan 1. januara	2.296	1.479
Alokacija premije	1.277	935
Otpuštanje obaveze uslijed isplata, otkupa	(144)	(159)
Oslobađanje diskonta/pripis kamate	68	41
Stanje na dan 31. decembra	3.497	2.296
	=====	=====

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

h) Preostala ročnost obaveza osiguranja

Grupa i Društvo

2015.	Manje od 1 godine KM'000	Od 1 do 5 godina KM'000	Od 5 do 10 godina KM'000	Od 10 do 15 godina KM'000	Od 15 do 20 godina KM'000	Više od 20 godina KM'000	Ukupno KM'000
Neživot							
Rezerve za prenosnu premiju	11.661	2.300	3.751	185	-	-	17.897
Rezerva za prijavljene a neisplaćene štete i rezerva za nastale a neprijavljenе štete i ostale rezerve	12.539	5.004	605	779	-	-	18.927
	24.200	7.304	4.356	964	-	-	36.824
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Život							
Rezerve za prenosnu premiju	26	-	-	-	-	-	26
Rezerva za prijavljene a neisplaćene štete i rezerva za nastale a neprijavljenе štete i ostale rezerve	108	-	-	-	-	-	108
Rezerva za životno osiguranje	-	318	1.667	1.512	-	-	3.497
	134	318	1.667	1.512	-	-	3.631
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
2014.							
Neživot							
Rezerve za prenosnu premiju	11.001	4.052	1.118	24	-	-	16.195
Rezerva za prijavljene a neisplaćene štete i rezerva za nastale a neprijavljenе štete i ostale rezerve	41.231	5.026	607	784	-	-	47.648
	52.232	9.078	1.725	808	-	-	63.843
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====
Život							
Rezerve za prenosnu premiju	18	-	-	-	-	-	18
Rezerva za prijavljene a neisplaćene štete i rezerva za nastale a neprijavljenе štete i ostale rezerve	65	-	-	-	-	-	65
Rezerva za životno osiguranje	-	109	1.177	1.010	-	-	2.296
	83	109	1.177	1.010	-	-	2.379
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

i) Razvoj rezervi šteta - rezerve za prijavljene a neplaćene štete

Proizvodi	Rezerve za prijavljene a neplaćene štete 31. decembar 2014.	Štete prijavljene prije 1. januara 2015., isplaćene u 2015. godini	Preostale rezerve za štete prijavljene prije 1.januara 2015. koje nisu plaćene	Razvoj rezervi šteta
01 Osiguranje nezgode	225	116	134	(25) (11,1%)
02 Zdravstveno osiguranje	41	8	32	1 2,4%
03 Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	500	298	291	(89) (17,8%)
05 Osiguranje vazduhoplova	-	-	-	-
07 Osiguranje robe u prevozu	1	2	-	(1) (100,0%)
08 Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	469	120	267	82 17,4%
09 Osiguranje ostalih šteta na imovini	35.582	26.475	6.967	2.140 6,0%
10 Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	5.229	1.137	4.410	(318) (6,1%)
13 Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	3	2	1	-
16 Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	270	270	-	-
Ukupno neživot	42.320	28.428	12.102	1.788 4,2%

Razvoj rezervi šteta za prijavljene a neplaćene štete s kraja 2014. godine pokazuje ukupnu dostatnost rezerve neživotnih osiguranja u iznosu od 1.788 hiljada KM ili 4,2%.

j) Razvoj rezervi šteta - rezerve za nastale a neprijavljenе štete

Proizvodi	Rezerve za nastale a neprijavljene štete 31. decembar 2014.	Štete plaćene u 2015., nastale a neprijavljene prije 1. januara 2015. godini	Preostale rezerve za prijavljene a neplaćene štete nastale a neprijavljene prije 1. januara 2015.	Procjena preostalih rezervi za nastale a neprijavljene štete	Razvoj rezervi šteta
01 Osiguranje nezgode	801	349	41	44	367 45,8%
02 Zdravstveno osiguranje	257	59	-	-	198 77,0%
03 Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	359	91	32	37	199 55,4%
05 Osiguranje vazduhoplova	-	-	42	-	(42) -
07 Osiguranje robe u prevozu	-	2	-	-	(2) -
08 Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	34	26	211	-	(203) (597,1%)
09 Osiguranje ostalih šteta na imovini	171	257	24	-	(110) (64,3%)
10 Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	2.822	888	447	1.493	(6) (0,2%)
13 Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	14	-	-	-	14 100,0%
16 Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	-	-	-	-	-
Ukupno neživot	4.458	1.672	797	1.574	415 9,3%

Razvoj rezerve šteta za nastale a neprijavljene štete s kraja 2014. godine pokazuje ukupnu dostatnost rezerve neživotnih osiguranja u iznosu od 415 hiljada KM ili 9,3%.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

k) Razvoj rezervi šteta - ukupno

Proizvodi	Rezerve za nastale a neprijavljen e štete 31. decembar 2014.	Štete plaćene u 2015., nastale a neprijavljene prije 1. januara 2015. godini	Preostale rezerve za prijavljene a neplaćene štete nastale a neprijavljene prije 1. januara 2015.	Procjena preostalih rezervi za nastale a neprijavljen e štete	Razvoj rezervi šteta
01 Osiguranje nezgode	1.026	465	176	44	341 33,3%
02 Zdravstveno osiguranje	298	67	32	-	199 66,8%
03 Osiguranje vozila koja se kreću po kopnu osim šinskih vozila	859	389	323	37	110 12,8%
05 Osiguranje vazduhoplova	-	-	42	-	(42) -
07 Osiguranje robe u prevozu	1	4	-	-	(3) (300,0%)
08 Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	503	146	478	-	(121) (24,1%)
09 Osiguranje ostalih šteta na imovini	35.753	26.732	6.991	-	2,030 5,7%
10 Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	8.051	2.025	4.856	1.493	(323) (4,0%)
13 Osiguranje od opšte građanske odgovornosti	17	2	1	-	14 82,4%
16 Osiguranje od različitih finansijskih gubitaka	270	270	-	-	- 0,0%
Ukupno neživot	46.778	30.100	12.899	1.574	2.203 4,7%

Ukupni razvoj rezervi šteta za prijavljene, neplaćene te za nastale a neprijavljene štete s kraja 2014. godine pokazuje ukupnu dostatnost rezerve neživotnih osiguranja u iznosu od 2.203 hiljada KM ili 4,7%.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.22 Uzeti zajmovi

		Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
		2015.	2014.	2015.	2014.
		'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Uzeti zajmovi		1.576	1.842	391	391
		=====	=====	=====	=====
Zajmodavac	Valuta	Glavnica u valuti	Kamatna stopa	Dospijeće	Grupa 2015. '000 KM
Vienna Insurance Group	EUR	680	6%	2018	598
TBIH Finansial Amsterdam	EUR	200	5,75%	2017	391
TBIH Finansial Amsterdam	EUR	300	5,75%	2017	587
					1.576
					1.842

1.23 Rezervisanja za obaveze i troškove

Grupa	Rezervisanja za preventivu	Rezervisanja za otpremnine	Rezerve za sudske sporove	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	
Stanje na dan 1 januara 2014.	386	192	352	930
Povećanje rezervisanja priznatih u dobiti ili gubitku	233	-	107	340
Rezervisanja korištena u toku godine	(24)	-	(1)	(25)
Stanje na dan 31. decembra 2014.	595	192	458	1.245
Povećanje rezervisanja priznatih u dobiti ili gubitku	195	-	603	798
Rezervisanja korištena tokom godine	(460)	-	(62)	(522)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	330	192	999	1.521

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.23 Rezervisanja za obaveze i troškove (nastavak)

Društvo	Rezervisanja za preventivu	Rezervisanja za otpremnine	Rezerve za sudske sporove	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Stanje na dan 1 januara 2014.	386	192	352	930
Povećanje rezervisanja priznatih u dobiti ili gubitku	201	-	107	308
Rezervisanja korištena u toku godine	(24)	-	(2)	(26)
Stanje na dan 31. decembra 2014.	563	192	457	1.212
Povećanje rezervisanja priznatih u dobiti ili gubitku	195	-	603	798
Rezervisanja korištena tokom godine	(460)	-	(62)	(522)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	298	192	998	1.488

Prepostavke korištene u obračunu rezervi za otpremnine su sljedeće:

	Grupa i Društvo 2015.	Grupa i Društvo 2014.
Diskontna stopa	5%	7%
Očekivano povećanje plata	2%	2%
Stopa smrtnosti	Tablice mortaliteta RS 80	Tablice Mortaliteta RS 80

Povećanje rezervisanja za preventivu i sudske sporove priznaje se kao dio ostalih poslovnih rashoda (Bilješka 1.34).

1.24 Obaveze iz ugovora o osiguranju, ostale obaveze i odgođeni prihod

	Grupa 2015.	Grupa 2014.	Društvo 2015.	Društvo 2014.
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Obaveze iz ugovora o reosiguranju i saosiguranju	6.216	7.009	6.216	7.009
Obaveze iz ugovora o osiguranju prema posrednicima	39	29	39	29
Obaveze prema dobavljačima	489	397	424	323
Obaveze prema radnicima	576	488	592	477
Obaveze za dividende	331	331	331	331
Ostale obaveze	1.942	1.263	1.771	1.177
	9.593	9.517	9.373	9.346

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.25 Kapital

(a) Akcionarski kapital

	2015. '000 KM	2014. '000 KM
Odobreno, izdano i u cijelosti plaćeno		
112.155 (2014.:155.113) običnih akcija po 100 KM	11.216	15.511

Aкционarski kapital društva denominiran je u KM. Nominalna vrijednost svake izdane akcije iznosi 100 KM. U 2015. godini Društvo je smanjenjem akcionarskog kapitala u iznosu od 4.295 hiljada KM pokrilo akumulirane gubitke u iznosu od 4.726 hiljada KM te iznos od 1.121 hiljada KM izdvojilo u zakonske rezerve. 1.551 hiljada KM iz zakonskih i statutarnih rezervi je iskorišteno za pokriće akumuliranih gubitaka.

Aкционari Društva na dan izvještaja su sljedeći:

Broj akcija	2015.				2014.			
	Obične akcije	Prioritetne akcije	Ukupno	% vlasništvo	Obične akcije	Prioritetne akcije	Ukupno	% vlasništvo
Vienna Insurance Group	112.155	-	11.216	100,00%	155.113	-	15.511	100,00%

Vlasnik Društva je Vienna Insurance Group, akcionarsko društvo osnovano i sa sjedištem u Austriji. U toku 2013. godine VIG je stekao sve prioritetne akcije koje su bile u vlasništvu ostalih akcionara te stekao 100% vlasništvo u Društvu.

(b) Emisiona premija

U 2015. godini na osnovu odluke Skupštine akcionara izvršena je dokapitalizacija, pri čemu je formirana emisiona premija u iznosu 2.934 hiljada KM.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.25 Kapital (nastavak)

(c) Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti predstavlja kumulativne nerealizirane neto promjene u fer vrijednosti ulaganja raspoloživih za prodaju umanjenim za pripadajući odgođeni porez. Sva kretanja prikazana su u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, neto od poreza. Kretanja u rezervi fer vrijednosti su kako slijedi:

	2015. '000 KM	2014. '000 KM
Grupa i Društvo		
Bruto rezerva fer vrijednosti na dan 1. januara	263	623
Odgodena porezna obaveza na dan 1. januara	(26)	(62)
Stanje na dan 1. januara	237	561
Dobici iz promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	730	(360)
Odgodeni porez na neto dobitke od promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realiziranih iznosa i gubitaka od umanjenja vrijednosti (Bilješka 1.36 (b))	(73)	36
Neto dobici iz promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	657	(324)
Bruto rezerva fer vrijednosti na dan 31. decembra	993	263
Odgodena porezna obaveza na dan 31. decembra	(99)	(26)
Stanje na dan 31. decembra	894	237

1.26 Osnovni i razrijedeni gubitak po akciji

U svrhu obračuna gubitka po akciji, zarada je izračunata kao gubitak za razdoblje namijenjena akcionarima Društva, nakon umanjenja za dividendu namjenjenu prioritetnim akcionarima. Broj običnih akcija je broj izdanih redovnih akcija na kraju godine. Broj redovnih akcija korišten za izračun redovne i razrjedene zarade po akciji bio je 112.155 (2014: 155.113). S obzirom da nema efekta opcija, konvertibilnih obaveznica ili sličnih instrumenata, razrijedeni gubitak po akciji isti je kao i osnovni gubitak po akciji.

	Grupa 2015.	Grupa 2014.	Društvo 2015.	Društvo 2014.
Gubitak za godinu u '000 KM	(3.159)	(4.786)	(3.159)	(4.785)
Obaveza za isplatu dividende prioritetnim akcionarima (5% na nominalnu vrijednost prioritetnih akcija)	-	-	-	-
Gubitak koji pripada redovnim akcionarima u '000 KM	(3.159)	(4.786)	(3.159)	(4.785)
Ponderirani prosječni broj redovnih akcija na dan 31. decembra	140.794	155.113	140.794	155.113
Osnovni i razrijedeni gubitak po akciji u KM	(22,44)	(30,85)	(22,44)	(30,85)

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.27 Premije

	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
<i>Neživotna osiguranja</i>				
Zaračunate bruto premije	29.331	25.658	29.336	25.663
Zaračunate premije predane u reosiguranje	(15.025)	(12.337)	(15.024)	(12.337)
<hr/>				
Neto zaračunate premije	14.306	13.321	14.312	13.326
Promjena bruto rezervi prenosne premije	(1.701)	(1.513)	(1.701)	(1.513)
Promjena rezervi prenosnih premija, udio reosiguranja	88	(848)	89	(848)
<hr/>				
Neto zarađena premija iz neživotnih osiguranja	12.693	10.960	12.700	10.965
<hr/>				
<i>Životno osiguranje</i>				
Zaračunate bruto premije	2.320	1.498	2.320	1.498
Zaračunate premije predane u reosiguranje	(61)	(9)	(61)	(9)
<hr/>				
Neto zaračunate premije	2.259	1.489	2.259	1.489
<hr/>				
Promjena bruto rezervi prenosne premije	(7)	(2)	(7)	(2)
Promjena rezervi prenosnih premija, udio reosiguranja	-	-	-	-
<hr/>				
Neto zarađena premija iz poslova životnih osiguranja	2.252	1.487	2.252	1.487
<hr/>				
Zaračunate bruto premije	31.651	27.156	31.657	27.161
Premije predane u reosiguranje	(15.085)	(12.346)	(15.085)	(12.346)
<hr/>				
Neto zarađena premija	16.566	14.810	16.572	14.815
Promjena u bruto rezervi za prenosnu premiju	(1.708)	(1.515)	(1.708)	(1.515)
Promjena rezervi prenosnih premija, udio reosiguranja	88	(848)	88	(848)
<hr/>				
Neto zarađene premije	14.946	12.447	14.952	12.452
<hr/>				

Promjena udjela reosiguranja u rezervi za prenosnu premiju odnosi se na kvotni ugovor o reosiguranju sklopljen sa VIG Holdingom, koji je u skladu sa računovodstvenim politikama VIG-a u ovim finansijskim izvještajima prikazan kao dio obaveza iz ugovora o reosiguranju i saosiguranju, umjesto kao udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.27 Premije (nastavak)

Analiza zaračunatih premija i nastalih šteta po vrstama osiguranja

Sljedeća tabela prikazuje analizu zaračunate premije i nastalih šteta po vrstama osiguranja. Svi ugovori o osiguranju su zaključeni u Bosni i Hercegovini.

Grupa

	Bruto zaračunata premija	Bruto zaradena premija	Bruto nastale štete	Troškovi pribave i administracije	Saldo reosiguranja
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
<i>2015.</i>					
<i>Neživotna osiguranja</i>					
Auto odgovornost	9.603	10.216	(4.146)	(6.773)	(306)
Motorna vozila (ostalo)	2.508	2.318	(2.163)	(1.509)	12
Imovina	11.990	10.421	(2.907)	(2.753)	(5.579)
Lična osiguranja	3.935	3.457	(1.137)	(2.377)	(135)
Ostalo	1.295	1.217	9	(541)	(644)
Ukupno neživotna osiguranja	29.331	27.629	(10.344)	(13.953)	(6.652)
<i>Životna osiguranja</i>					
Premije plaćene u ratama	2.320	2.313	(1.526)	(1.143)	(22)
Ukupno životna osiguranja	2.320	2.313	(1.526)	(1.143)	(22)
Ukupno	31.651	29.942	(11.870)	(15.096)	(6.674)

2014.

	Bruto zaračunata premija	Bruto zaradena premija	Bruto nastale štete	Troškovi pribave i administracije	Saldo reosiguranja
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
<i>Neživotna osiguranja</i>					
Auto odgovornost	10.754	11.184	(3.490)	(7.116)	(373)
Motorna vozila (ostalo)	2.235	1.920	(1.960)	(1.519)	235
Imovina	7.872	7.657	(57.687)	(1.741)	50.345
Lična osiguranja	3.838	2.482	(1.873)	(1.771)	53
Ostalo	959	902	(308)	(303)	(285)
Ukupno neživotna osiguranja	25.658	24.145	(65.318)	(12.450)	49.975
<i>Životna osiguranja</i>					
Premije plaćene u ratama	1.498	1.496	(1.005)	(747)	(10)
Ukupno životna osiguranja	1.498	1.496	(1.005)	(747)	(10)
Ukupno	27.156	25.641	(66.323)	(13.197)	49.965

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.27 Premije (nastavak)

Analiza fakturisanih premija i nastalih šteta po vrstama osiguranja

Sljedeća tabela prikazuje analizu fakturisane premije i nastalih šteta po vrstama osiguranja. Svi ugovori o osiguranju su zaključeni u Bosni i Hercegovini.

Društvo

	Bruto zaračunata premija '000 KM	Bruto zaradena premija '000 KM	Bruto nastale štete '000 KM	Troškovi pribave i administracije '000 KM	Saldo reosiguranja '000 KM
<i>2015.</i>					
<i>Neživotna osiguranja</i>					
Auto odgovornost	9.604	10.217	(4.196)	(6.773)	(306)
Motorna vozila (ostalo)	2.509	2.319	(2.163)	(1.509)	12
Imovina	11.990	10.421	(2.907)	(2.753)	(5.579)
Lična osiguranja	3.935	3.461	(1.137)	(2.377)	(135)
Ostalo	1.299	1.217	9	(541)	(644)
Ukupno neživotna osiguranja	29.337	27.635	(10.394)	(13.953)	(6.652)
<i>Životna osiguranja</i>					
Premije plaćene u ratama	2.320	2.313	(1.526)	(1.143)	(22)
Ukupno životna osiguranja	2.320	2.313	(1.526)	(1.143)	(22)
Ukupno	31.657	29.948	(11.920)	(15.096)	(6.674)
<i>2014.</i>					
<i>Neživotna osiguranja</i>					
Auto odgovornost	10.755	11.185	(3.508)	(7.116)	(373)
Motorna vozila (ostalo)	2.236	1.921	(1.984)	(1.519)	235
Imovina	7.872	7.657	(57.701)	(1.741)	50.345
Lična osiguranja	3.838	2.485	(1.879)	(1.771)	53
Ostalo	961	902	(308)	(303)	(285)
Ukupno neživotna osiguranja	25.662	24.150	(65.380)	(12.450)	49.975
<i>Životna osiguranja</i>					
Premije plaćene u ratama	1.499	1.496	(1.005)	(747)	(10)
Ukupno životna osiguranja	1.499	1.496	(1.005)	(747)	(10)
Ukupno	27.161	25.646	(66.385)	(13.197)	49.965

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.28 Prihod od provizija i naknada

Grupa i Društvo	2015. '000 KM	2014. '000 KM
Provizija reosiguranja neživot	4.238	4.435
Provizija reosiguranja život	39	-
	<hr/> 4.277	<hr/> 4.435
	<hr/> =====	<hr/> =====

1.29 Finansijski prihod

	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Prihodi od kamata	1.313	1.334	1.310	1.334
Prihodi od matičnih, zavisnih i ostalih PPL	19	-	-	-
Prihod od investicionih nekretnina	303	355	327	355
Dobit od prodaje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	267	397	267	397
	<hr/> 1.902	<hr/> 2.086	<hr/> 1.904	<hr/> 2.086
	<hr/> =====	<hr/> =====	<hr/> =====	<hr/> =====

1.30 Ostali poslovni prihodi

	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Prihod od usluga tehničkih pregleda	1.680	1.300	-	-
Prihodi od pruženih usluga	1.168	171	1.167	171
Otpuštanje rezervacija za umanjenje vrijednosti ostalih potraživanja	73	90	73	90
Ostali poslovni prihodi	25	-	25	-
	<hr/> 2.946	<hr/> 1.561	<hr/> 1.265	<hr/> 261
	<hr/> =====	<hr/> =====	<hr/> =====	<hr/> =====

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.31 Nastale štete

Grupa i Društvo	Grupa 2015.	Grupa 2014.	Društvo 2015.	Društvo 2014.
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
<i>Neživotna osiguranja</i>				
Likvidirane štete				
Bruto iznos	39.065	30.673	39.115	30.735
Udio reosiguranja	(32.576)	(23.704)	(32.576)	(23.704)
Promjena u rezervi za prijavljene a neplaćene štete				
Bruto iznos	(28.031)	34.783	(28.031)	34.783
Udio reosiguranja	28.241	(35.308)	28.241	(35.308)
Promjena u rezervi za nastale a neprijavljenе štete				
Bruto iznos	(690)	(136)	(690)	(136)
Udio reosiguranja	38	(228)	38	(228)
Ukupne nastale štete neživotnih osiguranja	10.344	65.318	10.394	65.380
Udio reosiguranja u ukupnim nastalim štetama neživotnih osiguranja	(4.297)	(59.240)	(4.297)	(59.240)
Ukupne štete nastale iz neživotnog osiguranja, neto od reosiguranja	6.047	6.078	6.097	6.140
<i>Životno osiguranje</i>				
Likvidirane štete				
Bruto iznos	282	171	282	171
Udio reosiguranja	-	-	-	-
Promjena matematičke rezerve životnih osiguranja				
Bruto iznos	1.201	817	1.201	817
Udio reosiguranja	-	-	-	-
Promjena u rezervi za prijavljene a neisplaćene štete				
Bruto iznos	16	13	16	13
Udio reosiguranja	-	-	-	-
Promjena u rezervi za nastale a neprijavljenе štete				
Bruto iznos	27	4	27	4
Ukupne nastale štete životnih osiguranja	1.526	1.005	1.526	1.005
Udio reosiguranja u ukupnim nastalim štetama životnih osiguranja	-	-	-	-
Ukupno štete nastale iz životnog osiguranja, neto od reosiguranja	1.526	1.005	1.526	1.005
Ukupne nastale štete	11.870	66.323	11.920	66.385
Udio reosiguranja u nastalim štetama	(4.297)	(59.240)	(4.297)	(59.240)
Ukupne nastale štete, neto od reosiguranja	7.573	7.083	7.623	7.145

Bruto iznos promjene u rezervi za prijavljene a neisplaćene štete sadrži direktne i indirektne troškove rezervisanja za štete. Bruto iznos likvidiranih šteta uključuje direktne troškve šteta u iznosu 1.290 hiljada KM u 2015., godini (2014.: 159 hiljada KM) za Društvo i Grupu.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka
Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji
31. decembar 2015.

1.32 Troškovi pribave

Grupa i Društvo	2015. '000 KM	2014. '000 KM
<i>Neživotna osiguranja</i>		
Trošak provizije	2.096	1.767
Ostali troškovi pribave	5.833	5.998
Promjena odgođenih troškova pribave (Bilješka 1.12)	(264)	26
Ukupni troškovi pribave, neživot	7.665	7.791
<i>Životna osiguranja</i>		
Trošak provizije	392	322
Ostali troškovi pribave	593	280
Ukupni troškovi pribave, život	985	602
	8.650	8.393

Troškovi pribave za Grupu i Društvo uključuju troškove internog prodajnog osoblja u iznosu od 4.112 hiljada KM (2014.: 3.172 hiljade KM).

Provizija životnog osiguranja koja se priznaje po naplati, kao što je objašnjeno u računovodstvenoj politici 1.3 (p), u skladu je sa odgovarajućim priznavanjem prihoda. Nije praktično izračunati obračun obaveze po proviziji ukoliko bi se odgovarajući prihodi priznavali na obračunskom principu, a ne po naplati.

1.33 Administrativni troškovi

Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Troškovi osoblja	4.279	2.126	3.023
Ostali troškovi šteta	679	568	679
Amortizacija	837	940	632
Ostali troškovi uprave	1.189	949	1.604
Troškovi reklame i rebrendinga	191	517	190
Troškovi plina, struje i vode	767	327	225
Ostali administrativni troškovi	136	109	93
	8.078	5.536	6.446

U 2015. ukupan broj zaposlenih Grupe bio je 419 (2014.: 321 zaposlenih), a ukupan broj zaposlenih u Društvu bio je 340 (2014.: 245 zaposlenih).

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.34 Ostali poslovni rashodi

	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Povrati premije	435	551	435	551
Gubici od umanjenja vrijednosti potraživanja iz ugovora o osiguranju (bilješka 1.19)	253	61	253	61
Advokatske usluge vanbilans	-	36	-	36
Doprinosi zaštitnom fondu, birou za osiguranje i Agenciji	226	234	226	234
Gubici od umanjenja vrijednosti ostalih potraživanja	138	315	138	207
Takse republička, sudske i administrativne	85	125	85	125
Vatrogasni doprinosi i protivgradna zaštita	122	127	122	127
Rezerve za sudske sporove (Bilješka 1.23)	603	107	603	107
Umanjenje vrijednosti ulaganja u podružnicu i pridruženo društvo (Bilješke 1.14c i 1.15b))	70	-	70	894
Rashodovanje opreme	-	53	-	29
Ostali rashodi	737	2.340	727	1.037
	2.669	3.949	2.659	3.408
	=====	=====	=====	=====

1.35 Finansijski troškovi

	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Troškovi kamata	241	226	160	144
Neto gubitak od kursnih razlika	19	94	19	94
Ostali finansijski troškovi	-	34	-	31
	260	354	179	269
	=====	=====	=====	=====

1.36 Porez na dobit

(a) Tekući porez

Usklađenje računovodstvene dobiti za razdoblje i troška poreza na dobit prikazano je u nastavku:

Grupa i Društvo	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Tekući trošak poreza				
Tekuća godina	-	-	-	-
Ukupno trošak poreza na dobit	-	-	-	-
Računovodstveni gubitak prije oporezivanja	(3.159)	(4.786)	(3.159)	(4.785)
Porez na dobit na 10% (2014: 10%)	(316)	(479)	(316)	(479)
Poreski nepriznati troškovi	378	196	378	142
Neoporezivi prihodi	(233)	(128)	(233)	(128)
Poreski gubici koji nisu priznati kao odložena porezna imovina	171	411	171	465
Trošak poreza priznat u dobiti i gubitku	-	-	-	-
Efektivna stopa poreza na dobit	-	-	-	-

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.36 Porez na dobit (nastavak)

(a) Tekući porezi (nastavak)

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit, porezni gubici se mogu prenositi za umanjenje dobiti budućih računovodstvenih perioda, ali ne duže od 5 godina. S obzirom na neizvjesnost njihovog korištenja, Društvo ne priznaje odgodena poreska sredstva za prenesene porezne gubitke.

	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Poreski gubici (koji nisu priznati kao odložena poreska imovina) ističu kako slijedi:				
2017. godine	458	63	458	63
2018. godine	659	411	465	458
2019. godine	171	411	171	465
	1.288	885	1.094	986
	=====	=====	=====	=====

(b) Odgodena porezna obaveza

Odloženi porezi su obračunati na privremene razlike po bilansnoj metodi korištenjem zakonske porezne stope od 10% (2014.:10%). Promjene privremenih razlika i dijelova odložene poreske obaveze u kapitalu i rezervama prikazani su kako slijedi:

Grupa	Finansijska imovina raspoloživa za prodaju '000 KM	Zemljište i zgrade '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2014.			
Kretanje priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (Bilješka 1.25 (c))	(62)	(109)	(171)
	36	(9)	27
Stanje na dan 31. decembra 2014.			
	(26)	(118)	(144)
Stanje na dan 1. januara 2015.			
Kretanje priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (Bilješka 1.25 (c))	(26)	(118)	(144)
	(73)	95	22
Stanje na dan 31. decembra 2015.			
	(99)	(23)	(122)
Društvo	Finansijska imovina raspoloživa za prodaju '000 KM	Zemljište i zgrade '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2014.			
Kretanje priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (Bilješka 1.25 (c))	(62)	(104)	(166)
	36	(6)	30
Stanje na dan 31. decembra 2014.			
	(26)	(110)	(136)
Stanje na dan 1. januara 2015.			
Kretanje priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (Bilješka 1.25 (c))	(26)	(110)	(136)
	(73)	95	22
Stanje na dan 31. decembra 2015.			
	(99)	(15)	(114)

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.37 Transakcije sa povezanim licima

Ključni akcionar Društva je Vienna Insurance Group. Društvo smatra da ima neposredni odnos povezane osobe sa svojim ključnim akcionarima i njihovim podružnicama; svojim podružnicama i povezanim licima; članovima Nadzornog odbora; članovima Uprave i ostalim poslovodstvom (zajedno „ključno rukovodstvo“); bliskim članovima porodice ključnog poslovodstva; i društvima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica, prema definiciji sadržanoj u Međunarodnom računovodstvenom standardu 24 „Objavljivanje povezanih stranaka“ („MRS 24“).

Ključni akcionari

Vlasnik Vienna Insurance Group ima 100% redovnih akcija i 100% prioritetnih dionica.

Najveći dio reosiguranja u neživotu Društvo predaje se u VIG Holding Vienna i WIENER RE Beograd.

Ključno rukovodstvo

Ključno rukovodstvo obuhvata članove Upravnog odbora i Izvršnog odbora.

Naknade članovima Upravnog odbora iznosile su 1.553 hiljade KM (2014.: 132 hiljada KM), te su se sastojale od bruto naknada uključujući kratkoročne i dugoročne naknade, redovnu platu, ukalkulisane bonuse, penzione naknade i ostale naknade vezane uz penzionisanje.

Slijedeći iznosi predstavljaju rezultat transakcija sa povezanim licima:

Grupa 2015.	Imovina '000 KM	Obaveze '000 KM	Prihodi '000 KM	Troškovi '000 KM
<i>Ključni zaposlenici (uključujući bonuse)</i>	19	1.088	-	1.610
<i>Matično društvo</i>				
Vienna Insurance Group	-	356	-	128
<i>Povezana društva</i>				
Wiener Re Beograd	10.975	878	2.912	9.194
VIG HOLDING Wien	4.790	4.855	5.585	5.889
VIG Re Prague	-	22	39	61
	<u>15.784</u>	<u>7.199</u>	<u>8.536</u>	<u>16.882</u>
<i>Društvo 2015.</i>	Imovina '000 KM	Obaveze '000 KM	Prihodi '000 KM	Troškovi '000 KM
<i>Ključni zaposlenici (uključujući bonuse)</i>	19	1.088	-	1.553
<i>Matično društvo</i>				
Vienna Insurance Group	-	356	-	128
<i>Podružnice</i>				
Jahorina Auto d.o.o.	-	10	33	733
<i>Povezana društva</i>				
Wiener Re Beograd	10.975	878	2.912	9.194
VIG HOLDING Wien	4.790	4.855	5.585	5.889
VIG Re Prague	-	22	39	61
	<u>15.784</u>	<u>7.209</u>	<u>8.569</u>	<u>17.558</u>

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.37 Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

Grupa 2014.	Imovina '000 KM	Obaveze '000 KM	Prihodi '000 KM	Troškovi '000 KM
<i>Ključni zaposlenici (uključujući bonuse)</i>	25	49	-	643
<i>Matično društvo</i>				
Vienna Insurance Group	-	236	-	6
<i>Povezana društva</i>				
Wiener Re Beograd	38.934	1.964	57.635	7.503
VIG HOLDING Wien	4.830	4.888	6.036	6.205
VIG Re Prague	-	10	-	10
	43.789	7.147	63.671	14.367
Društvo 2014.	Imovina '000 KM	Obaveze '000 KM	Prihodi '000 KM	Troškovi '000 KM
<i>Ključni zaposlenici (uključujući bonuse)</i>	25	46	-	603
<i>Matično društvo</i>				
Vienna Insurance Group	-	236	-	6
<i>Podružnice</i>				
Jahorina Auto d.o.o.	-	38	34	1.652
<i>Povezana društva</i>				
Wiener Re Beograd	38.934	1.964	57.635	7.503
VIG HOLDING Wien	4.830	4.888	6.036	6.205
VIG Re Prague	-	10	-	10
	43.789	7.182	63.705	15.979

1.38 Upravljanje finansijskim rizicima

U transakcijama finansijskim instrumentima Grupa na sebe preuzima finansijske rizike. Ovi rizici uključuju tržišni rizik, kreditni rizik (uključujući i kreditni rizik reosiguranja) i rizik likvidnosti. Svaki od ovih rizika, zajedno sa sažetkom načina na koje Grupa upravlja tim rizikom, opisan je u nastavku.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je definisan kao efekat promjena u tržišnim cijenama izvještaja o ukupnom prihodu i izvještaju o finansijskoj poziciji Grupe. Osnovni faktori rizika uključuju:

- valutni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u deviznom kursu
- rizik kamatnih stopa – rizik da će se fer vrijednost ili budući tokovi gotovine finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u tržišnim kamatnim stopama.
- cjenovni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena cijena na tržištu (osim fluktuacija koje proizilaze iz valutnog kursa i kamatne stope), bez obzira jesu li te promjene uzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegova izdavatelja ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Tržišni rizik ne uključuje samo potencijalni gubitak, već i potencijalni dobitak.

Usklađivanje imovine i obaveza

Grupa aktivno upravlja svojom imovinom te koristi pristupe koji uravnotežuju kvalitetu, diverzifikaciju, usklađivanje imovine i obaveza, likvidnost i prinos od ulaganja. Cilj procesa ulaganja je optimizacija prinosa od ulaganja poslije poreza, usklađenog za rizik i ukupnog prinosa usklađenog za rizik, uz upravljanje imovinom i obavezama na osnovi novčanih tokova temeljeno na dospijećima. Uprava pregledava i odobrava ciljne portfelje na periodičnoj osnovi, utvrđuje smjernice ulaganja i limite, i nadzire proces upravljanja aktivom i pasivom. Dužna pažnja poklanja se i usklađenosti s pravilima koja su postavljena lokalnom regulativom.

Grupa utvrđuje ciljne portfelje za svaki značajni proizvod osiguranja, što predstavlja strategije ulaganja koje se koriste kako bi se profitabilno finansirale obaveze uz prihvatljivi nivo rizika. Ove strategije uključuju ciljeve za efektivno trajanje, krivulju prinosa, osjetljivost, likvidnost, koncentraciju imovine po sektorima i kreditnu kvalitetu. Procjene korištene u utvrđivanju približnih iznosa i vremena plaćanja vlasnicima polisa za obaveze iz ugovora o osiguranju se redovno pregledavaju.

Veći dio ovih procjena je subjektivne prirode i može uticati na mogućnost Grupe da ostvari ciljeve upravljanja aktivom i pasivom.

Kamatni rizik

Izloženost Grupe tržišnom riziku promjena u kamatnim stopama je koncentrisana u investicijskom portfelju i uzetim zajmovima. Poslovanje Grupe je podložno riziku promjene kamatnih stopa utoliko što kamatonosna imovina i obaveze dospijevaju ili se kamata mijenja u različitim razdobljima ili u različitim iznosima.

Grupa je također izložena riziku promjena u budućim gotovinskim tokovima koje proizlaze iz promjena kamatnih stopa na tržištu. Međutim, ovaj rizik je ograničen budući da većina kamatonosnih ulaganja Grupe na datum finansijskog položaja nosi fiksne kamatne stope.

Grupa nema značajnih dugovnih obaveza i kao rezultat toga, promjene kamatne stope ne utiču na nivo rezerve iz poslova osiguranja neživota, osim za rentne isplate šteta auto odgovornosti koje na datum bilansa nisu značajne. Matematička rezerva životnog osiguranja je diskontovana stopom nižom od tehničke kamate i maksimalne stope propisane od strane Agencije.

1.38 Upravljanje finansijskim rizicima

Kamatni rizik (nastavak)

Iz toga slijedi da promjene u vrijednostima ulaganja koje se mogu povezati sa kamatnom stopom neće biti djelomično ublažene pratećim promjenama u ekonomskim vrijednostima rezervi koje se djelomično prebijaju.

Grupa prati ovu izloženost periodičnim pregledima stanja svoje imovine i obaveza.

Prema ugovorima o osiguranju, od Grupe se traži da obračuna kamate po stopama od 2,5% do 3% godišnje na plaćene premije iz polisa životnog osiguranja za isplatu iznosa osiguranicima po isteku takvih polisa osiguranja i trenutno se ne može zaštiti od buduće fluktuacije kamatne stope kojoj će biti izložena kroz ulaganja za pokriće rezervi za ugovore o osiguranju.

U Bilješci 1.40 objavljene su efektivne kamatne stope i analiza promjene kamatnih stopa na datum finansijskog položaja za finansijsku imovinu Grupe u okviru MRS-a 39. Tehničke kamatne stope za proizvode životnog osiguranja objavljene su u Bilješci 1.6. Objavljivanje osjetljivosti na rizik promjene u kamatnim stopama nije praktično.

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena u tržišnim cijenama, bilo da su ove promjene izazvane faktorima specifičnim za pojedinačni instrument ili njegovog emitenta ili faktorima koji utiču na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Valutni rizik

Grupa je izložena riziku promjene kursa kroz transakcije u stranim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjena u kursu strane valute. Izloženost riziku promjene kursa na dan bilansa je minimalna. Imovina i obaveze Grupe, sa izuzetkom neznatnog udjela sredstava na tekućim računima kod banaka i matematičke rezerve koje su vezane za Euro, su denominirane u KM. Vezanost KM za Euro je fiksna te se očekuje da će ostati fiksna. Stoga se smatra da nije potrebno računati osjetljivost na promjenu kursa. U bilješci 1.41 objavljene su analiza finansijske imovine i finansijskih obaveza po stranim valutama na datum finansijskog položaja za Grupu i Društvo.

Kreditni rizik

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na datum izvještavanja bez uzimanja u obzir bilo kojeg jemstva ili drugog poboljšanja kredita je kako slijedi:

	Grupa 2015. '000 KM	Grupa 2014. '000 KM	Društvo 2015. '000 KM	Društvo 2014. '000 KM
Novac i novčani ekvivalenti	544	1.012	490	914
Depoziti kod banaka	9.670	14.385	9.670	14.385
Depoziti kod drugih institucija	615	572	615	572
Dužničke hartije od vrijednosti	14.516	6.174	14.516	6.174
Krediti zaposlenim	359	446	268	347
Potraživanja po ugovorima o osiguranju	3.571	3.750	3.571	3.750
Ostala potraživanja, neto	1.374	1.155	1.255	1.107
	<hr/> 30.649 <hr/>	<hr/> 27.494 <hr/>	<hr/> 30.385 <hr/>	<hr/> 27.249 <hr/>
	<hr/> ===== <hr/>	<hr/> ===== <hr/>	<hr/> ===== <hr/>	<hr/> ===== <hr/>

1.38 Upravljanje finansijskim rizicima

Kreditni rizik (nastavak)

U toku svog redovnog poslovanja Grupa je izložena kreditnom riziku. Kreditni rizik je definisan kao rizik da će jedna strana u finansijskom instrumentu izazvati finansijski gubitak drugoj strani ne oslobađajući od obaveze. To obično proizilazi iz štetnih promjena u sposobnosti zajmoprimeca da otplati dug. Maksimalna izloženost Grupe kreditnom riziku je predstavljena knjigovodstvenom vrijednošću finansijske imovine.

Uprava je donijela kreditnu politiku i kontinuirano prati izloženost kreditnom riziku. Za sve osiguranike rade se ocjene kreditne sposobnosti i prikupljaju instrumenti osiguranja prije plaćanja po odobrenim kreditima ili njihovoj prolongaciji. Društvo je usvojilo opreznu politiku investiranja.

Grupi i Društvu nije praktično da prikaže starosnu strukturu imovine.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Grupe i upravljanja pozicijama. Ovaj rizik uključuje rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama te rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom razdoblju.

Društvo ima portfelj likvidne imovine kao dio strategije upravljanja rizikom likvidnosti, čime osigurava kontinuirano poslovanje i udovoljava zakonskim zahtjevima.

Bilješka 1.39 prikazuje analizu ročnosti na datum izvještavanja za finansijska sredstva i finansijske obaveze Grupe i Društva.

U bilješci 1.21 (i) objavljene su analize ročnosti rezervi za ugovore o osiguranju Grupe i Društva.

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.39 Analiza ročnosti

Ročnost finansijske imovine i obaveza iz djelokruga MRS-a 39 za Grupu i Društvo na dan 31. decembra 2015. i 31. decembra 2014. prikazana je u tabelama u nastavku na osnovi preostalog ugovornog dospijeća, izuzev finansijske imovine raspoložive za prodaju koja je uvrštena u kategoriju „do 6 mjeseci.“ Preostala ročnost rezerva za ugovore o osiguranju prikazana je u bilješci 1.21 (h).

Grupa – 2015.	Do 6 mjeseci '000 KM	6-12 mjeseci '000 KM	1-3 godine '000 KM	3-5 godina '000 KM	Više od 5 godina '000 KM	Ukupno '000 KM
Finansijska imovina						
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>						
Dužničke hartije od vrijednosti	14.516	-	-	-	-	14.516
<i>Zajmovi i potraživanja</i>						
Depoziti kod banaka	-	3.780	5.890	-	-	9.670
Depoziti kod drugih institucija	-	-	-	-	615	615
Krediti zaposlenim	33	32	152	86	56	359
Novac i novčani ekvivalenti	544	-	-	-	-	544
Ukupno finansijska imovina	15.093	3.812	6.042	86	671	25.704
Finansijske obaveze						
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>						
Uzeti zajmovi	(133)	(133)	(1.310)	-	-	(1.576)
Ukupne finansijske obaveze	(133)	(133)	(1.310)	-	-	(1.576)
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza	14.960	3.679	4.732	86	671	24.128
Grupa – 2014.						
Finansijska imovina						
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>						
Dužničke hartije od vrijednosti	6.174	-	-	-	-	6.174
<i>Zajmovi i potraživanja</i>						
Depoziti kod banaka	-	-	14.267	118	-	14.385
Depoziti kod drugih institucija	-	-	-	-	572	572
Krediti zaposlenim	40	40	242	69	55	446
Novac i novčani ekvivalenti	1.012	-	-	-	-	1.012
Ukupno finansijska imovina	7.226	40	14.509	187	627	22.589
Finansijske obaveze						
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>						
Uzeti zajmovi	(133)	(133)	(1.510)	(66)	-	(1.842)
Ukupne finansijske obaveze	(133)	(133)	(1.510)	(66)	-	(1.842)
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza	7.093	(93)	12.999	121	627	20.747

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.39 Analiza ročnosti (nastavak)

Društvo – 2015.	Do 6	6-12	1-3	3-5	Više od 5	Ukupno
	mjeseci	mjeseci	godine	godina	godina	
	'000 KM	'000 KM				
Finansijska imovina						
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>						
Dužničke hartije od vrijednosti	14.516	-	-	-	-	14.516
<i>Zajmovi i potraživanja</i>						
Depoziti kod banaka	-	3.780	5.890	-	-	9.670
Depoziti kod drugih institucija	-	-	-	-	615	615
Krediti zaposlenim	29	28	129	63	19	268
Novac i novčani ekvivalenti	490	-	-	-	-	490
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupno finansijska imovina	15.035	3.808	6.019	63	634	25.559
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Finansijske obaveze						
<i>Uzeti zajmovi</i>						
Uzeti zajmovi	-	-	(391)	-	-	(391)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupne finansijske obaveze	-	-	(391)	-	-	(391)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza						
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Društvo – 2014.						
Finansijska imovina						
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>						
Dužničke hartije od vrijednosti	6.174	-	-	-	-	6.174
<i>Zajmovi i potraživanja</i>						
Depoziti kod banaka	-	-	14.267	118	-	14.385
Depoziti kod drugih institucija	-	-	-	-	572	572
Krediti zaposlenim	36	37	218	54	2	347
Novac i novčani ekvivalenti	914	-	-	-	-	914
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupno finansijska imovina	7.124	37	14.485	172	574	22.392
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Finansijske obaveze						
<i>Uzeti zajmovi</i>						
Uzeti zajmovi	-	-	(391)	-	-	(391)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupne finansijske obaveze	-	-	(391)	-	-	(391)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza						
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.40 Analiza promjene kamatnih stopa

Tabele u nastavku prikazuju finansijsku imovinu i finansijske obaveze Grupe i Društva iz djelokruga MRS-a 39, analizirane prema razdobljima promjene kamatnih stopa koje se određuju na osnovi preostalog ugovornog dospijeća i ugovornog razdoblja promjene kamatnih stopa.

Tablice u nastavku prikazuju procjenu Uprave o izloženosti riziku promjene kamatnih stopa za Grupu i Društvo na dan 31. decembra 2015. i 31. decembra 2014. godine te nisu nužno indikativne za poziciju u drugom razdoblju, ali uvezvi u obzir pretpostavke o kamatnim stopama na kojima se zasniva izračun matematičke rezerve (bilješka 1.6), pokazuju izvjesnu osjetljivost dobiti Grupe i Društva na kretanja kamatnih stopa. Na dobit će također uticati i valutna struktura imovine, obaveza te kapitala i rezervi.

Grupa – 2015.	Efektivna kamatna stopa						Iznosi sa fiksnom stopom			
		Do 6 mjeseci	6-12 mjeseci	1-3 godine	3-5 godina	Više od 5 godina	Bes-kamatno	Ukupno	Iznosi sa fiksnom stopom	
		'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	
Finansijska imovina										
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>										
Dužničke hartije od vrijednosti	2,04%	14.516	-	-	-	-	-	14.516	14.516	
<i>Zajmovi i potraživanja</i>										
Depoziti kod banaka	4,06%	-	3.780	5.890	-	-	-	9.670	9.670	
Depoziti kod drugih institucija	4,91%	-	-	-	-	615	-	615	615	
Krediti zaposlenim	2,50%	33	32	152	86	56	-	359	359	
Novac i novčani ekvivalenti	0,03%	544	-	-	-	-	-	544	544	
Ukupna finansijska imovina		15.093	3.812	6.042	86	671	-	25.704	25.704	
Finansijske obaveze										
Uzeti zajmovi	5,85%	(133)	(133)	(1.310)	-	-	-	(1.576)	(1.576)	
Ukupne finansijske obaveze		(133)	(133)	(1.310)			-	(1.576)	(1.576)	
Kamatna neusklađenost		14.960	3.679	4.732	86	671	-	24.128	24.128	
Grupa – 2014.										
Finansijska imovina										
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>										
Dužničke hartije od vrijednosti	2%	6.174	-	-	-	-	-	6.174	6.174	
<i>Zajmovi i potraživanja</i>										
Depoziti	4,90%	-	-	14.267	118	-	-	14.385	14.385	
Depoziti kod drugih institucija	-	-	-	-	-	572	-	572	572	
Krediti zaposlenim	2,50%	40	40	242	69	55	-	446	446	
Novac i novčani ekvivalenti	0,13%	1.012	-	-	-	-	-	1.012	1.012	
Ukupna finansijska imovina		7.226	40	14.509	187	627	-	22.589	22.589	
Finansijske obaveze										
Uzeti zajmovi	5,85%	(133)	(133)	(1.510)	(66)	-	-	(1.842)	(1.842)	
Ukupno finansijske obaveze		(133)	(133)	(1.510)	(66)		-	(1.842)	(1.842)	
Kamatna neusklađenost		7.093	(93)	12.999	121	627	-	20.747	20.747	

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.40 Analiza promjene kamatne stope (nastavak)

Društvo – 2015.	Efektivna kamatna stopa	Do 6 mjeseci		6-12 mjeseci		1-3 godine		3-5 godina		Više od 5 godina		Beskamatno		Ukupno	Iznosi sa fiksnom stopom '000 KM	
		'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM			
Finansijska imovina																
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>																
Dužničke hartije od vrijednosti	2,04%	14.516		-		-		-		-		-		14.516	14.516	
<i>Zajmovi i potraživanja</i>																
Krediti zaposlenicima	2,5%	29	28	129	63	19	-	-	-	-	-	268	268			
Depoziti kod banaka	4,06%	-	3.780	5.890	-	-	-	-	-	-	-	9.670	9.670			
Depoziti kod drugih institucija	4,91%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	615	615			
Novac i novčani ekvivalenti	0,03%	490	-	-	-	-	-	-	-	-	-	490	490			
		15.035	3.808	6.019	63	634							25.559	25.559		
Ukupna finansijska imovina		=====	=====	=====	=====	=====							=====	=====		
Finansijske obaveze																
Uzeti zajmovi	5,75%	-	-	(391)	-	-	-	-	-	-	-	(391)	(391)			
Ukupne finansijske obaveze		-	-	(391)									(391)	(391)		
Kamatna neusklađenost		15.035	3.808	5.628	63	634							25.168	25.168		
=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====							=====	=====		
Društvo – 2014.	Efektivna kamatna stopa	Do 6 mjeseci		6-12 mjeseci		1-3 godine		3-5 godina		Više od 5 godina		Beskamatno		Ukupno	Iznosi sa fiksnom stopom '000 KM	
		'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM			
Finansijska imovina																
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>																
Dužničke hartije od vrijednosti	2%	6.174		-		-		-		-		-	6.174	6.174		
<i>Zajmovi i potraživanja</i>																
Krediti zaposlenicima	2,5%	36	37	218	54	2	-	-	-	-	-	347	347			
Depoziti kod banaka	4,90%	-	-	14.267	118	-	-	-	-	-	-	14.385	14.385			
Depoziti kod drugih institucija	4%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	572	572			
Novac i novčani ekvivalenti	0,13%	914	-	-	-	-	-	-	-	-	-	914	914			
		7.124	37	14.485	172	574							22.392	22.392		
Ukupna finansijska imovina		=====	=====	=====	=====	=====							=====	=====		
Finansijske obaveze																
Uzeti zajmovi	5,75%	-	-	(391)	-	-	-	-	-	-	-	(391)	(391)			
Ukupne finansijske obaveze		-	-	(391)									(391)	(391)		
Kamatna neusklađenost		7.124	37	14.094	172	574							22.001	22.001		
=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====							=====	=====		

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.41 Analiza valutne pozicije

Valutna struktura finansijske imovine i obaveza za Grupu i Društvo na dan 31. decembra 2015. i 31. decembra 2014. godine prikazani su u nastavku:

Grupa 2015.	EURO	KM	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Finansijska imovina			
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>	-	14.516	14.516
Dužničke hartije od vrijednosti –Državne obveznice			
<i>Zajmovi i potraživanja</i>			
Depoziti kod banaka	4.231	5.439	9.670
Depoziti kod drugih institucija	-	615	615
Krediti zaposlenim	-	359	359
Novac i novčani ekvivalenti	121	423	544
Ukupna finansijska imovina	4.352	21.352	25.704
Uzeti zajmovi	(1.576)	-	(1.576)
Valutni rizik	2.776	21.352	24.128
Grupa 2014.			
Finansijska imovina			
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>			
Dužničke hartije od vrijednosti –Državne obveznice	-	6.174	6.174
<i>Zajmovi i potraživanja</i>			
Depoziti kod banaka	12.231	2.154	14.385
Depoziti kod drugih institucija	-	572	572
Krediti zaposlenim	-	446	446
Novac i novčani ekvivalenti	633	379	1.012
Ukupna finansijska imovina	12.864	9.725	22.589
Uzeti zajmovi	(1.842)	-	(1.842)
Valutni rizik	11.022	9.725	20.747

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.41 Analiza valutne pozicije (nastavak)

	EURO	KM	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Društvo 2015.			
Finansijska imovina			
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>			
Dužničke hartije od vrijednosti –Državne obveznice	-	14.516	14.516
<i>Zajmovi i potraživanja</i>			
Depoziti kod banaka	4.231	5.439	9.670
Depoziti kod drugih institucija	-	615	615
Krediti zaposlenim	-	268	268
Novac i novčani ekvivalenti	121	369	490
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupna finansijska imovina	4.352	21.207	25.559
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Uzeti zajmovi	(391)	-	(391)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Valutni rizik	3.961	21.207	25.168
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Društvo 2014.			
Finansijska imovina			
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>			
Dužničke hartije od vrijednosti –Državne obveznice	-	6.174	6.174
<i>Zajmovi i potraživanja</i>			
Depoziti kod banaka	12.231	2.154	14.385
Depoziti kod drugih institucija	-	572	572
Krediti zaposlenim	-	347	347
Novac i novčani ekvivalenti	544	370	914
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Ukupna finansijska imovina	12.775	9.617	22.392
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Uzeti zajmovi	(391)	-	(391)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Valutni rizik	12.384	9.617	22.001
	<hr/>	<hr/>	<hr/>

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.42 Upravljanje kapitalom

Društva za osiguranje su dužna raspolažati odgovarajućim kapitalom s obzirom na obim i vrste poslova osiguranja koje obavlja kao i rizike kojima je izloženo kod obavljanja tih poslova.

Kapital društva, u skladu sa Pravilnikom o elementima i kontroli marge solventnosti društva za osiguranje u Republici Srbiji („Pravilnik“), čini osnovni kapital i dodatni kapital umanjeno za odbitne stavke.

Zbir osnovnog kapitala i dodatnog kapitala predstavlja garantni fond društva. Garantni fond mora predstavljati jednu trećinu marge solventnosti.

Kapital društva ne može biti manji od sljedeće tri kategorije:

- a. marge solventnosti;
- b. 1/3 marge solventnosti;
- c. minimalnog iznosa jamstvenog fonda propisanog odredbama članka 53 stav 2 Zakona o društima za osiguranje („Zakon“).

Garantni fond društva ne može biti manji od:

1. 1/3 marge solventnosti;
2. minimalnog iznosa garantnog fonda propisanog odredbama članka 53 Zakona.

Društvo	Neživot		Život	
	2015.	2014.	2015.	2014.
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Osnovni kapital	8.485	8.538	3.307	3.346
Dodatni kapital	-	-	-	-
Garantni fond	8.485	8.538	3.307	3.346
Odbitne stavke	(2.621)	(1.677)	-	-
Kapital	5.864	6.861	3.307	3.346
Margina solventnosti	4.026	4.539	166	185
1/3 marge solventnosti	1.342	1.513	55	62
Minimalni garantni fond	5.000	5.000	3.000	3.000
Višak/(manjak) kapitala preko minimalnog garantnog fonda	864	1.861	307	346
Višak kapitala preko marge solventnosti	1.838	2.322	3.141	3.161

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.43 Mjerenje fer vrijednosti

1.43.1 Imovina i obaveze po hijerarhiji fer vrijednosti

Tabela u nastavku daje pregled imovine i obaveza koje su mjerene i priznate po fer vrijednosti na dan 31. decembra 2015.

Grupa	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
	KM '000	KM '000	KM '000	KM'000
Mjerenje fer vrijednosti koje se redovno ponavlja				
Finansijska imovina				
Dužničke HOV – državne obveznice – listane	14.516	-	-	14.516
Ukupno finansijska imovina	14.516	-	-	14.516
Nefinansijska imovina				
Investicione nekretnine	-	-	10.507	10.507
Ukupno nefinansijska imovina	-	-	10.507	10.507
Mjerenje fer vrijednosti koje se ne ponavlja redovno				
Zemljište i objekti	-	-	4.467	4.467
Ukupno zemljište i objekti	-	-	4.467	4.467
Društvo	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000
Mjerenje fer vrijednosti koje se redovno ponavlja				
Finansijska imovina				
Dužničke HOV – državne obveznice – listane	14.516	-	-	14.516
Ukupno finansijska imovina	14.516	-	-	14.516
Nefinansijska imovina				
Investicione nekretnine	-	-	10.507	10.507
Ukupno nefinansijska imovina	-	-	10.507	10.507
Mjerenje fer vrijednosti koje se ne ponavlja redovno				
Zemljište i objekti	-	-	3.405	3.405
Ukupno zemljište i objekti	-	-	3.405	3.405

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.1 Imovina i obaveze po hijerarhiji fer vrijednosti (nastavak)

Tabela u nastavku daje pregled imovine i obaveza koje su mjerene i priznate po fer vrijednosti na dan 31. decembra 2014.

Grupa	Nivo 1 KM '000	Nivo 2 KM '000	Nivo 3 KM '000	Ukupno KM'000
Mjerenje fer vrijednosti koje se redovno ponavlja				
Finansijska imovina				
Dužničke HOV – državne obveznice – listane	6.174	-	-	6.174
Ukupno finansijska imovina	6.174	-	-	6.174
Nefinansijska imovina				
Investicione nekretnine	-	-	8.582	8.582
Ukupno nefinansijska imovina	-	-	8.582	8.582
Mjerenje fer vrijednosti koje se ne ponavlja redovno				
Zemljište i objekti	-	-	7.299	7.299
Ukupno zemljište i objekti	-	-	7.299	7.299
Društvo				
Grupa	Nivo 1 KM '000	Nivo 2 KM '000	Nivo 3 KM '000	Ukupno KM '000
Mjerenje fer vrijednosti koje se redovno ponavlja				
Finansijska imovina				
Dužničke HOV – državne obveznice – listane	6.174	-	-	6.174
Ukupno finansijska imovina	6.174	-	-	6.174
Nefinansijska imovina				
Investicione nekretnine	-	-	8.582	8.582
Ukupno nefinansijska imovina	-	-	8.582	8.582
Mjerenje fer vrijednosti koje se ne ponavlja redovno				
Zemljište i objekti	-	-	6.353	6.353
Ukupno zemljište i objekti	-	-	6.353	6.353

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.1 Imovina i obaveze po hijerarhiji fer vrijednosti (nastavak)

Nivo 3 fer vrijednosti Grupa angažuje eksterne i nezavisne procjenitelje, koji imaju odgovarajuće priznate profesionalne kvalifikacije i iskustva na lokacijama i sa kategorijama imovine koja se procjenjuje.

Nezavisni procjenitelji utvrđuju fer vrijednost portfolija investicionih nekretnina Grupe na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda, a fer vrijednost zemljišta i objekata Grupe klasifikovanih kao nekretnine i prema, utvrđuje se svake tri godine.

Fer vrijednost investicionih nekretnina i zemljišta i objekata je kategorizovana kao Nivo 3 fer vrijednosti na osnovu ulaznih podataka korištenih za tehniku procjene vrijednosti.

Naredna tabela prikazuje usklađivanje početnih i krajnjih salda za Nivo 3 fer vrijednosti, uključujući iznose nerealizovanih dobitaka ili gubitaka za period koji se može pripisati promjenama nerealizovnih dobitaka ili gubitaka:

Grupa	Investicione nekretnine	Zemljiše i objekti	Ukupno
	KM'000	KM '000	KM '000
Stanje na dan 1. januara 2015.	8.582	7.299	15.881
Nabavke	82	235	317
Transfer sa nekretnina i opreme	2.015	(2.015)	-
Otpisi/otuđenja	(62)	(59)	(121)
Troškovi amortizacije	-	(103)	(103)
-Promjene u fer vrijednosti (nerealizovana)	(152)	(890)	(1,042)
Prenos iz vanbilansa	42	-	42
	=====	=====	=====
Stanje na dan 31. decembra 2015.	10.507	4.467	14.974
	=====	=====	=====
Društvo	Investicione nekretnine	Zemljiše i objekti	Ukupno
	KM'000	KM '000	KM '000
Stanje na dan 1. januara 2015.	8.582	6.353	14.935
Nabavke	82	50	132
Reklasifikacija	2.015	(2.015)	-
Otpisi/otuđenja	(62)	(11)	(73)
Troškovi amortizacije	-	(82)	(82)
-Promjene u fer vrijednosti (nerealizovana)	(152)	(890)	(1,042)
Prenos iz vanbilansa	42	-	42
	=====	=====	=====
Stanje na dan 31. decembra 2015.	10.507	3.405	13.912
	=====	=====	=====

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.1 Imovina i obaveze po hijerarhiji fer vrijednosti (nastavak)

Grupa	Investicione nekretnine	Zamlijište i objekti	Ukupno
	KM'000	KM '000	KM '000
Stanje na dan 1. januara 2014.	9.028	7.896	16.924
Nabavke	-	36	36
Otpisi/otudenja	-	(545)	(545)
Troškovi amortizacije	-	(115)	(115)
Promjene u fer vrijednosti (nerealizovana)	(478)	27	(451)
Prenos iz vanbilansa	32	-	32
	=====	=====	=====
Stanje na dan 31. decembra 2014.	8.582	7.299	15.881
	=====	=====	=====
Društvo	Investicione nekretnine	Zamlijište i objekti	Ukupno
	KM'000	KM '000	KM '000
Stanje na dan 1. januara 2014.	9.028	6.445	15.473
Nabavke	-	63	63
Otpisi/otudenja	-	(56)	(56)
Troškovi amortizacije	-	(99)	(99)
Promjene u fer vrijednosti (nerealizovana)	(478)	-	(478)
Prenos iz vanbilansa	32	-	32
	=====	=====	=====
Stanje na dan 31. decembra 2014.	8.582	6.353	14.935
	=====	=====	=====

Tehnika vrednovanja i značajni ulazni podaci

Naredna tabela prikazuje tehniku vrednovanja koja se koristi u mjerenu fer vrijednosti investicionih nekretnina i zamlijišta i objekata, kao i značajne korištene faktore.

Tehnika vrednovanja

Tehnika troška i pristup kapitalizacije prihoda: Grupa obje tehnike uzima u obzir i uskladjuje i ponderiše procjene po svakoj tehnici na osnovu svoje procjene koju bi koristili učesnici na tržištu. Tehnika troška uzima u obzir trenutne troškove zamjene. Metod kapitalizacije prihoda se zasniva na procijenjenom neto prihodu iz poslovanja ostvarenom tom imovinom podijeljeno sa stopom kapitalizacije.

Značajni ulazni podaci

- Stopa kapitalizacije (5 – 8%)
- Procijenjene vrijednosti zakupa

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu mjereni po fer vrijednosti

Grupa 31. decembar 2015.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000
Imovina					
Depoziti kod banaka i drugih institucija	-	10.285	-	10.285	10.285
Zajmovi zaposlenim	-	-	359	359	359
Novac i novčani ekvivalenti	544	-	-	544	544
	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno	544	10.285	359	11.188	11.188
	=====	=====	=====	=====	=====
Obaveze					
Uzeti zajmovi	1.576	-	-	1.576	1.576
	=====	=====	=====	=====	=====
	1.576	-	-	1.576	1.576
	=====	=====	=====	=====	=====
Društvo 31. decembar 2015.					
Grupa 31. decembar 2015.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000	KM'000
Imovina					
Depoziti kod banaka i drugih institucija	-	10.285	-	10.285	10.285
Zajmovi zaposlenim	-	-	268	268	268
Novac i novčani ekvivalenti	490	-	-	490	490
	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno	490	10.285	268	11.043	11.043
	=====	=====	=====	=====	=====
Obaveze					
Uzeti zajmovi	391	-	-	391	391
	=====	=====	=====	=====	=====
	391	-	-	391	391
	=====	=====	=====	=====	=====

Wiener osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Banja Luka

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2015.

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu mjereni po fer vrijednosti (nastavak)

Grupa 31. decembar 2014.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000
Imovina					
Depoziti kod banaka i drugih institucija	-	14.957	-	14.957	14.957
Zajmovi zaposlenim	-	-	446	446	446
Novac i novčani ekvivalenti	1.012	-	-	1.012	1.012
	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno	1.012	14.957	446	16.415	16.415
	=====	=====	=====	=====	=====
Obaveze					
Uzeti zajmovi	1.842	-	-	1.842	1.842
	=====	=====	=====	=====	=====
	1.842	-	-	1.842	1.842
	=====	=====	=====	=====	=====
Društvo 31. decembar 2014.					
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000	KM'000
Imovina					
Depoziti kod banaka i drugih institucija	-	14.957	-	14.957	14.957
Zajmovi zaposlenim	-	-	347	347	347
Novac i novčani ekvivalenti	914	-	-	914	914
	=====	=====	=====	=====	=====
Ukupno	914	14.957	347	16.218	16.218
	=====	=====	=====	=====	=====
Obaveze					
Uzeti zajmovi	391	-	-	391	391
	=====	=====	=====	=====	=====
	391	-	-	391	391
	=====	=====	=====	=====	=====

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu mjereni po fer vrijednosti (nastavak)

Prilikom procjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata korištene su slijedeće metode i pretpostavke, te primjenjivana slijedeća ograničenja:

Depoziti kod banaka i drugih institucija

Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospijećem temelji se na gotovinskim tokovima diskontiranim trenutačno ponuđenim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospijeća. Obzirom na to da većina depozita Grupe ima promjenjivu kamatnu stopu, koja je ujedno i tržišna stopa, knjigovodstvena vrijednost tih depozita Grupe približno je jednaka njihovoј fer vrijednosti. Nije praktično izračunati fer vrijednost depozita s fiksnim kamatnim stopama.

Zajmovi zaposlenim

Zajmovi zaposlenim su izraženi po amortiziranom trošku umanjenom za umanjenje vrijednosti. Uprava vjeruje da se knjigovodstvena vrijednost ovih instrumenata znatno ne razlikuje od njihove fer vrijednosti, pod pretpostavkom da će sva plaćanja po izloženostima čija vrijednost nije umanjena biti naplaćena kao što je ugovoreno i ne uzimajući u obzir nikakve buduće gubitke.

Novac i novčani ekvivalenti

Knjigovodstvena vrijednost novca i novčanih ekvivalenata se generalno smatra približnom njihovoј fer vrijednosti.

Uzeti zajmovi

Veći dio dugoročnih uzetih zajmova Grupe nema kotiranu tržišnu cijenu te se fer vrijednost procjenjuje kao sadašnja vrijednost budućih gotovinskih tokova diskontiranih kamatnim stopama dostupnim Grupi na datum izvještavanja, za novi uzeti zajam sličnog tipa i preostale ročnosti. Također, budući da većina dugoročnih uzetih zajmova Grupe ima promjenjivu kamatnu stopu, koja je ujedno i tržišna stopa, knjigovodstvena im je vrijednost približno jednaka fer vrijednosti.